

Debreceni független Újság

politikai napilap

előfizetési ár: egész évre 26.- félévre 14.- negyedévre 7.- egy óra 240 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

felelős szerkesztő:
farkas Lajos

felelős kiadó:
Thury Levente

a debreceni független Újság: független politikai napilap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenccsászár 49. Telefonszámok: 19-20 és 32-12

Közbevetés

A jámbor polgárnak kissé elakad a lélegzete, ha elolvassa Sipőcz budapesti polgármester legújabb jelentését, amely megállapítja, hogy a magyar fővárosban minden ötödik ember közegélyből él. Ez a tragikus megállapítás hétköznapi nyelvre lefordítva annyit jelent, hogy Budapesten 200.000 ember felfordulna éhen, ha a főváros szociális gondoskodása nem rakná a szájukba napról-napra a kenyeret. És ne feledkezzünk meg arról sem, hogy a közegélyek szétosztásánál a legszigorúbb vizsgálat érvényesül, tehát bizonyára nem tulzunk, ha úgy számítunk, hogy a 200.000 segélyezett nincstelen mellett még akad legalább 100.000-150.000 olyan budapesti lakos, akire nagyon is ráférne egy kis segítség ahhoz, hogy viszonylag emberi életet élhessenek.

Dicséretet érdemel a székesfővárosunk, ha a mai súlyos viszonyok között 200.000 éhez, rongyos gyermekét segíti ahhoz, hogy a pusztá életüket továbbtengethesék. De mi lesz jövőre? És mi lesz két év múlva? Hiszen a nyomoruság lavínája évről-évre több embert sodor magával a koldussorba. És ahogy koldusodik a község, úgy koldusodnak a városok is. Meddig adhatnak még segélyeket a városok — nemcsak Budapest —, mikor előbb-utóbb a civitasok is közegélyre fognak szorulni? Ki felelhetne ma erre a kérdésre? Ha a jövőbe nézünk, gyorsan lehunyjuk a szemünket és szeretnénk Rip van Winkle módjára átaludni a következő esztendőket.

És ha már a tömegek nyomoráról esik szó, nem kár felemlíteni a kenyeret sem, az acélos magyar buzából készült kenyeret, amely van és még sincsen. A szakértők kiszámították, hogy a magyar városi lakosság minden kiló kenyérben egy fél-kiló adót fizet. Ekkora adóterhelés nincs ma a kenyéren a világ egyetlen országában sem, még ott sem, ahol egyetlen deka gabonát sem termelnek, nem úgy, mint Magyarországon, amelynek millió mázsa száma vannak feleslegei és ahol a magtárak zsufolásig vannak kenyérmagvakkal.

Egy kilóból egy fél kiló adó? Kicsodán segítettek ezzel? A gazda tönkrement, a malmok döglődnek, a pékek tele vannak panasszal, a közönségnek pedig már régen nem telik arra sem, hogy legalább kenyérről jóllakhasson.

Valami hiba van a a kréta körül. Ki kezében van a kréta? Ha nem tud vele bánni, adja már át másnak. Utóvégre még sem a kréta a fontos, hanem az áldott, életet adó kenyér.

Csődöt mondott az arany, nem szolgál többé hasznos célt!

Londonból jelentik: A Midland Bank, az angol öt nagybank egyike, havi szemléjében kimutatja, hogy négy európai jegybank az 1931 szeptember óta letelt év alatt 300 millió fonttal növelte aranykészletét, míg az Egyesült Államok, Anglia, Japán és Németország 220 millió font értékű arany

nyat vesztek. Az arany teljesen céltalan ide-oda tologatása ma már oly méreteket ért el, hogy nemsokára az aranyszállítás lesz az óccánforgalom egyik legfontosabb tétele. Az arany e lázas nyugtalanságu áramlása ellenére is nem szolgál többé semmiféle hasz-

nos célt és a nemzetközi értékmérő szerepében teljes csődöt mondott. Bár az aranykészletek szakadatlanul növekednek és tény, hogy 32 ország tért le az aranyalapról, az aranynak árukban kifejezett értéke még mindig állandóan gyarapodik.

Csökkentett munkanapokkal február végéig tudja biztosítani a város az inségmunkát

Megemlékezett már a Független Újság a polgármester ama beszámolójáról, amely szerint fedezet hiányában az a veszély fenyegetett, hogy a mostani munkanemet mellett az inségmunkákat tovább folytatni rövidesen nem lehetett volna, mivel a rendelkezésre álló összeg nagyon hamar elfogyott volna. Ezért már a napokban az a gondolat merült fel, hogy a

munkanapokat redukálják és ezzel segítenek a bajon.

Dr. Csűrös Ferenc előadó a szombati tanácsi értekezleten meg is tette az erre vonatkozó javaslatot és eszerint a mostani hat munkanapot háromra, a kilencet ötre, a tizenkettőt nyolcra, a tizenötöt tízre, a huszonnégyet tizenötötre, a huszonötöt huszra

csökkentette. A polgármester a javaslat értelmében döntött.

Ily módon most már február végéig biztosítva van annak lehetősége, hogy eddig az inségmunkákat a város foglalkoztatni és így keresetbe juttatni tudja. A polgármester reméli, hogy márciusig az inségmunkák céljaira újabb összegek folynak be és ez esetben az inségmunkákat tovább folytatják.

Az állami végrehajtók a kirakodó és országos vásárokon, mint árromboló konkurrensok fognak megjelenni, hogy piacra dobják a transzferált árukat

Állami slájderozók...

— egy új állami funkciót kreál az új adóügyi rendelet

A közadók kezelésénél bevezetett kassaskontó intézményét nagy örömmel fogadta a magyar ipar és kereskedelemnek az a része, amelynek helyzete megengedi az adó előre kifizetését. De ennek a résznek is kiábrándulást jelentett az alaprendelet végrehajtási utasítása, amely egyrészt csak erre az évre irányozza elő az előfizetett adónál a kamatlevonást, másrészt ezt a kedvezményt igénybe nem vehetik jogi személyek, harmadrészt, hogy a kedvezményt csak az együttesen kezelt közadók előfizetése esetén adják meg.

Sajnos — amint az OMKE legutóbbi számának szenzációs cikkében olvassuk — nem oszlatja el a végrehajtási utasítás azokat a kételyeket, melyek a szabadkézből való értékesítésre vonatkozó rendeleti intézkedések tekintetében felmerültek. Kivánatosnak tartottuk volna, egy kicsit

határozottabban megjelölni azokat az eseteket, amelyekben a végrehajtó közegek megtagadhatják a második árverésen tett legmagasabb ajánlat elfogadását. A végrehajtási utasítás csak megismétli az alaprendeletnek azt a felhatalmazását, mely a végrehajtó közeget akkor jogosítja fel a legmagasabb ajánlat visszautasítására,

ha az ajánlat nyilvánvalón nem felel meg a tárgy értékének.

Ez a rendelkezés így olyan általános, hogy állandó vitákra fog alkalmat adni gyakorlati alkalmazásában.

Rendkívül súlyos sérelem érte a kereskedelmet a rendelet 3. §-ához fűzött utasítás 6. bekezdésében. Szó szerint idézzük:

„A szabadkézből értékesítendő mezőgazdasági termékek, élelmiszerek, állatok tekintetében olyanok hivandók fel vételi

ajánlattételre, akik az ily cikkek kereskedésével hivatásszerűen foglalkoznak, továbbá olyan vállalkozók, akiknek a felsorolt tárgyak szállítására vonatkozó — különösen állami vagy önkormányzati szervekkel, vagy más nagyobb intézménnyel kötött szerződésük van. Egyéb tárgyakat, amennyiben a közelben árverési csarnok van, ily árverési csarnokban, esetleg

országos vagy egyéb vásárokon kell értékesíteni.”

Ez utóbbi nem jelent kevesebbet, mint azt, hogy ha pl. textilárúkat kell ilymódon értékesíteni,

az országos vásáron az árverező hatóság mint árromboló konkurrens jelenik meg.

Pedig két dologra kell figyelmeztetnünk az illetékeseket: az egyik az, hogy a mos-

— Akiknek a szív működése rendetlen, erőlködés nélkül úgy érhetnek el könnyű szívet, ha naponta reggel éhgyomorral megisznak egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Szívszakorvosok megállapították, hogy a Ferenc József viz szívelzsírosodásnál és billentyűhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

•••••
tani kereskedelmi miniszter elődje rendeletet adott ki az árrömbölés ellen, a másik: hogy a vásárok visszafelépítése kormányprogram, amellyel ellentétben áll a vásárok hivatalos bevonása a transzferált áruk értékesítésébe.

Nem sok kommentár szorul ez az intézkedés, hiszen minden kereskedő tisztában van azzal az árrömböléssel, amit ez az intézkedés fog jelenteni akkor, ha a legitim kereskedelem mellett meg fognak jelenni a vásárokon és az árverési csarnokokban az állami végrehajtók s a tisztességes kereskedői áron jóval alacsonyabban fogják piacra dobni a transzferált árukészleteket és egyéb ingóságokat.

•••••

Nem sokáig tart már a debreceni tifuszjárvány

Debrecen város közigazgatási bizottsága báró Vay László főispán elnöke alatt szombaton délután tartotta meg rendes havi ülését. Az elnöki megnyitó után a bizottság megalakította az albizottságokat és pedig a következőképpen:

Fegyelmi bizottság: dr. Baltazár Dezső, dr. Magoss György, Surogh Jenő, Vasadi Lajos, pótagok: Pásztor Ferenc és Kovács Gyula.

Gyámügyi fellebbviteli bizottság: dr. Kölcsey Sándor, dr. Magoss György, pótag: dr. Brunner Lajos. Főispáni kinevezéssel dr. Nagy István, Bakóczy Gábor, pótag: Pásztor Ferenc.

Adóügyi albizottság: dr. Kölcsey Sándor, dr. Magoss György, Pásztor Ferenc, dr. Brunner Lajos, pótagok: Bakóczy Gábor, dr. Nagy István.

Gazdasági albizottság: Pásztor Ferenc, Bakóczy Gábor, Öry István, Steinfeld István, Jóna István, Král János.

Népoktatási albizottság: dr. Baltazár Dezső, dr. Nagy István, Pásztor Ferenc.

Utügyi albizottság: Tóth Lajos, dr. Magoss György.

Kisajátítási albizottság: dr. Kölcsey Sándor, dr. Magoss György.

Telepítési albizottság: dr. Kölcsey Sándor, dr. Magoss György.

Közegészségügyi albizottság: dr. Brunner Lajos, dr. Bögel Lajos, dr. Tóth Lajos.

Dr. Brunner Lajos kapcsolatban a polgármesteri jelentéssel azt kérte, hogy a polgármesteri évi jelentéseket, amelyek rendkívül értékes adatokat tartalmaznak és amelyeket 1928 óta nem nyomattak ki, ezentul ismét nyomassák ki. A polgármester kijelentette, hogy a jelentések készen állanak s azok valóban igen érdekes adatokat tartalmaznak, de a közgyűlés pénz hiányában nem engedte meg azok kinyomatását. A közigazgatási bizottság egyhanguan kimondta, megkeresi a közgyűlést, hogy a polgármesteri évi jelentések kinyomatását rendelje el. Ezután a szakelőadók terjesztették be szokásos havi jelentésüket, amelyeket a közigazgatási bizottság tudomásul vett.

Részeg kubikusok veszélyes támadása egy rendőr ellen

A korcsmáros és egy rendőrfőnök sz. abadította ki a megtámadott rendőrt.

Az egyik külővásártéri korcsmában Kozma András Szotyori uccai kubikos társaival nagy mulatozást rendezett és széles jókedvében a poharakat és boros üvegeket verte a földhöz. A cimboráival is összeverekedett és azokat a nagy erejű ember alaposan elverte. A korcsmáros, aki attól félt, hogy súlyosabb sérülés is történik, rendőrt hírdött. Katona Mihály rendőr, aki a Hatvan ucca végén állt posztján, megjelent a korcsmában és igazolásra szólította fel a garázda Kozma Andrást. A részeg kubikos durván leintette a rendőrt:

— Ha én mulatok, akkor mindenkinek kuss — kiáltotta —, még magának is. Ha nem vigyáz, hát kirázom a derékszíjából.

A rendőr erősebben lépett fel, de Kozma hirtelen rárohant és lefogta két karját, úgy hogy mozdulni sem bírt. A rendőr erejét megfeszítve küzdött, hogy kiszabaduljon a nagy erejű ember szorításából, de nem tudott szabadulni. Kozma szitkozódva rángatta és társait hívta, hogy segítsenek leültetni a rendőrt. A többi részeg kubikos körülvette a birkozó párt és olyan veszedelmessé vált a hangulat, hogy a korcsmáros, Goldstein Márton kénytelen volt beavatkozni és nagy nehezen kiszabadította a rendőrt egyik karját, hogy védeni tudja magát. Ka-

tona Mihály szorongatott helyzetében fegyverét vette elő és úgy tartotta távol magától a kubikusokat. A nagy lármára előrohant egy rendőrfőnök is, annak segítségével igazoltatták a garázda társaság tagjait és Kozmát bevitték a kapitányságra.

Kozma András ellen megindult az eljárás hatósági közeg elleni erőszak miatt és dr. Fülöp Károly törvényszéki bíró elé került az ügy. A tárgyaláson a vádlott kijelentette, hogy ő nem emlékszik semmire, mert nagyon részeg volt. Három liter bort ivott meg cimboráival. A korcsmáros előadta, hogy a kubikos már akkor is részeg volt, amikor az ő korcsmájába érkezett, nem is akart neki bort adni, de Kozma belevágta bicskáját a kimerő asztalba és olyan fenyegető volt a magatartása, hogy kénytelen volt kiszolgálni.

A bizonyítási eljárás befejezése után a bíróság bűnösnek mondotta ki Kozma Andrást és tekintettel nagyfokú részegségére, 50 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

•••••

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

Ruha teszi az embert!

Aki jó szabásu, jó anyagból készült ruhát visel, nagyobb önbizalommal és több szerencsével forog az életben, mint az, aki rossz szabásu, kopott ruhában szerénykedik

A külső megjelenés rendkívül fontos! ezt minden tapasztalt férfi tudja

Jó szabásu, prima anyagból készült férfi- és fiuruhákat, télikabátokat nálunk vásárolhat a lehető legolcsóbban

Megszüntetett fióküzletünknek az Alföldi Ruhaközpontnak dus áruraktárát hatalmas fióküzletünkben árusítjuk

GRÜNFELD ADOLF és TÁRSA
(Kistemplom mellett)

Leltári árusítás!

Két remek színes ing: szintartó, alábélelt, teljes méretű

potom olcsón

2 galléros french P 4⁸⁰

2 galléros oxford P 6⁸⁰

Békés Lajos

A nem debreceni munkakerülőket kitoloncolják a városból

Dr. Vásáry István polgármester utasította dr. Vass Károly tb. főjegyzőt, hogy a Gálányi lakotanya és a Salót-ran lakotanya lakóit vizsgálja felül és ha ezek között megrögzött munkakerülőket talál, akik nem debreceniek, intézkedjék ezekkel a város területéről való kitoloncolása iránt. Ez a rendelkezés természetesen nem vonatkozik a menedékház lakóira.

•••••

Minden lovat összeírni Debrecenben

A m. kir. földmivélségi miniszter a lótenyésztés fejlesztése céljából a Debrecen sz. kir. város területén levő összes lovaknak — nemre való tekintet nélkül — történő összeírását elrendelte.

Az összeírás külön erre a célra szolgáló „Lóbejelentőlap-Haszonvizsgálati igazolvány” nyomtatvány-ürlap felhasználásával történik oly módon, hogy a nyomtatvány-ürlapokat a lótulajdonosok az 1933. évi január hó 1-iki állapotnak megfelelően maguk tartoznak kitölteni.

A lóbejelentésre szolgáló ezek a levelezőlapok a jelen hirdetés megjelenése napjától kezdődően a városi elsőfokú közigazgatási hatóságnál (Kossuth u. 20. sz., földszint 46. sz. szoba) a hivatalos órák alatt díjtalanul átvehetők.

Minden lótulajdonos annyi példányt tartozik átvenni, ahány lóva van. A bejelentőlapnak mindkét részét és pedig úgy a „Lóbejelentőlap”, mint a „Haszonállatvizsgálati igazolvány” részt a lótulajdonos — nevének, lakásának, a ló nevének, korának, színének, nemének és egyéb ismertető jelének pontos bejegyzésével — minden lóra, illetve csikóra vonatkozólag külön-külön, tisztán olvashatóan kitölteni és az így kitöltött levelezőlapokat legkésőbb 1933. évi január hó 10-ig postára adja.

A bejelentő levelezőlapok díjtalanul nyozva vannak s így azokra postabélyeget ragasztani nem kell.

A lótulajdonosok 1933. évi tavaszi haszonállatvizsgálatok befejezése után a bejelentő lapnak a „Haszonállatvizsgálati igazolvány” részét ugyan-csak posta útján visszafogják kapni és azt minden lótulajdonos az 1935. évben megtartandó haszonállatvizsgálatig megőrizni köteles.

Debrecen, 1932 december 23-án.

Polgármester.

ÖRÖME LESZ,

HA EL AKAR VALAMIT ADNI ÉS EZT A FÜGGETLEN UJSÁGBAN TESZI KÖZHÍRRÉ, MERT A FÜGGETLEN UJSÁG HIRDETÉSEI EREDMÉNYT HOZNAK.

Feleségül akarja venni a mikepércsi gyilkos szerelmest, akiért gyilkolt

Mindenáron életfogytiglani büntetését szeretné jogerőre emeltetni Cseh Ferenc

Nem megyek Cseh Ferenchez, ne viseljék gyerekeim a gyilkos nevét, van már kérőm, becsületes jó ember

— mondja Bakó Katalin a gyilkos kiábrándult szerelmese

Cseh Ferenc, akit megunt szeretőjének, Szatmári Zsófiának bostialis meggyilkolásáért a debreceni törvényszék Rézler Ervin dr. elnöklete alatt működő tanácsa életfogytiglani fegyházra ítélte, még mindig a debreceni fegyházban van és várja ügyének jogerős elintézését. Az ítélet ellen a gyilkos legény nem jelentett be fellebbezést, sőt nagy meglepődésének adott kifejezést. Tudomásul vette az életfogytiglani fegyházról szóló ítéletet. Védője, dr. Asztalos István, fellebbezést jelentett be az ítélet ellen, enyhítést kérve. Az ügyész ugyancsak fellebbezést jelentett be az ítélet ellen, kérve a halálbüntetés kiszabását.

Cseh Ferenc nagyon megharagudott védőjére, dr. Asztalos Istvánra, amiért nem nyugodott meg az ítéletben és nem tett kísérletet, hogy jogerős legyen az ítélet. Az elítélt gyilkos levelet írt a védőjének, amelyben kérte, hogy

... a fellebbezést vonja vissza és kérje meg az ügyésznek elnökét, hogy vagy a váci vagy a szegedi fegyházba vigyék, mert nem bírja a debreceni fegyházat, ahol a múlt véres árnyai kísértik,

ahol nincs nyugalma. Azt reméli, hogy idegen városban nem zavarják a rémképek.

Nem akarom többé látni Cseh Ferencet, mert ingatag volt a szívbéli hűsége

— Hátha csak azért akar házasodni, hogy az akasztófától meneküljön!

Az életfogytiglani fegyházra ítélt gyilkos menyasszonyát, Bakó Katalint felkerestük s megkérdeztük tőle, mit szól Cseh Ferenc tervéhez, hajlandó-e feleségül menni a gyilkoshoz, aki azért gyilkolt, hogy vele békes életet éljen és az elhagyott szerető bosszújától ne kelljen tartani.

Bakó Katalin, aki már látszólag kiheverte a súlyos izgalmakat, nem fogadta megdöbbenéssel az életfogytiglani fegyházra ítélt Cseh Ferenc tervét. Nem mutatott meglepetést. Nyugodt hangon mondta:

— A Ferit nagyon szerettem, úgy, ahogy még senkit a földön és tudom, hogy ő is halálosan szerelmes volt belém. Lehetséges, hogy én ma is szeretem, de

házaságról, tessék ezt elhinni, őszintén mondom, szó nem lehet.

Nem mondom, hogy nem szeretem Ferit, igen jó volt hozzám, de

megváltozott a véleményem az ő hűségéről.

Végig hallgattam azt a szörnyű tárgyalást, amelyen az ügyész ur kötelel kért a Feri nyakára,

hogy esküdjek én meg most már egy olyan emberrel, akinek a

A gyilkos kérése nem teljesült. Itt kell maradnia a debreceni törvényszék zárkájában és vasrácsos ablakából nézni azt az utvonalat, amelyen utolsó útjára kísért Szatmári Zsófiát. Cseh Ferencet ellenállhatatlan erővel vonzza az utvonal, amelyen utoljára járt, mint szabad ember, ahol vidáman beszélgetve, udvarolva haladt a szerelmes leány társaságában, akinek megölését, már akkor elhatározta s tudta, hogy a leány nem látja meg többé a napvilágot.

A fegyház nyugtalan lakóját nagyon bántja még Bakó Katalinnak a sorsa is, kit feleségül akart venni és akinek kedvéért, hogy utjukban ne legyen, megölte régi szeretőjét.

Cseh Ferenc azzal a gondolattal foglalkozik, hogy

Bakó Katalinnal házaságot köt a fegyházban, hogy jóvátegye, amiért meghurcolta nevét és meghalálja Bakó Katalin jóságát,

aki sírva, rimánkodva könyörgött engedelményekért az ügyésztől és hordott neki élelmet, tiszta ruhát, míg vizsgálati fogoly volt. Védőügyvédjével fogja részletesen megtárgyalni az elítélt gyilkos a fegyházban köteendő házaságának tervét és azután beszélnek majd Bakó Katalinnal.

nyaka körül még mindig ott tartják az urak a kötelet?

Hiszen az ügyész ur az életfogytiglani fegyházbüntetést nem fogadta el és a szomszédok mondták, hogy a tábla még halálos ítéletet is mondhat. A törvényszéki tárgyaláson saját fülemmel hallottam a Feri szájából, hogy

két hétig az én tudtom nélkül, titokban jöbön volt Zsófiával, az én legnagyobb ellenséggemmel, aki engem vitriollal akart leönteni Feri miatt.

Már akkor gondoltam arra, hogy

én is juthatok a Szatmári Zsófi sorsára,

engem is megunhat a Feri, ha más megtetszik majd neki és akkor engem intéz el örökre.

Az fáj nekem, hogy hűséget fogadva nekem, jöbön lett ismét a Zsófiával,

pedig megígérte, hogy engem el nem hagy és én sem hagyom el, mert akkor mindketten meghalunk.

Ingatag volt a Feri szívbéli hűsége.

Esküdjött, hogy utálja Zsófit, rá sem tud már nézni és mégis vele volt az utolsó esteken jó barátságban.

— A maga volt vőlegénye azt állítja, hogy csak azért lett jóba Szatmári Zsófiával, hogy bizalmát megnyerje és el tudja csalni halálos útjára?

— Tessék elhinni nekem, hogy magam egyszerű eszével már csak úgy tudom, hogyha igazán gyűlölnék valakit, ahoz még erőszakkal sem tudunk kedvesek lenni. Inkább úgy vót, hogy a Zsófi előhozakodott a multtal, összevesztetek, oszt

a hirtelenkező Feri megcsapta, ebből lett a baj.

— A házaságra pedig nagyon készültek maguk, iratokat is szereztek már be és a Feri úgy gondolja, hogy a maga nevét meghurcolta, hát jóvá akarja tenni házasággal.

— Engem már nem tehet jóvá a Feri.

Engem is elintéztet nemcsak a Zsófit, nagyon nehéz már a Bakó Kati nevet viselni.

Az igaz, hogy meg akartunk esküdni, az anyakönyvi kivonataink és bizonyítványaink Szabó kapitány urnál vannak a rendőrségen most is. Szép lett volna, ha megesküdhattünk volna, de most már szó se lehet róla, tessék elgondolnunk!

KINCSES
SZÁRAZ ANÓD
és zseblámpa elem
SAVMENTES
TARTÓSSÁGBAN
UTÓLÉRHETETLEN

... dolni, hogy három gyermekem van már nekem és ha férjhez mennék is a Ferihez, az veszélyes lenne a gyerekek miatt.

Csufolnák szegény gyerekeket, hogy a gyilkos az apjuk.

Az Asztalos István ügyvéd ur, a Feri védője mondta nekem, hogy ha nem is lesz kötél, a tizenöt éven alul aligha szabadul a Feri. A házaság már ezért sem volna jó. Én nem akarom bántani a Ferit, jó fiu az szegény, de mérges természete van és éppen ezért ne tessék tudtára adni, hogy megváltozott a véleményem felőle.

Már nem is fogom többet meg-

NE FÉLJEM A NAGYADÓTÓL, A
TELEFUNKEN

Két közkedvelt készüléke a nagyközönség számára a külföldi divét követve
2-1 csöves váltóáramú kifizető készülék a csodáshangú lengőnyelvű hangszóróval egybeépítve
nagy teljesítményű 3-1 csöves Európavető készülék dinamikus hangszóróval egybeépítve. Tökéletes szaktulajdonos művészen szép formája és utóbbi években hangszórójele a rádió: szeszölője

Egyedületes: **Soltész, Kalvinter 2.** Nagytelefontól jobbra.

látogatni a fegyházban. Elmondom, hogy félek is tőle. Szökésen töri az a fejét, azért lecselkedik mindig az ablakon, hallottam. Ahogy ismerem a természetét, első dolga volna lejönni hozzám a pincébe,

megölné, hogy nekem se legyen jó, ha már neki nem jó.

— A Feri előtt mivel magyarázná meg a visszautasítást?

— Én nem akarok a Ferivel beszélni többet, az ügyvéd ur mondja meg a Ferinek, hogy

a gyermekeket az ő nevére kellene iratni, az pedig a történetek után már nem lehetséges.

A gyermekeimet én nagyon szeretem, inkább azokkal maradok, ezért nem házasodok vele. Est kell vele tudatni, mást nem. Azt nem kell megmondani Ferinek, hogy

nekem már van kérőm, egy nagyon derék, becsületes ember, akivel boldogan, békében akarok élni és felnevelni három gyermekemet.

Ugy terveztük, hogy ebben az évben megesküdünk és elfelejttem a Bakó Kati nevet, hisz ezzel a névvel a nagy ügy óta már nekem is terhes élni.

— Szóval nem akarja többé látni Cseh Ferencet?

— Nem akarom, én már elintéztom magamban. Az ügyész urak is mondták, veszedelmes ember a Feri, ne járjak már utána és legutoljára is, hogy beszélgetési engedélyt kértem, az ügyész ur megadta az engedélyt. A lelkesemre beszélt, hogy hagyjam Cseh Ferencet, rossz ember az, nem érdemli meg azt, hogy eméssem magam utána.

Igaza van az ügyész urnak, meg aztán nem is engednek már hozzá, hát elváltak az utjaink örökre. Én dolgozok reggeltől estig, hogy legyen a három gyereknek mit enni, férjhez megyek — hála az Istennek — Ferit pedig engedje az Isten azon az uton, amelyre maga rohant gonosz dühében...

— Nem vagyok én bizonyos afelől, hogy tiszta szívből kívánja-e velem Feri a házaságot.

Hátha csak azért akar most házasodni, mert fél a haláltól.

Tudja, hogy az ügyész ur kötelel kért még most is a fejére és talán az is forog a Feri fejében, hogy új házas embert nem akasztanak fel, már csak emberségből sem. Én már nem tudom, mit gondoljak a Feriről, amióta megtudtam, hogy ígérete ellenére ismét jóba lett a Zsófiával.

— Én nem látom többé...
Bencze Mihály.

TELEFON: 12-44.

Tanácsot
adunk●
nnek!Mielőtt
női vagy férfiruha és
kabát szövetetvásárolna, saját érdekében
fáradjon be

PETRIK

rőfös- és rövidáru üzletébe,

Szent Anna u. 5.

Szövetek és ruhaselymek
átszervezés miatt olcsón.Biztató
az őszi vetések
állapota

Surgoth Jenő gazdasági főtanácsos 1932. évi december havában a következőket jelentette Debrecen város közgazdasági bizottságának szombaton tartott gyűlésén. A tavaszi vetés alá nagy területeket szántottak, az őszi kalászosok megerősödve kerültek a télre. Rovarkár eddig nem volt. Bejelentette még a főtanácsos, hogy a felügyelőség munkaközvetítő irodájában 1932. év folyamán 510 mezőgazdasági munkás jelentkezett, akikből 290 debreceni és ezek közül az iroda 28-at tudott elhelyezni.

Lopott dohányt csempészték
a károsultakról naplót vezető
eigányasszonyok

A véletlen egy veszedelmes tolvaj cigánybandát juttatott tegnap délelőtt a csendőrség kezére.

Szombaton délelőtt a csendőrségi palota előtt ment el négy cigányasszony és a csendőröknek az ablakon keresztül feltűnt, hogy a cigányoknál nagy csomagok vannak. Egyik csendőrmester leszaladt az uccára és a cigányasszonyokat bevitte a nyomozókhoz, ahol kihallgatták őket. Kovács Mari, Rostás Mari, Király Anna és Király Gizella volt a cigányasszonyok neve. Megmotozták őket, majd átvizsgálták batyujukat és ezekben negyven darab szilonnát, nagymennyiségű hurkát és kolbászt, csizrát, kenyérgosarat, sok tollat és a toll közé rejtve szüzdohányt találtak. Nem kétséges, hogy ezek a holmik lopásból származnak.

A cigányok beállották, hogy Nyirábrányból jönnek és Püspökladányba igyekeztek. Találtak még náluk sok pogácsát is, amelyekre vonatkozóan azt adták elő, hogy ezek szerelmi pogácsák és a nők szokták megetetni a férfiakat.

A legérdekesebb lelet azonban egy napló volt, amelyben rengeteg név van följegyezve és minden bizonnyal az ellopott holmik tulajdonosainak neveit tartalmazza.

A csendőrség a cigányasszonyokat őrizetbe vette és széleskörű nyomozást indított a tolvaj-társaság bűnlajtsromának összeállításának céljából.

MELÁK (ül a törzesszalmánál).
GERŐ (belép a kávéházba): Jónapot, Melák! Mondja, mi történt magával, hisz' már hetek óta nem láttam?
MELÁK: Megfogadtam Gömbös tanácsát.

GERŐ: Miket beszél? Gömbös talán azt ajánlotta, hogy ne járjon vasárnaponként a kávéházba?

MELÁK: Dehogya! A karácsonyi nyilatkozataiban azt hirdette, hogy mindenkinek kötelessége kivenni részét a nagy összefogásból.

GERŐ: Na és?
MELÁK: Na és én megvalósítottam a nagy összefogást.

GERŐ: Maga? Hol?
MELÁK: Otthon. A feleségemmel és a gyerekekkel nagy összefogást rendeztünk. Három hét alatt 14265 polost és 7957 svábbogarat fogtunk össze.

GERŐ: Melák, maga gazember, épp olyan blőd, mint tavaly! Azt reméltem, hogy az új esztendőre megjön az esze. Mondja, mit szól hozzá, milyen pechünk van a hóforrással?

MELÁK: Ne is emlegesse Gerőkém! Bár vetné fel a gáz!

GERŐ: Megörült, Melák? Ilyet kíván Debrecen nemzeti kincsének és büszkeségének?

MELÁK: Féltreértett Gerőkém. Azt szeretném, hogy a gáz vesse fel a vizet.

GERŐ: Az már más. Képzelményi kára van ebből a fedett uszodának. Altalában baj van a fürdés körül. A Margitot is bezárták.

MELÁK: Ne mondja, Gerőkém! Mennyi időre?

GERŐ: Örökre.

MELÁK: Hát gyilkolt?

GERŐ: Kicsoda?

MELÁK: A Margit.

GERŐ: Maga mafia, miért gyilkolt volna?

MELÁK: Az előbb azt mondta, Gerőkém, hogy életfogytiglanra ítéltek.

GERŐ: Hallja, pürévé taposom, ha folytatja a marhaskodást: Én azt mondtam, hogy többé nem lehet fürdésre használni a Margitot.

MELÁK: Ahá, most már értem. Szóval jó utra tért?

GERŐ: Figyelmeztetem, Melák, ne hozzon ki a sodromból, mert baj lesz! Én arról a Margitról beszélek, amelyet negyven évig használtak fürdésre Debrecenben.

MELÁK: Olyan öreg volt már? Hát akkor nem csoda, ha elpártoltak tőle. Ki az ördög fürdik egy olyan idős hölgygel?

GERŐ (felugrik): Én itt hagyom magat, agyalágyult fickó!

MELÁK: Mikor jön el megint?

GERŐ (dühösen): Azért sem hagyom magamat innen kiszekirozni! (Leül.) Juszt is maradok! Értse meg már végre, hogy a Margit nem egy nő, hanem egy fürdőnek a neve.

MELÁK: Miért nem mindjárt így kezdte, Gerőkém?

GERŐ: Mert nem mertem feltételezni, hogy maga, mint debreceni lakos, nem ismeri a híres Margitot. Hát maga sosem szokott fürödni?

MELÁK: Gerőkém, az Istenért, én már 46 éves vagyok.

GERŐ: Hát aztán?

MELÁK: Én már nem vagyok hadköteles.

GERŐ: Hogy jön a fürdő a katonasághoz?

MELÁK: Mert mi a csodának fürdök, hiszen nem kerülök soha sor alá?

GERŐ: Szégyelje magát, mosdatlan fráter! Látja, ez jellemző magára. Mondja csak, mit szól az újabb japán-kínai háborúhoz?

MELÁK: Gerőkém, miért öldösik egymást tulajdonképpen?

GERŐ: Ezt sem tudja? Pékingért.

MELÁK: Hihetetlen!

GERŐ: Miért volna hihetetlen?

MELÁK: No hallja, egy vacak pék ingért igazán nem érdemes háboruzni.

GERŐ: Maga blődiáner! Nem egy pék ingérol van szó, hanem Pékingről, Kína fővárosáról.

MELÁK: Hát Kínának nem Sang-Copf a fővárosa?

GERŐ: Elképesztően tudatlan alak, Melák! Elsősorban azt a várost nem Sang-Copf-nak nevezik, hanem Sang-Hai-nak...

MELÁK: De Gerőkém, a kínaiak a hajt copfban viselik.

GERŐ: Csitt, mert lelövöm! Másodszor is Sang-Hai egy kikötőváros. Érti már?

MELÁK: Olyan, mint a mi Hajmáskérünk volt?

GERŐ: Óh, maga eszeveszett, hát Hajmáskérre befuthatnak tengeri hajók?

MELÁK: Nem, de ott is voltak kikötések...

GERŐ (magánkívül): Vegye tudomásul Melák, hogyha megpukkad, akkor sem bosszankodom ezután a hülyeségein, hogy a Teremtő akárhova tegye magát! Én tulajdonképpen csak azt nem értem, hogy miről ismerik meg egymást a japán és a kínai katonák, hisz' mindkét nép sárga?

MELÁK: Miről? Ez a legegyszerűbb, Gerőkém.

GERŐ: Na, halljuk.

MELÁK: A kínai, ha japánt lát, rögtön kék és zöld lesz a dühtől.

GERŐ (toporzékolva): Nem bírom tovább! Slussz-pássz! Egy szót se többé a kínai-japán ügyről! Beszéljünk inkább az OTI legújabb bősztő intézkedéséről.

MELÁK: Mi az?

GERŐ: Olvashatta az újságban, hogy beszüntette az OTI tagjainak műfogakkal való ellátását.

MELÁK: De hiszen ez nagyon is érthető.

GERŐ: Hogy-hogy?

MELÁK: Biztosan azt akarja az OTI,

Megkíméli magát az utánzóktól; ha valódi Blokmaltot kér és csak eredeti csomagban fogadja el!

hogy a tagok ne csikorgassák folytonosan a fogaikat.

GERŐ (üvöltve): Te marha, te hülye, te pimasz, te állat, te...

MELÁK (önérzetesen): De kedves Gerőkém, hogy mer engem maga tegezni?

GERŐ (lecsillapodva): A tegezésért bocsánatot kérek, Melák, de kihozott a sodromból. Ha már az OTI-nál tartunk, mi a véleménye arról a disznóságról, hogy ezután a szegény betegek csak akkor juthatnak az orvos elé, ha 20 fillérért beteglapot vásárolnak?

MELÁK: Beteg intézkedés. Különben is az egész OTI beteg. Sulyos beteg.

GERŐ: Látja, ebben igaza van.

MELÁK: Csak azt nem értem, Gerőkém, hogyha az OTI oly nagyon beteg, miért nem gyógyíttatja magát, hiszen 2200 orvosa van? Miért nem fektetik az operálószakra, hogy kivágják belőle, leamputálják róla a kóros részeit?

GERŐ: Melák, maga most egész értelmesen beszél.

MELÁK: Na látja!

GERŐ: De hátha meghal a nagy beteg a sulyos műtét közben?

MELÁK: Ez remek kérdés volt, Gerőkém! Nagyszerű tipp! Erre nem is gondoltam. Engedje meg, hogy egy szimbólikus anekdotával feleljek rá.

GERŐ: Rajta.

MELÁK: A háború végén hazakerült a szomszédom, Grün és nem volt sem pénze, sem állása. Addig-addig törte a fejét, amíg vásárolt tiz téglát, otthon porrátrőtte és a szép vörös téglaport huszdeklás csinos zacskókba csomagolta.

A zacskókkal házról-házra járt, nagyszerű rábeszélőképessége volt és megmagyarázta a háziasszonyoknak, hogy a piros por a legtökéletesebb poloskairtószer s mindössze egy koronába kerül egy csomag. „Ha egyetlenegyszer körülszórlják vele a padlót — ajánlotta — írmagja sem marad az undok féregnek.”

Az üzlet fellendült és nemcsak a poloskák szaporodtak vigan tovább, hanem Grün koronái is. Néhány hónap alatt Grün már szinte az egész várost elárasszotta a pompás poloskairtószerrel, de arra gondosan ügyelt, nehogy megegyezzen bekopogtasson oda, ahol már egyszer elhelyezte a portékát. Hogy, hogy nem, egy izben tévedésből benyitott egy lakásba, ahol néhány hete már eladott egy csomag téglaport.

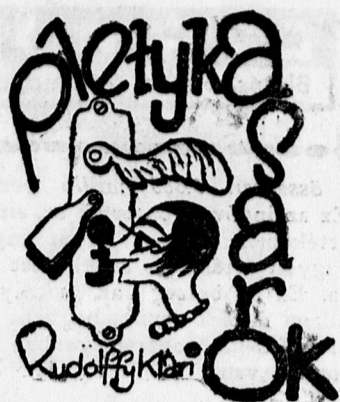
Mikor a háziasszony meglátta, bősztő furiaként ugrott neki: „Grün ur! — rikoltotta — maga egy közönséges csaló, hiszen mióta a drága port szétszórtam a falak mentén, azóta százszor több a poloska, mint valaha!”

Grün megszeppent, a helyzet fenyegető volt s Grün az utolsó percben feladta a mentő kérdést. „Mondja, Nagyságos Asszony, csak a falak mentén szórták el a szert?”

„Igen” — hangzott a válasz. „Lehet másképpen is.” „Hogyan?” Grün óvatosan hátrált az ajtó felé. „Próbálják meg ugy, Nagyságos Asszony, hogy fogják meg a polost, peckeljék fel a száját és addig öntsék bele a port, amíg megfullad az átkozott.”

A Nagyságos Asszony elképedve meredt Grünre. „De Grün ur, hiszen ha megfogjuk a poloskát, akkor agyon is üthetjük...”

Grün a folyosóról kiáltotta vissza a választ: „Agyonütni? Nű, az se nem rossz!”

Drága Fincikém! Még ki sem jöztünk a szilveszteri pezsgőtől és már is eltelt egy hét. Meg fogsz ezért bocsátani, ha a leveletem egy pár szilveszteri kis furcsasággal kezdem, amikért igazán kár lenne, ha a feledecs homályában elmerülne. Az ó-év búcsuztatása Beaumarches mondásának jegyében folyt le. „Sietek nevetni, mielőtt sírom kelljen”. Hát ezzel ugyancsak siettek az emberek. Így üldögélt egy jókedvű társaság is egy lokál közepén. A hangulat már kezdte elérni tetőfokát, amirehöz nagyban hozzájárult az elfogyasztott vörösbor is. A vörösbor, ha az asztalra cseppen, a néphit szerint, sőt kell rászórní. Itt pedig nem csak cseppent, hanem egy egész üveg ömlött az asztalra és a jelenlevők ruháira. Ugyálszik nem ismerték a népszokást, mert nem csak sőt nem szórtak, hanem olyan nyugodtan nézték az üveg borulását, az üveg borulása után pedig a bor folyását és eszükbe sem jutott, hogy utána nyuljanak. Boldogan nézték, míg el nem nyelte az estélyi ruhájuk az utolsó csöppet. Másnap biztos nem örültek neki ennyire.

Mivelhogy ezen az éjszakán mindenki kávéházban, étteremben, bárban ült, természetes, hogy második történetem színhelye szintén lokál. Még pedig zeg-zugos kis labirintus, ahol könnyen eltéved az ember. Így járt egy szegény hölgy is. 2 óra hosszáig bolyongott reménytelenül. De nem egyedül. A sötét folyosókon egy kedves, régi ismerős sietett segítségére. Egyesült erővel keresték a kijáratot. És amikor a két óra elteltével igazán meg akarták találni — Finci el ne ájulj — a kijárat helyett a férj magas alakját pillantották meg, aki mondanom sem kell, már magánkiül kereste szegény eltévedt kis feleségét. A helyzetet és a hölgyet egy harmadik, szolidáris férfi mentette meg. A férj nem is lenne férj, ha mindent rögtön el nem hitt volna.

A rekordok világában élünk Fincikém, természetes tehát, hogy a szilveszteri pendlizzők is rekordot állítottak fel. Ez a kicsi, de megrögzött társaság hazulról vágott neki az éjszakának és a tisztí kaszinónak. 2 órakor már a Bikában láttad őket, reggel 5 órakor a jólfészült ur lakásán, végül a hölgnél, ki elvált asszony. Volt jókedv, pezsgő, tánc és pálinka, minden kelléke a jómulatságnak. Mulattak is este 9-ig egyfolytában és így övéké a páma és a rekord.

Elképzelheted Finci, hogy volt a Szilveszter éjszakának még ezer ilyen kis története. Ma már csak a papírcsákó, pár konfetti és a villanygomb helyett taktusza markoló kézben pár tüske emlékeztetnek erre a Valpurgis éjre.

Vége az ünnepeknek, kezdődik a farsang. Még gyermekpőben jár ugyan, még pedig a szó legszorosabb értelmében. Az újév első mulatságát ugyanis gyermekpőben táncolták. Azon egyszerű oknál fogva, mivel a meghívatlak is mind gyerekek voltak. A fő-

14 napos téli vásár

amely nálunk azt jelenti, hogy a raktáron lévő összes téli áruinkat piacra dobjuk és minden elfogadható áron árusítjuk.

Vásárunk kezdete hétfőn reggel 9 órakor.

Női téli harisnya 0.75	Tiszta gyapju tweedszövet 2.30	Korcolyaszwetter, tiszta gyapju 10.80
Angol téli harisnya, kockás 1.—	Tiszta gyapju tricotin sima színekben 4.90	Női kötötruha zefir gyapjuból 16.50
Férfi téli zokni 0.50	Angolos női kabátszövet, 140 cm. széles 3.90	Női oroszka, prima minőség 4.80
Férfi hosszú harisnya 0.96	Prima férfi ruhaszövet, 140 cm. széles 6.80	Férfipullóver vagy mellény 4.—

Kitünő ruha és pongyola flanell P 0.68

Színes női hálóging 2.40	Bársonyflanell sok mintában 1.10	Női téli nadrág, belül bolyhos 1.80
Színes női kombiné 1.46	Bársonydüftin, kitünő minőség 1.28	Testkombiné, svájci modell 2.60
Műselyem nyaksál 0.75	Cordbársony minden színben a legjobb minőség 2.80	Gyermek téli nadrág 0.78
Női linon batiszt-zsebkendő 0.38	Pijamaflanell 0.68	Férfi trikóging és nadrág, Ia. minőség 4.—

Női télikabát bunda gallérral P 20

Férfi oxfording 3.90	Crepe de chine, nehéz minőség 3.20	Női és férfi bélelt kesztyű 1.—
Rövid alsónadrág, gombos 1.28	Crepgeorgette minden színben 4.80	Bőrkesztyű, bélelt, pécsi gyártmány 5.40
Gyapju nyaksál 1.16	Nyersselyem, a legjobb minőség 3.80	Svájcisapka 2.—
Bokavédő 1.98	Lion kabát- és bundabélésre 2.—	Sapka-, sálgarnitúra 2.40

Tennisz flanell, alkalmi ár P 0.50

Prima férfizsebkendő 0.25	Siffon, mindenre alkalmas 0.68	Dupla clotpaplan 10.80
Gyermekzsebkendő 0.12	Mosott kegyevészon 0.96	Prima futószőnyeg 1.20
Frottirtörülköző 0.88	Ágynemüdamaszt macsó fonalból 1.80	Stórfüggöny szép motívval 7.50
Darászfészes törülköző 0.58	Prima angin párna toknak 0.98	Grenadin, duplaszéles 1.38

Csillag Testvérek

Piac és Simonffy ucca sarok.

Raktáron levő néhány igenfinom, valódi angol télikabát és öltönykelmék

áralt
20% -al
leszállítottam
Öltönyök már . . . P 100-tól
Fazon ár . . . . . P 45—
Moskovits József
PIAC UCCA 41.

ispánné rendezte Marietta és Klára leányai tiszteletére. Nagy hangulatban, nagyszerűen mulattak. Két „enfant terrible”-jei s volt a bálnak: Bissingen Erzsébet grófnő és az örökifjú Dömösdi Tusi. Ők mulattak a legjobban. Azt beszéltek, az idény szenzációja egy bál lesz, amit kivételosen hölgyek fognak rendezni. Az éca ugyan tavalyi és nem is azoké, akik rendezik. A dícsőség azonban az övéké lesz, ha jól sikerül a bál és ha majd csak bál után fognak összeveszni. Mert hát egy kis parázs veszekedés a férfi bál bizottságban is előfordul, így hát óva intem önöket hölgyeim, hasonló kicsinyességektől.

Rosez szokásomhoz híven, hozzád fordulok, keresztretjétevényemből hiányzó két sor megfajtásért. Az egyik visszántes, 23 betűt és azt kérdezik benne, hogy ki az az ifjú hölgy és ur, akik most mindig együtt vannak mindenütt? Én csak annyit tudok az egészről, hogy valószínűleg szőlők és fonetikuskak.

A másik probléma függőleges. 7 betű. A kérdés oképen hangzik: Mit csinál az a férj, aki a perifériákon lakik és akinek a felesége a karácsonyi vakáció alatt egy napon reggel 9-kor bejött a városba és csak este 10-kor ment haza? Hát vagyok én egy férj? Erre a két kérdésre igazán nem tudok felelni és hálás leszek neked, ha ki segítesz ez ügyben.

Csókol barátinód
Pletykássy Klarissz.

Adósérelmek összeírása az iparosok között

Az ipartestület előjárósága — mint erről már hírt adtunk — elhatározta, hogy az iparosok adósérelmeit összegyűjti és azokat küldöttség útján a pénzügyigazgató elé juttatja.

Az ipartestület elnöksége épp ezért felhívja tagjait, hogy adóügyi panaszukat foglalják írásba és azokat a szakosztályok elnökségének adják át.

A panaszban fel kell sorolni, hogy kérelmezte-e az orvoslást, ha igen, mikor? Jött-e rá válasz, milyen szám alatt? A határozatot megfellebbezték-e?

Mivel pedig a sérelmek orvoslását csak akkor lehet remélni, ha azok pontosak és mindenkitől beérkeznek: az ipartestület nyomatékosan figyelmezteti tagjait, hogy sérelmeiket minél előbb terjesszék elő.

Az esetleg még szükséges felvilágosításokat a szakosztályok elnöksége készséggel megadja.

Vásároljon hirdetőinknél.

Az igazságosság elvének az felel meg, hogy közösen legyünk szegényebbek, nem az, hogy a nagyon sok koldus mellett néhány érintetlen maradjon — mondja dr. Vásáry István

A mobil vagyon értékét is olyan nővéra kell leszállítani, mint amennyire az ingatlan vagyon értéke leszállott. — Az ingó vagyon tulajdonosainak választani kell az egésznek, vagy csupán egy résznek elvesztése között. — A 474 pénzintézetnek 3.685 millió pengő kövételét 40%-os devalválással 1.474 millió pengőt kellene leírnia. — A devalválás végrehajtása elkerülhetetlenné válik és később még erősebb intézkedéseket kell tenni.

Köztudomású, hogy dr. Vásáry István polgármester nagy hozzáértéssel és kedvvel foglalkozik közgazdasági kérdésekkel és ezek kapcsán a mai súlyos gazdasági helyzettel. E tárgyról már több igen értékes beszédet mondott, amelyek mindegyike egy-egy kiváló közgazdasági tanulmány. Debrecen nagy-nagy polgármestere ezekkel a kérdésekkel állandóan foglalkozik és legutóbb a Független Ujság munkatársa előtt — mintegy kiegészítésként azoknak, amiket a költségvetés tárgyalása alkalmával Debrecen város közgyűlésén mondott — a következő színté szennzációnan érdekes kijelentéseket tette:

— Több, mint egy évvel ezelőtt Debrecen város 1932. évi költségvetéséről tárgyalása alkalmával, de azóta is nem egy alkalommal rámutattam arra, hogy

gazdasági életünk bajainak főforrása a mezőgazdasági termelés értékének évenként csaknem másfél milliárdot tevő visszaesése,

amely mellett a gazdasági élet más vonatkozásában az ennek következményeként elkerülhetetlen visszaesés nem következett be. Így állott elő az a helyzet, hogy bár a belső fogyasztás lényegesen visszaesett és a külkereskedelmi forgalom statisztikai adatai az exportnak nagy mértékű csökkenéséről számolnak be, az ipari termelés értéke még éveken át emelkedést mutat a mezőgazdaság csökkenő értékével szemben. Hasonlóképpen a magas kamatok következtében a betétek is emelkednek és

a bankok is még az 1930. évi üzletét is saját tőkájuk 9.7 százalékos kamatozásnak megfelelő nyereséggel zárták. A közterhek nemhogy kevesbedtek volna, hanem még folytonosan emelkedtek.

Nagyon természetes volt ilyen körülmények között, hogy bekövetkezett a hitelélet válsága is. Kétségtelen tényként állapítható meg, hogy ez a romlás, ami a mezőgazdaságot érte, fokozatosan átterjedt az iparra és átterjedt a pénzintézetekre.

A lakosság tulnyomó része a mezőgazdaságból élve, hogy a kamatokban és köztartozásokban jelentkező terheknek annyira — amennyire eleget tudjon tenni, a fogyasztását volt kénytelen csökkenteni. S ez jelentkezik az ipar prosperitását mutató számokban. Az a körülmény, hogy a mezőgazdaság hozadékának értéke rohamosan csökkent, nagy mértékben csökkentőleg hatott az ingatlanok értékére is, aminek folytán

bizonytalanná vált az ingatlanokat terhelő kölcsönök sorsa is.

Nemcsak a kamatok lett képtelen a mezőgazdaság a változatlan, sőt inkább emelkedő közterhek mellett viselni és így nemcsak nagymérvű kamatvesztések állottak be a pénzintézeteknél, hanem most már veszélynek van kitéve a pénzintézetek által kihelyezett tőkék állaga is. Így jutottunk el a hiteléletnek abba a stádiumába, amelyikben jelenleg élünk, amelyik a maga mozdulatlanlanságában már szinte nem is volna életnek nevezhető. A gazdasági életnek ebbe a mozdulatlanlanság-állapotába jut nap-nap után újabb és újabb rész.

Folyton szaporodik a munkanélküliek száma,

akkal kapcsolatban nemcsak az a veszteség veendő számításba, ami előáll a termelésben az ő kikapcsolódásuk folytán, hanem ma már nem utolsó az sem, amit a még vergődő

Nem a gazdasági élet további megbénítása, hanem annak megindítása az, ami szükséges

— Mindezekre utalva, a város 1933. évi költségvetésének tárgyalása során rámutattam arra, hogy pusztán az állami és más közületek háztartásának csökkentése nem fog célra vezetni. Mert

mindezek a gazdasági élet további hanyatlását, a forgalom csökkenését, a munkanélküliség emelkedését, az eddig kielégített szükségletek kielégítetlenül hagyását fogják eredményezni.

Tehát nem a gyógyulást, hanem a

A devalváció elkerülhetetlen az ingatlan terhelő ingóvagyon értékében is

— Arra is rámutattam, hogy azt a diszparitást, ami a mezőgazdaság és ipar között van, aminek egyik főoka az ipar által önzően kihasznált vámvédelem, meg kell szüntetni. És céloztam arra is, hogy

az ingó tőkének az ingatlan vagyon értéke egy 40—50 százalékos devalvációt szenvedett, aze ingatlan vagyonra nehezedő, azt terhelő ingóvagyon értéke jogszabályokkal állandósítsák.

Az a devalváció, ami az ingatlan értékeknél bekövetkezett, elkerülhetetlen az ingatlanokat terhelő ingóságok értékénél is. Egyedül az ingó vagyon hitelképességének növelése, gazdasági tevékenységének lehetővé tétele az, ami megszüntet-

Választani kell az egésznek, vagy csak egy résznek elvesztése közt

— A Pénzügyi Központ kiutatása szerint a kötelekbe tartozó 474 pénzintézet kihelyezése

gazdasági életnek a munkanélküliek eltartására kell áldozni.

— Egészen természetes, hogy a gazdasági életnek ilyen mozdulatlanlanságában tőkegyarapításról szó sem lehet, hanem inkább

a még meglevő tőkéknek lassanként teljes felemésztdésétől kell tartani.

Az egész nemzet gazdasági életében nap-nap után lejátszódik: a jövedelmek és a vagyonnak folytonos csökkenése, a terhek szaporodása, aminek

vége rosszabbik esetben a csőd, jobbik esetben a kényszer-egyezség,

amelyet ha megcsinálni nem sikerül és így a magángazdaságot a gazdasági élet számára megmenteni nem lehet, a rosszabbik vég, a csőd s ezzel a magángazdaság megsemmisítése elkerülhetetlen.

betegség további súlyosbodását kell tőlük várni.

Nem a gazdasági élet további megbénítása, hanem annak megindítása az, ami szükséges.

Ennek egyik eszközeként mutattam rá arra, hogy a centralizációt, az azzal kapcsolatos korlátozásokat tartalmazó jogszabályokat kell megszüntetni s az autonómiát,

a szabadságot visszaadni úgy a magángazdaságok, mint a közületek tevékenységében.

heti a gazdasági élet mai mozdulatlanlanságát.

— Igen valószínű, hogy némelyek nagyon erősnek tartják azt, amit következőleg mondani fogok, de meg vagyok arról győződve, hogy ennek végrehajtása elkerülhetetlenné válik s hogy amikor végrehajtásra kerül,

még erősebb intézkedéseket kell megtenni.

Mindaddig, amíg a mai bizonytalanság fennáll, nem lehet várni a javulást. Bizonyosságot kell teremteni, ami mellett mindenki számot tud vetni. A valóság megállapítása meghozza a bizonyosságot és talán a javulást, annak eltagadása merő önámítás és a végveszedelembe vakon rohanás.

váltak címén 1893 millió, adósok címén 1.146 millió, jelzálogos követelek címén 646 millió,

DARMOL
Biztos, enyhe, ártalmatlan

összesen 3.685 millió pengő. Ez az ingóvagyon érték az, amelyik értékében változatlan az ingatlan vagyon értékének csökkenése dacára. Ez az összeg az, amelyiknek állaga dacára annak, hogy az érték állandósága jogszabályokban biztosítva van,

ma már bizonytalan az ingatlan értékének nagymérvű csökkenése következtében,

és bizonytalan ennek a hozadéka is az ingatlanok hozadékának nagymérvű visszaesése folytán.

Ennek az ingóvagyonnak értékét kell devalválni az ingatlan vagyon értékének a gazdasági életben bekövetkezett devalvációjára arányában.

Az ingóvagyonnak ezzel a devalvációjával kell biztosítani a fedezetet a devalvált összegű ingó vagyon értékére, ezzel a devalvációval kell az ingatlan vagyonnak a hitelképességét visszaállítani, így lehetővé tenni a gazdasági tevékenység megindítását, a termelést és emelni a termelés alapját és gazdaságosságát biztosító fogyasztást. Bizonyos, hogy ez az ingó vagyon tulajdonosainak érzékeny veszteséget jelent, azonban

ma már ott vagyunk, hogy választaniok kell, az egésznek, vagy csupán egy résznek az elvesztése között.

S ha érzelmi szempontokból nem is hoz teljes megnyugvást, de

az igazságosság elvének az felel meg, hogy közösen legyünk szegényebbek, nem az, hogy a nagyon sok koldus mellett néhány érintetlen maradjon.

1.474 MILLIÓ PENGŐT KELL LEÍRÁSBA HOZNI

— Az említett 3.685 millió pengő kövétel 40 százalékkal devalválása mellett

a kihelyezéseket eszközölő pénzintézetek 1.474 millió pengőt lennének kénytelenek leírásba hozni.

Lehetetlen volna, hogy a kihelyezett értékek eme devalválása mellett a pénzintézetek tartozásai is megfelelően ne devalváltsanak. Az említett 474 pénzintézet az 1931. év végén fennálló tartozását a Pénzügyi Központ betétekben 1.608 millió, viszont leszámításban 621 millió, hitelezők címén 804 millió, saját kibocsátású tőkékben 450 millió és passzívákban 104 millió pengő összegben mutatja ki. Egészen természetes, hogy a devalvációnak ezeknél az értékeknél is meg kell történnie. A 40 százalékos devalválás a betéteknél 643, viszont leszámításban 248, a hitelezőknek 321, a saját kibocsátású kötvényeknél 180 és a passzívákban 41 millió pengőt tesz ki. Ez együttesen 1.433 millió pengő. A fentebbi 1.474 millió pengővel szemben 41 millió pengő mutatkozik fedezetül, amit

a 474 pénzintézetnek kell elszervezni.

Ha a viszontleszámításban mutatkozó 248 millió pengő a Magyar Nemzeti Bank terhére esnek, annak következtében, hogy végeredmény-

21 NAPOS TÉLI VÁSÁRT

rendezünk, melynek keretében

rendkívül olcsó leltári árusítást tartunk férfi-, fiu-ruhák-, télikabátok- és szőrmebundákban.

MAGYAR RUHAIPAR

A Bika szálló épületében.

A címre kérjük jól vigyázni.

ben az összes viszontleszámitolások hozzá futnak össze, ebből a

248 millió pengőből a Nemzeti Bankra nem lehetne többet hátrítani 148 millió pengőnél,

vagyis a 370 millió pengő bankjegyforgalom 40 százalékánál. Ez esetben

az itt mutatkozó 100 millió pengő hiányt is a pénzüntézeteknek kellene viselniük,

vagyis a pénzüntézeteknek kellene 141 millió pengőt viselniük, ami a Pénzüntézeti Központ által 1931 december végén kimutatott 633 millió pengő saját tőkének nem régen 22 és fél százalékát teszi. Tehát lényegesen kevesebbet, mint amennyire a saját tőkének 40 százalékos devalválása menne. Ha azonban a

Arányosítani kell a kamatterhet is

— E műveletnek végrehajtása mellett

arányosítani kellene a kamatterhet is a termelés prosperitásához, mert a nemzeti termelés eredményére fegyelmel nem levő magas kamatláb.

Legalább egy százalékkal lejjebb kellene szállítani a bankkamatlábát s ezzel kapcsolatosan az összes kihitelezett tőkék utáni kamatot. — Ennek a műveletnek végrehajtásával az a teher, ami az ingatlan vagyonnal szemben fennáll, 1474 millió pengővel csökkenne és az ingatlan vagyonnak mai értéke a megmaradt adóság teherként jelentkező ingó vagyonnal szemben megfelelő

Ujabb bankjegyeket bocsáthatna ki a Nemzeti Bank

— És amikor ez a kamatterhet csökkenés beállna s a mai bizonytalanság helyett a hiteléletben egy kétségtelenül áldozatok árán létrehozott nyugalmi állapot következne be, a Nemzeti Bank a bank-

viszontleszámitolás teljes összege nem a Nemzeti Bankhoz futna, hanem egyrésze másfelé, a 474 pénzüntézet által viselendő veszteség összege megfelelően csökkenne. A Nemzeti Bank a 74 millió pengő veszteséget eliminálhatná azzal, hogy

a devalvációt keresztülvenné a forgalomban levő bankjegyeknél is.

Mert hiszen ezek is egy részét képezik a devalválendő ingó vagyonnak. A 370 millió pengő bankjegyet új bankjegyekkel kellene kicserélni s

az új bankjegyekből 60 egységet kellene a régi bankjegyek 100 egysége ellenében kiadni.

Arányosítani kell a kamatterhet is

biztosítékot jelentene, a hitelképességet nyújtana szemben a mai helyzettel, amikor alig lehet beszélni hitelképességről. Az ingatlan és az ingóvagyon értékarányát tekintve jelentené ennek a műveletnek a végrehajtása azt, hogy

a mai kamatterhekből megszűnne az 1474 millió pengő 8 százalékos kamatterhe, ami kerekében 118 millió pengő

és a megmaradó 2.211 millió pengő után az 1 százalékos kamatcsökkenés címén megszűnnék kerekében 22 millió pengő kamatterhe.

Csökkenne tehát az ország gazdasági életét terhelő kamatterhe évi 140 millió pengővel.

jegyek devalválása következtében a változatlan összegű aranyfedezeti arány mellett

ujabb 148 millió pengő új bankjegy forgalombabocsátásá-

val tudhatná a ma kielégítőlen hitelügyeket szolgáló

s ezzel a munka megindulásának lehetőségét előmozdítani. Ennél a műveletnél természetesen nincs különbség téve belföldi és külföldi ingó tőke között, de ilyen különbséget tenni nem is lehet. S végeredményében a külföldi ingó tőkék tulajdonosainak is érdekében áll

A devalvációval csökkennének a városok kamatterhei, a polgárok közterhei

Az ilyen devalvációnak végrehajtása nagy mértékben kihat a városok és községek gazdasági életére s ezeken keresztül a lakosság terheinek mértékére. 1930-ban a törvényhatósági jogú városok tartozása 114.4 millió, a megyei városok tartozása 86.3, a községek tartozása 43.4, a vármegyék tartozása 68.3, Budapest székesfőváros tartozása 373.7 millió pengő. E tartozások után a kamatterhe a törvényható-

**"ANGOL" BAN
FRISS CSAPOLÁS
PARICELSTIS SÖR**

sági városokban 10.6 megyei városokban 9.9, községekben 4.9, vármegyékénél 8.9, Budapest székesfővárosnál 15.9 millió pengő. A 40 százalékos devalvációval a törvényhatósági városok kamatterhe 4.2, a megyei városok kamatterhe 3.9, a községek kamatterhe 1.9, a megyei kamatterhe 3.5, Budapest székesfőváros kamatterhe 6.3 millió pengővel, összesen 20.2 millió pengővel csökkenne. A fennmaradó adóság után 1 százalékos kamatterhe csökkenés a törvényhatósági városoknál 680.000, a megyei városoknál

egy bizonyos helyzet teremtése a mai bizonytalanság helyett és egy résznek elvesztésével a megmaradó részt biztosítani, mintsem az egészet kockára vetni. Különben ma már a transzfermoratórium rendelet következtében a külföldi ingó tőke tulajdonosai igényének 100 százalékig való honorálása a valószínűleg éppen semmit sem jelent.

518.000, a községekénél 260.000, a vármegyékénél 410.000, Budapest székesfővárosnál 2.242.000 pengő, összesen 4.110.000 pengőt,

az összes kamatterhe csökkenés tehát 24.3 millió pengőt tenne.

S minthogy ugyancsak 1930. évben a törvényhatósági jogú városokban a községi pótdadó 6.2 millió, a megyei városokban 8.5, a községekben 30.6, a vármegyékben 17.8, Budapest székesfővárosnál 28.9 millió pengő, összesen 92.2 millió pengő,

a községi adóteher a kamatcsökkenés folytán 24.3 millió pengővel, tehát több, mint 25 százalékkal csökkenne,

ami az önkormányzati terhek csökkenését és pedig lényeges csökkenését jelentené. És pedig a törvényhatósági városokban a kamatterhe csökkenés következtében a 6.2 millió pengő községi adó 1.3 millió-ra, a megyei városokban 8.5-ről 4.1-re, a községekben 30.6-ról 28.3-ra, a vármegyékben 17.8-ról 13.8-ra, a székesfővárosnál 28.9 millióról 20.3 millió pengőre szállna le.

— E csökkenése a közterheknek természetesen szintén lényegesen előmozdítaná a gazdasági tevékenység megindítását. Nem volna közömbös sem az államháztartás, sem a közületek háztartása szempontjából az sem, hogyha a Nem-

zeti Bank által forgalomba adható 148 millió pengőnek egy része arra használtnak fel, hogy a Nemzeti Bank statutumai 58. cikkének meg-

felelő magyarázatával a kinnlevő köztartozások likviditását tétessenek, amely esetben maguk a közületek nemcsak fizető képességük megtar-

tásában nyernének, hanem kinnlevőségeikhez hozzájutva szintén bekapcsolódhatnak a meginduló gazdasági tevékenységbe.

Az egész ország sorsára kiható az Alföld-csatornázási terv

Csak napszámokra 20 millió pengőt költenének s a betonozás 25 iparágat foglalkoztatna — Nem szólammal, hanem tettekkel külföldi pénzből azonnal meg lehetne valósítani a csatornázási tervet

Gróf Bethlen István kormánya idején hosszú ideig az érdeklődés középpontjában állott a miniszterelnöknek az Alföld öntözésére vonatkozó koncepciója. A valóban siralmas helyzetben lévő alföldi mezőgazdaság és az e téren elért bámulatraméltó külföldi eredmények indokolták akkoriban Bethlen elgondolását. Az öntözés tervének megvalósítása nemcsak a rendkívül elmaradt alföldi földművelésügyi áldatlan helyzetén volt hivatva segíteni, hanem ugyyszólván iparunk számára évekig tartó és igen jelentős munkaalkalmakat teremtett volna.

Akkoriban a kormány még az állam saját rezsimjében való megépítés gondolatával is foglalkozott és ennek a tervnek a tanulmányozására hazahívta Spanyolországból Ruttkay Udót, e kérdések világhírű szakértőit, aki legutóbb a spanyol öntözöberendezések építése terén fejtett ki tevékenységet.

Ruttkay otthagyta állását, hazajött Magyarországra és a kérdés áttanulmányozása után elkészítette ismert tervzetét, költségvetését, melyek szerint

a Duna-Tisza-csatorna megvalósítása 67 millió pengőbe került volna.

Ruttkay ezután megbízást kapott a tervnek en detaille való kidolgozására. Ennek a hatalmas munkának az elkészítése több esztendő igényelt és ezen 30 főből álló mérnöki és egyéb műszaki személyzettel dolgozott. Közben azonban az átmeneti pénzbőség ideje elmúlva, az államháztartás lassan olyan helyzetbe került, hogy a terv megvalósításának lehetőségére mindig kevesebb lett a remény.

Már 1931. októberében

a Bethlen-kormány hivatalosan is értesítette Ruttkayt, hogy munkálatait szakítsa meg, mert a nyomasztó gazdasági viszonyok folytán a megépítés lehetőségei bizonytalan időre eltolódtak

és így 1931. október 31-étől kezdve a terv készítésének költségeit nem vállalhatja. Ezután Ruttkay beszolgáltatta a földművelésügyi minisztériumnak 809 darab, tervekből, rajzokból és különféle mérnöki számításokból álló eredményét, de egyben kijelentette, hogy a terv elkészítésének munkálatait most már

a saját költségén is folytatni fogja egészen a befejezésig és megakadályozza azt, hogy az eddig abba befektetett munka és költségek teljesen elértéktelenedjenek

A berendezések megépítésének az államháztartás jelenlegi helyzetéhez mért viszonylagosan nagy költségei megfelelőképpen indokolták, hogy ez a nagyjelentőségű terv bizonytalan időre ugyyszólván teljesen lekerült az illetékesek és a közönség érdeklődésének napirendjéről.

Váratlan és kedvező fordulatot ad ezen

már elintéztettek vélt terv számára az a körülmény, hogy a devizakorlátozások következtében

az országban bennrekedt idegen tőke az utóbbi időben érdeklődést kezd tanúsítani a tervzet megvalósításának lehetőségei iránt.

Komoly és nagytekintélyű külföldi érdeklőségek tettek informálódó lépéseket aziránt, hogyha

az országban levő transzfer-pénzeikkel az öntözöberendezéseket megépítő részvénytársaságot meg-alapítanák, úgy az állam minő könnyebbséget biztosítana számukra a vállalkozásból származó tőketörlesztésnek és haszonnak az országból való kivihetését illetőleg.

Az érdeklődés komolyságát bizonyítja az a tény is, hogy ezen külföldi érdeklőségek és az illetékes magyar tényezők közötti közvetítés feladatát

E. Bachmann, a Svájci Nemzeti Bank elnöke vállalta.

Alkalmos tárgyalási alapul kínálkozik — a hírek szerint — az a platform, hogy — mivel az alakítandó részvénytársaság az egyes gazdák számára átengedett vízmennyiség ellenértékét ugysem készpénzben, hanem a termés egy hányadában kötné ki magának, — tehát a természetben jelentkező haszonra az öntözövállalat kiviteli engedélyt kapjon. Még érdekesebbé teszi a tervzet körül lejátszódó eseményeket az a körülmény, hogy a Nemzetek Szövetségének „Hasznos Köz-munkákat Ellenőrző és Tanácsadó Bizottsága”, mely legutóbb a középeurópai folyóvizek, hajózási csatornaépítésének csehszlovákiai tervet nem realizálhatókna deklaráta, az alföldi öntözöcsatornákra vonatkozó terveknek benyújtására szólította fel a földművelésügyi minisztériumot.

Külön érdeklődésre tarthat számot az is, hogy Ruttkay által végzett munka díjazásának mértéke körül bizonyos nehézségek és ellentétek merültek fel. — Ugyanis Ruttkaynak a tervet elvégzésére vonatkozó megbízása szóbelileg történt és így díjazása tekintetében sem történt írásbeli megállapodás közte és a Bethlen-kormány között.

Viszont Ruttkay Udónak birtokában van báró Korányi Frigyesnek pénzügy-minisztersége ideje alatt hozzáintézett levele, melyben a munkálatok díjtételeinek összegszerű megállapítására későbbi időpontot ajánl; másrészt

Ruttkay Udó a munkálatok folytatásának többéves időtartama alatt már kapott 150.000 pengő előleget.

Az összegszerűség tekintetében pedig választott bíróság kiküldését javasolja.

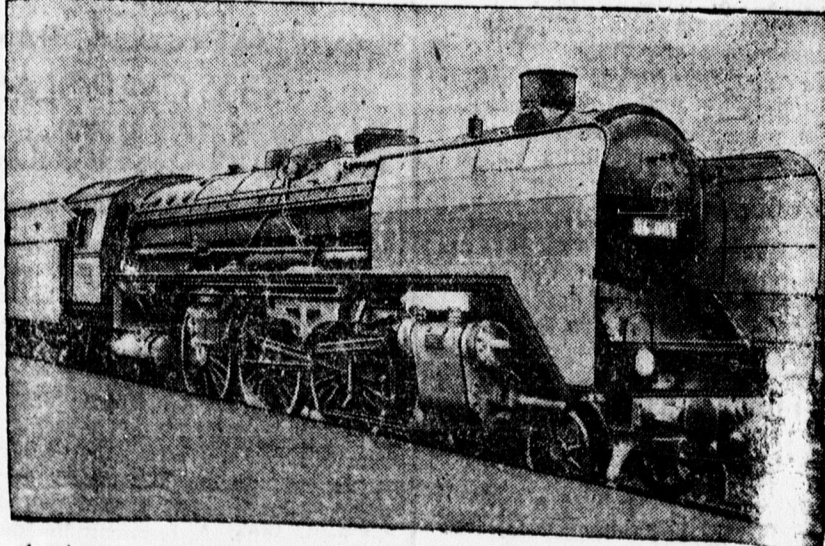
Becslése szerint a mérnöki díjszabáskála alapján neki a végzett munkái ellenértékeképpen

egy esetleges per esetén tízmillió pengő követelés támasztására lenne joga, azonban hajlandó ennek 15 százalékában kiegyezni.

Ruttkay a napokban a pénzügyminisztériumhoz memorandumot adott be, melyben a minisztert ezen javaslatának támogatására kéri fel.

A magyar közönség előtt felesleges hangsúlyozni, mily nagyhorderejű lenne a Ruttkay-féle tervzetnek éppen a jelenlegi rendkívüli nyomott viszonyok között való tető alá juttatása. Ennek illusztrálására szolgáljon a következő néhány számadat.

A munkálatok keretében csupán napszámra 20 millió pengő kerül.

A német vasuttechnika nem ismeri a megállást. Most készült el a mozdony-építés új csodája, egy új gőzlokomotív, amely óránként 145 kilométeres sebességet képes elérni.

ne kifizetésre és több, mint 200.000 köbméter mennyiségű beton szükséglet keletkezne, de az építés által 26 mellékparág számára is adódna esztendőközön keresztül nagyarányú munkalehetőség.

Most a kormányon, de talán még inkább a különféle gazdaérdeklőségeken, mezőgazdasági kamarákon és az OMGE urain a sor, hogy külföldi pénzből ez a nagyszerű terv megvalósuljon.

Századok alatt nem fejlődött annyit az Alföld, mint amennyire most előrehaladna a nagyszabású öntözöcsatorna felépítésével.

Az egész Duna-Tisza-köz sorsának jobbrafordulását és fellendülését jelentené Ruttkay Udó-féle tervnek megvalósítása. De most nem szólammokra van szükség, hanem komoly cselekvésre. Meg kell ragadni az érdeklődő külföldi tőkét és okulva a tapasztalatokon, — amely azt mutatta, hogy mindenféle külföldi és kölcsönpénz hasznos a belföldi beruházás céljaira, — minél előbb realizálni kell az egész ország sorsára kiható óriási beruházási tervet.

DR. DARKÓ JENŐ ELŐADASA BUDAPESTEN.

Budapest, január 7. A budapesti Pszichológiai Társaságnak az Akadémia dísztermében tartott országos értekezletén szombaton Darkó Jenő dr. egyet. ny. r. tanár „Turáni hatások a görög-római hadügyi téren” címmel értekezést tartott. Értekezésében a turáni kultúrkör és taktika főbb jellemvonásainak ismertetése után a római lovasság fejlődését tárgyalta és kimutatta a turáni hatásokat.

A polgármesteri jelentések nyomtatását kéri a közigazgatási hatóság

Debrecen város közigazgatási bizottságának szombaton délután tartott ülésén dr. Láng Sándor egészségügyi főtanácsos, tisztifőorvos beterjesztette december hóról szóló jelentését, amely szerint

1932. év december havában a közegészségügyi állapotok némileg javultak. Az összes születések száma 200, az összes halálozások száma 209, a szaporodás mínusz 9, amivel a novemberi mínusz 1.74 szaporodási arányszám mínusz 0.87-re szállott alá. — Halvaszületés 13, vetelés 57, összesen 70 volt.

Fertőző megbetegedések: roncsló toroklob 48, hét halálozással; vörheny 52, egy halálozással; kanyaró 10, szármárhurut 6, bárányhimlő 47, hasihagymáz 71, tizenöt halálozással; veszettségre gyanús ebmarás 1, gyrmek-ágyi láz 1 és két halálozás; emberi lépfene 2.

E számadatok azt mutatják, hogy az összes komoly fertőző betegségek a novemberihez viszonyítva gyérültek, így a roncsló toroklob hattal, a vörheny 19-el, a hasihagymáz 165-el. Fel-tűnő azonban ez utóbbinál a 21 percent halálozás. Ez a nagy halálozási percent a járvány oldódásának megszokott jelensége s remélhetjük, hogy a tifusz járvány nem sokáig fog mártartani.

31 éve

ADJAK FEL A DEBRECENIEK APRÓHIRDETÉSEIKET A FÜGGETLEN UJSÁGBAN. MIÉRT? MERT A FÜGGETLEN UJSÁG HIRDETÉSEI EREDMÉNYT HOZNAK.

zeti Bank által forgalomba adható 148 millió pengőnek egy része arra használtnak fel, hogy a Nemzeti Bank statutumai 58. cikkének meg-

felelő magyarázatával a kinnlevő köztartozások likviditása tétessenek, amely esetben maguk a közületek nemcsak fizető képességük megtar-

tásában nyernének, hanem kinnlevőségeikhez hozzájutva szintén bekapcsolódhatnak a meginduló gazdasági tevékenységbe.

Az egész ország sorsára kiható az Alföld-csatornázási terv

Csak napszámokra 20 millió pengőt költenének s a betonozás 25 iparágat foglalkoztatna — Nem szólamokkal, hanem tettekkel külföldi pénzből azonnal meg lehetne valósítani a csatornázási tervet

Gróf Bethlen István kormánya idején hosszú ideig az érdeklődés középpontjában állott a miniszterelnöknek az Alföld öntözésére vonatkozó koncepciója. A valóban siralmas helyzetben lévő alföldi mezőgazdaság és az e téren elért bámulatraméltó külföldi eredmények indokolták akkoriban Bethlen elgondolását. Az öntözés tervének megvalósítása nemcsak a rendkívül elmaradt alföldi földművelésügyi áldatlan helyzetén volt hivatva segíteni, hanem ugyiszólván iparunk számára évekig tartó és igen jelentős munkaalkalmakat teremtett volna.

Akkoriban a kormány még az állam saját rezsimjében való megépítés gondolatával is foglalkozott és ennek a tervnek a tanulmányozására hazahívta Spanyolországból Ruttkay Udót, e kérdések világhírű szakértőjét, aki legutóbb a spanyol öntözöberendezések építése terén fejtett ki tevékenységet.

Ruttkay otthagyta állását, hazajött Magyarországra és a kérdés áttanulmányozása után elkészítette ismert tervezetét, költségvetését, melyek szerint

a Duna-Tisza-csatorna megvalósítása 67 millió pengőbe került volna.

Ruttkay ezután megbízást kapott a tervnek en detaille való kidolgozására. Ennek a hatalmas munkának az elkészítése több esztendő igényelt és ezen 30 főből álló mérnöki és egyéb műszaki személyzettel dolgozott. Közben azonban az átmeneti pénzbőség ideje elmúlva, az államháztartás lassan olyan helyzetbe került, hogy a terv megvalósításának lehetőségére mindig kevesebb lett a remény.

Már 1931. októberében

a Bethlen-kormány hivatalosan is értesítette Ruttkayt, hogy munkálatait szakítsa meg, mert a nyomászó gazdasági viszonyok folytán a megépítés lehetőségei bizonytalan időre eltolódtak

és így 1931. október 31-étől kezdve a terv készítésének költségeit nem vállalhatja. Ezután Ruttkay beszolgáltatta a földművelésügyi minisztériumnak 809 darab, tervekből, rajzokból és különféle mérnöki számításokból álló eredményét, de egyben kijelentette, hogy a terv elkészítésének munkálatait most már

a saját költségén is folytatni fogja egész a befejezésig és megakadályozza azt, hogy az eddig abba befektetett munka és költségek teljesen elértéktelenedjenek

A berendezések megépítésének az államháztartás jelenlegi helyzetéhez mért viszonylagosan nagy költségei megfelelőképpen indokolták, hogy ez a nagyjelentőségű terv bizonytalan időre ugyiszólván teljesen lekerült az illetékesek és a közönség érdeklődésének napirendjéről.

Váratlan és kedvező fordulatot ad ezen

már elintéztnek vélt terv számára az a körülmény, hogy a devizakorlátozások következtében

az országban bennrekedt idegen tőke az utóbbi időben érdeklődést kezd tanúsítani a tervezet megvalósításának lehetőségei iránt.

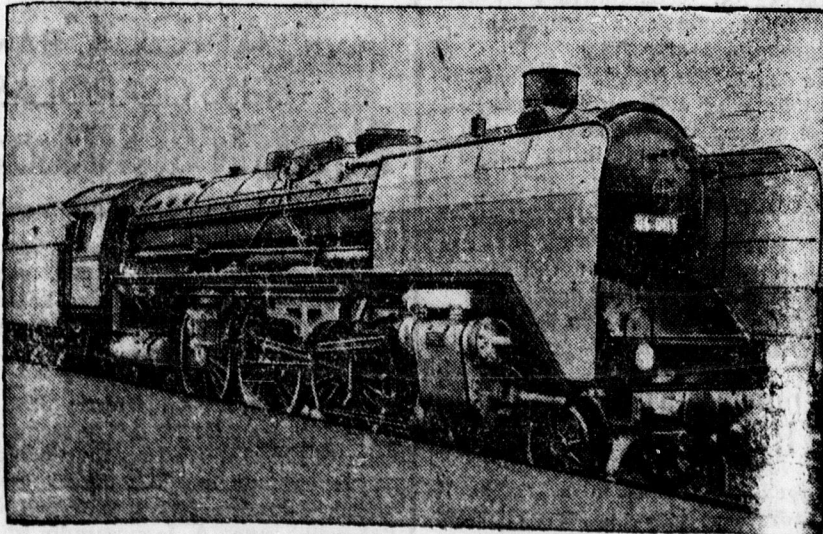
Komoly és nagytekintélyű külföldi érdeklőségek tettek informáló lépéseket aziránt, hogyha

az országban levő transzfer-pénzekkel az öntözöberendezéseket megépítő részvénytársaságot megalapítanák, úgy az állam minő könnyebbé teszi biztosítva számukra a vállalkozásból származó tőkeöröslésnek és haszonnak az országból való kivihetését illetőleg.

Az érdeklődés komolyságát bizonyítja az a tény is, hogy ezen külföldi érdeklőségek és az illetékes magyar tényezők közötti közvetítés feladatát

E. Bachmann, a Svájci Nemzeti Bank elnöke vállalta.

Alkalmos tárgyalási alapul kínálkozik — a hírek szerint — az a platform, hogy — mivel az alakítandó részvénytársaság az egyes gazdák számára átengedett vízmennyiség ellenértékét ugysem készpénzben, hanem a termés egy hányadában kötné ki magának, — tehát a terményben jelentkező haszonra az öntözövállalat kiviteli engedélyt kapjon. Még érdekesebbé teszi a tervezet körül lejátszó eseményeket az a körülmény, hogy a Nemzetek Szövetségének „Hasznos Köz-munkákat Ellenőrző és Tanácsadó Bizottsága”, mely legutóbb a közép-európai folyóvizek, hajózási csatornaépítésének csehszlovákiai tervei nem realizálhatónak deklarálta, az alföldi öntözöcsatornákra vonatkozó tervnek benyújtására szólította fel a földművelésügyi minisztériumot.

A német vasuttechnika nem ismeri a megállást. Most készült el a mozdony-építés új csodája, egy új gőzlokomotív, amely óránként 145 kilométeres sebességet képes elérni.

Külön érdeklődésre tarthat számot az is, hogy Ruttkay által végzett munkadíjazásának mértéke körül bizonyos nehézségek és ellentétek merültek fel. — Ugyanis Ruttkaynak a terv elkészítésére vonatkozó megbízása szóbelileg történt és így díjazása tekintetében sem történt írásbeli megállapodás közte és a Bethlen-kormány között.

Viszont Ruttkay Udónak birtokában van báró Korányi Frigyesnek pénzügyminisztersége ideje alatt hozzáintézett levele, melyben a munkálatok díjtételeinek összegszerű megállapítására későbbi időpontot ajánl; másrészt

Ruttkay Udó a munkálatok folytatásának többéves időtartama alatt már kapott 150.000 pengő előleget.

Az összegszerűség tekintetében pedig

választott bíróság kiküldését javasolja.

Becslése szerint a mérnöki díjszabáskála alapján neki a végzett munkái ellenértékeképpen

egy esetleges per esetén tízmillió pengő követelés támasztására lenne joga, azonban hajlandó ennek 15 százalékában kiegyezni.

Ruttkay a napokban a pénzügyminisztériumhoz memorandumot adott be, melyben a minisztert ezen javaslatának támogatására kéri fel.

A magyar közönség előtt felesleges hangsúlyozni, mily nagyhorderejű lenne a Ruttkay-féle tervezetnek éppen a jelenlegi rendkívüli nyomott viszonyok között való tető alá jutása. Ennek illusztrálására szolgáljon a következő néhány számadat.

A munkálatok keretében csupán napszámra 20 millió pengő kerül-

ne kifizetésre és több, mint 200.000 köbméter mennyiségű beton szükséglet keletkezne, de az építés által 26 mellékparág számára is adódna esztendőközön keresztül nagyarányú munkalehetőség.

Most a kormányon, de talán még inkább a különféle gazdaérdekeltségeken, mezőgazdasági kamarákon és az OMGE urain a sor, hogy külföldi pénzből ez a nagy-szerű terv megvalósuljon.

Századok alatt nem fejlődött annyit az Alföld, mint amennyire most előrehaladna a nagyszabású öntözöcsatorna felépítésével.

Az egész Duna-Tisza-köz sorsának jobbrafordulását és fellendülését jelentené Ruttkay Udó-féle tervének realizálása. De most nem szólamokra van szükség, hanem komoly cselekvésre. Meg kell ragadni az érdeklődő külföldi tőkét és okulva a tapasztalatokon, — amely azt mutatta, hogy mindenféle külföldi és kölcsönpenz hasznos a belföldi beruházás céljaira, — minél előbb realizálni kell az egész ország sorsára kiható óriási beruházási tervet.

DR. DARKÓ JENŐ ELŐADÁSA BUDAPESTEN.

Budapest, január 7. A budapesti Psychologiai Társaságnak az Akadémia dísztermében tartott országos értekezletén szombaton Darkó Jenő dr. egyet. ny. r. tanár „Turáni hatások a görög-római hadügyi téren” címmel értekezést tartott. Értekezésében a turáni kultúrkör és taktika főbb jellemvonásainak ismertetése után a római lovasság fejlődését tárgyalta és kimutatta a turáni hatásokat.

A polgármesteri jelentések kinyomtatását kéri a közigazgatási hatóság

Debrecen város közigazgatási bizottságának szombaton délután tartott ülésén dr. Láng Sándor egészségügyi főtanácsos, tisztifőorvos beterjesztette december hóriól szóló jelentését, amely szerint

1932. év december havában a közegészségügyi állapotok némileg javultak. Az összes születések száma 200, az összes halálozások száma 209, a szaporodás mínusz 9, amivel a novemberi mínusz 1.74 szaporodási arányszám mínusz 0.87-re szállott alá. — Halvaszületés 13, vetelés 57, összesen 70 volt.

Fertőző megbetegedések: ronszoló toroklob 48, hét halálozással; vörheny 52, egy halálozással; kanyaró 10, szá-márhurut 6, bárányhimlő 47, hasihagymáz 71, tizenöt halálozással; ves-zettségre gyanus ebmarás 1, gyermek-ágyi láz 1 és két halálozás; emberi lépfene 2.

E számadatok azt mutatják, hogy az összes komoly fertőző betegségek a novemberihez viszonyítva gyérültek, így a ronszoló toroklob hattal, a vör-heny 19-el, a hasihagymáz 165-el. Fel-tűnő azonban ez utóbbinál a 21 per-cent halálozás. Ez a nagy halálozási percent a járvány oldódásának megszokott jelensége s remélhetjük, hogy a tifusz járvány nem sokáig fog már tartani.

31 éve

ADJAK FEL A DEBRECENIEK APROHÍRDETÉSEIKET A FÜGGETLEN UJSÁGBAN. MIÉRT? MERT A FÜGGETLEN UJSÁG HIRDETÉSEI EREDMÉNYT HOZNAK.

CSILLÁRT legolcsóbban METEORNÁL vásárolhat PIAC-U. 9.

MEGHALT A VÁMOSPERCSI ASSZONY, AKIT A FÉRJE BALTAVAL UTÓTT LE.

Hirt adott róla a Független Ujság, hogy kedden véres családi esemény zajlott le Vámospercsen. Szabó Imre gazdálkodót felkereste különváltan élő felesége és követelte, hogy a lakásban lévő bútorait adja át neki. A férfi erre nem volt hajlandó, mire veszekedés kezdődött közöttük. A veszekedés verekedésé fajult, aminek hevében Szabó Imre felkapott egy baltát és azzal a felesége fejére sújtott.

Az ütéstől Szabóné eszméletlenül rogyott össze, de a nekivadult férfi még tovább ütlegelte volna, ha az előrohanó szomszédok ki nem mentették volna kezei közül. Ertesítették a debreceni mentőket, akik a sebészeti klinikára szállították a súlyosan sérült asszonyt. A klinikán azonnal megoperálták, az operáció sikerült is és már úgy látszott, hogy sikerül megmenteni az életnek, amikor pénteken este komplikáció állott elő és a szerencsétlen asszony szombaton hajnalban kieszenvedett.

Szabó Imrét szombaton délelőtt a vámospercsi csendőrségtől előállították a debreceni ügyészségre, ahol Preinesberger Jenő dr. vizsgálóbíró hétfőn délelőtt hallgatja ki.

ALISPANI VIZSGALAT A HAJDUSZOBOSZLÓI FŐJEGYZŐ ELLEN KORCSMAI BOTRÁNYOKOZÁS MIATT.

Rásó István hajdumegyei alispán vizsgálatot rendelt el dr. Vasady Győző hajduszoszlói főjegyző kinos ügyében. Bár rendőri vizsgálat az ügyben nincs, az alispán beavatkozott, mert tisztán akarja látni, hogy mi történt néhány nappal ezelőtt a hajduszoszlói Juhász-korcsmában dr. Vasady Győző és Tóth János hajduszoszlói gazdálkodó között.

Vasady néhány nappal ezelőtt este kilenc és tíz óra között bement a Juhász-korcsmába, amely az ellenzék tanyája. Itt volt Tóth János is. Egy ideig békésen időgáltak. Egyszerre a főjegyző kötéldni kezdett Tóthtal.

— Hasztalan, semmirevaló ember vagy te, János! — kiáltotta Tóth felé, aki így válaszolt:

— Te még semmirevalóbb vagy és ha a méltóságos tanfelügyelő apád nem volna, már régen kiruktak volna a városkázáról.

A hangos vita során Vasady megfenyegette Tóthot, hogy lelővi. A revolvere után is nyult, mire a nagyerejű Tóth össze-vissza verte.

Az alispáni vizsgálat során már többeket kihallgattak.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Füzesi Imre földmunkás, fiu: László. Ötvös Lajos gazdálkodó, leány: Erzsébet. Szabó Gábor kovácsmester, fiu: Zoltán. Schaff Kálmán korcsmáros, leány: Magda. Csordás István Máv. asztalos, fiu: László. Szabó Lajos napszámos, fiu: István és 2 törvénytelen ujszülött.

Halálozások: Magyoróssy Miklós ref. 75 éves, Varga u. 13. Erdős Ferenc r. kath. 62 éves, Dobozi bérház. Özv. Rossi Primóné Pelegrini Róza r. kath. 74 éves. Teleki ucca 92.

hírek

A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG telefonszámai:
Szerkesztőség és kiadó.
hivatal ..... 19-20 és 32-12
Szerkesztőség éjjel 32-12

Mindentudó

Ma: vasárnap, január 8. Prot.: Szöré, kath.: Sz. család ü., ógörög: dec. 26. I. sz. M., izr.: 5693 tebeth 10.

Holnap: hétfő, jan. 9. Prot.: Marcel, kath.: Julián vt., ógörög: dec. 27., István, izr.: tebeth 11.

Ügyeletes gyógytárak: „Arany angyal” Piac ucca 50., „Nap” Piac u. 1., „Tisza” Magoss György-tér 9., „Bocskay” Cegléd u. 22., „Mátyás király” Nyilastelep, „Árpád fejedelem” Csapókert.

Mentők, tüzoltók, telefon: 04.

Hivatali fogadások. Dr. Baltazar Dezső püspök fogad: 10-12. Lindenberger János apostoli helynök fogad: 9-12, 3-5. Báró Vay László főispán fogad: d. e. 10-től, dr. Vásáry István polgármester fogad: szerda és szombat kivételével d. e. 10-1.

IDŐJÓSLÁS:

Csendes, ködös idő, fagyponthoz közeli hőmérséklettel, sok helyen havazással és esővel.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MÜSORA

VASÁRNAP, január 8.

9.00: Hírek, kozmetika. — 10.00: Református istentisztelet. Prédikál dr. Ravasz László püspök. — 11.00: Egyházi szentbeszéd. Szentbeszédet mond Mentés Mihály hittudományi főiskolai tanár. Utána: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — Majd: A Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye. Karnagy Berg Ottó. 1. Mozart: Don Juan — nyitány. 2. Günther Felix: Német rokokó — szvit. 3. Saint-Saens: Ascanio — balletzene. 4. Beethoven: I. szimfónia. — E hangverseny színetében: „Rádiókrónika”. Elmondja Papp Jenő. — 2.00: Polydor — Brunswick gramofonhangverseny. — 3.00: „Libák és kacskák hizlakása.” — 3.45: Rádió Szabadegyetem. 1. Dr. Szombathalvy György: „Mennyit változott hazánk népe 10 év alatt?” 2. Dr. Szepessy Mihály: „Adóügyi tájékoztató.” — 4.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. — Majd: A m. kir. Mária Terézia 1. honvédegyalozred zenekarának hangversenye. — Karnagy Fricsey Richárd. „Katonai indulók.” — 5.35: „A Szép Juhász né kocsmárosa.” Lyka Károly felolvasása. — 6.00: A Magyar Zenebarátok Egyesületének hangversenye. — 7.10: Vígjátékelőadás a Studióból. „A makrancos hölgy”. Vigjáték 5 felvonásban. — Irta: Shakespeare. Fordította Lévy József. Rendező Kiss Ferenc. Utána, kb. 9.15: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a Hungária-szállóból. Közben, 10.00: Pontos időjelzés, sport- és ügétversenyeredmények. — 10.30: A Mádits szalon- és jazz-zenekar hangversenye a New-York kávéházból. — 840 m. hullámhossz. 3.00-3.45: Rózsavölgyi gramofonhangverseny.

HÉTFŐ, január 9.

9.15: Hangverseny. Közreműködik S. Szathmáry Margit (ének), Lipóczky József (ének) és Szijj Dénes (tárogató). Zongorán kísér Polgár Tibor. — Közben, 9.30: Hírek. — 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vizállásjelentés magyarul és németül. — 12.00: Déri harangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: A m. kir. államrendőrség zenekarának hangversenye. — 12.25: Hírek. — 1.00: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 2.45: Hírek, élelmiszerárak, árfolyamhírek. — 3.30: A rádió diákfőőrája. — 4.00: Asszonyok tanácsadója (Arányi Mária előadása). — 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 5.00: Bodrics Béla és cigányzenekarának hangversenye. — 6.00: Német nyelvtanítás (dr. Szentgyörgyi Ede). — 6.30: Rózsavölgyi gramofonhangverseny. — 7.30: A Filharmóniai Társaság hangversenyének ismertetése. — 7.40: A Filharmóniai Társaság hangversenyének közvetítése a m. kir. Operaházból. Karnagy dr. Dohányi Ernő. Közreműködik Ungár Imre (zongora). — 9.00: Pontos időjelzés, hírek. — A hangverseny után: Időjárásjelentés. — Majd: Guttenberg György szalon- és jazz-zenekarának, valamint Horváth Gyula cigányzenekarának hangversenye az Ostendekávéházból. Kalmár Pál énekszámával.

Társadalmi események naptára:

VASÁRNAP, január 8.

— Dr. Gulyás akadémiai tanár előadása. Vasárnap délelőtt 11 órakor a Polgári és Gazdakör helyiségében dr. Gulyás Antal gazdasági akadémiai tanár „A roszdagombák életmódja és pusztítása, valamint védekezés ellene” címmel tart ismeretterjesztő gazdasági előadást.

ÓZDI SZÉN PRIMA SZÉN
ÓZDI SZÉN FOGALOM
ÓZDI SZÉN JÓL MELEGIT
ÓZDI SZÉN NYUGALOM

Vegyes ózdi szenet olcsón a Népszövetségi Hitelszövetkezettől Szent Anna u. 10. T.: 31-32. és 32-31. Rendelhető a dohánytözsdekben is.

— A Székely Társaság közgyűlése. A Debreceni Székely Társaság 1933 január 8-án, vasárnap délután 5 órakor a városkázai közgyűlési termében rendes évi közgyűlést tart. Targysorozat a következő: 1. Elnöki megnyitóbeszéd: dr. Darkó Jenő egyetemi ny. r. tanár, a M. Tud. Akadémia tagja, a Székely Társaság elnökétől. 2. Titkári jelentés. 3. Számvizsgáló bizottsági jelentés. 4. Megüresedett tisztségek betöltése. Targysorozat után Koncz Aurélné leánygimn. igazgató, a Székely Társaság társelnöke „Atlantisz harangzó” címmel Erdély tájairól és a székely népről vetített képes előadást tart. Beléptidij nincs. — A társaság tagjait, hozzátartozóikat, vendégeket és az erdélyi és székely ügy iránt érdeklődőket szívesen látják. Közgyűlés után közös vacsora az Angol Királyi éttermében. (Menü 1 pengő 50 fillér, avagy étlap szerint.) A közgyűlés előtt a városkázán fél 5 órakor választmányi ülés. Elnökség.

— Vallásos estély az ispotályi templomban. Vasárnap délután 5 órakor az ispotályi templomban vallásos estély lesz. Kátét olvas és imádkozik: Szabados László koll. szénior. Kátét magyarul: vitéz Szabó Endre v. o. lelkész. Szaval: Murányi Árpád hittanhangzó. „Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben.” Szövegét és dallamát szerezte és saját orgonakisérére mellett éneklé: Musza Ferenc lelkész-kantor. Imádkozik: Kulcsár Dezső s.-lelkész.

— Vallásos ünnepély a Homokkerten. A homokkerti ref. imaházban vasárnap délután 3 órakor vallásos ünnepély lesz az alábbi műsorral: Bibliamagyarázatot tart: Tóth Sándor. Szavalnak: Barcsay Bözsike és Boldizsár Klotild. Énekel: Lókody Kató, harmóniumon kíséri: Tóth Böske. Szaval és hegedűkísérettel énekel: Kurucz Lajos. Beléptidij nincs, perselypénz a szegények segélyezésére szolgál.

— Ismeretterjesztő előadás a Munkás-Otthonban. A debreceni munkásszakaszvezetők január 8-án, vasárnap délután 4 órakor a Munkás-Otthon nagytermében ismeretterjesztő előadást rendeznek a következő műsorral: 1. Mankó J. versei. Szavalja: Fenyő Erzsébet. 2. Vajda Péter erkölcsi beszédei. Előadja: Nánay Béla leánygimn. tanár. 3. Hegedű-szóló. Előadja: K. Salamon Ella zongorakísérettel. 4. Sláger dalok. Éneklé: Magyar M. 5. Sajó és Hacsek. Párjelenet. Előadják: Ajtay K. és Kozma Bálint. 6. Táncduett. Előadja: Greiser Ibi és Geng György. 7. Szakassit-versek. Szavalja: Soós Mihály. 8. Blobner: Májusom. Az éjszaka, énekkvartett. 9. Magánjelenet. Előadja: Kóvári Márton. 10. Adóhivatalnok. Párjelenet. Előadják: Jakab István és Kovács Lajos. Beléptidij nincs. Idényjegyek váltakozók.

— A csapókeri egyházzsér gyülekezeti otthonának felavatása. A csapókeri egyházzsér új gyülekezeti otthonát ünnepélyes keretek között vasárnap délután 4 órakor avatja fel. Ezzel ismét új erőre nyílik meg a debreceni kálvinista egyháznak, hogy újabb világító tornya és fényoszlopa legyen a tiszta református keresztyén elveknek. Az alkalom fontosságára jellemző, hogy az egyházzsér vezetősége ünnepi szónokul dr. Juhász Nagy Sándort, egyházunk eme kiváló világi papját kérte fel. Az ünnepély műsorát egyébként az alábbiakban közöljük: 1. Közének. 2. Bibliát olvas és imádkozik Halász András, az egyházzsér vezetőlelkésze. 3. Megnyitó beszédet mond dr. Szabó Ferenc, az egyházzsér gondnoka. 4. Szaval Szilágyi Juliska, leánykörtag. 5. Karének, előadja a leánykörtag. 6. Ünnepi előadást tart dr. Juhász Nagy Sándor egyházi főjegyző és egyházzsér tanácsbíró. 7. Karének, előadja a leánykörtag. 8. Szaval Tóth Piroska leánykörtag. 9. Áldást mond és az otthon felavatja Halász András vezetőlelkész. 10. Közének. A belépés teljesen ingyenes, mindenkit szívesen látunk.

CSAK EGYSZER PRÓBALJA MEG

A FÜGGETLEN UJSÁG APRÓHIRDETÉSI ROVATÁT HASZNÁLNI, BIZTOSAK VAGYUNK BENNE, MASKOR MINDIG NALUNK FOG HIRDETNI. A FÜGGETLEN UJSÁG APRÓHIRDETÉSEI MINDIG EREDMÉNYESEK.

— A debreceni ipartestület férfiszabó szakosztálya 8-án, vasárnap délelőtt 10 órakor az ipartestület tanácstermében igen fontos adóügyben szakosztályi ülést tart.

— A „Szeretet” asztaltársaság 8-án, vasárnap délelőtt 11 órakor összejövetelt tart a Keresk. Csarnok különtermében, amelyen való megjelenésre a tagokat ezennel megnívja az elnökség.

— Mesedélután a KIE-ben január 8-án, vasárnap délután lesz. A műsor közép-pontjában Tommy és Karcsi bohócmó-kája áll, akik érdekes és színes képekben mutatják be az élet furcsaságait. Szép mesék, nóták és szavalóverseny teszi még gazdasság a programot. A mesedélután pontosan 3 órakor kezdődik a KIE nagy-termében, Piac ucca 7., I. em. Műsor a helyszínen kapható.

— Frontharcosok műsoros estélye. A frontharcosok saját otthonukban (Piac u. 36.) vasárnap, január 8-án este 7 órai kezdettel műsoros estélyt rendeznek. A műsor után tánc éjtéli 12 óráig. Az estélyre a tagokat és hozzátartozóikat ez-uton hívjuk meg. Külön meghívókat nem bocsátunk ki. Megjelenés uccai ruhában. Vigalmi bizottság.

— Kultur-est a Levente-Otthonban. Va-sárnap a szokásos műsoros estélyt rendezi a Levente-Otthon. Ez alkalommal a n. é. közönséget tisztelettel megnívja a ren-dezőség.

— Vig-est a Mikepércsi uti KIE-ben. A debreceni KIE V. sz. csoportja a Mikepércsi ut 7. szám alatti saját helyiségé-ben nagyszabású műsoros vig-estet ren-dez január 8-án, vasárnap délután 5 óra-kor, melyre az érdeklődő környékbeli kö-zönséget ezuton szeretettel megnívják. Műsor a KIE tagjainál és a helyszínen kapható mindennap 2-9 óráig.

HÉTFŐ, január 9.

— A függetlenségi párt legközelebbi el-nöki értekezletét 9-én, hétfőn délután 6 órakor tartja a Függetlenségi Kör helyi-ségeiben. A tárgyalásra kerülő fontos ügyek miatt a tagok pontos megjelenését kéri az elnökség. (A párt elnöki értekez-leteit a jövőben — ha csak külön meg-hívásokat nem bocsát ki — mindenkor minden hét hétfőjén délután 6 órakor tartja.)

— A debreceni ipartestület hentes szakosztálya 9-én, hétfőn este fél 8 óra-kor az ipartestület tanácstermében szak-osztályi ülést tart. Tárgy: évi elszámolá-sok, számla- és adóügyek, stb.

— Vetített képes előadás Mikepércsi uti KIE-ben. Hétfőn este fél 8 órakor a KIE rendezésében a Mikepércsi ut 7. szám alatt ingyenes vetített képes előadás lesz Petőfi Sándor nagy költőnk életéről és költészetéről, melyre a környékbeli la-kosságot ezuton megnívjuk. Belépődíj vagy műsormegváltás nincs. KIE vezető-sége.

KEDD, január 10.

— Perjéss Mihály és Kardos Albert előadásai. A Tisza István Tudományos Társaság I. osztálya. januári ülésének programján 10-én, kedden délután pont 5 órakor a Déri-muzeumban Perjéss Mi-hály dr. táblai tanácselnök „Vallásvéde-lem hajdan és most” címen értekezik. Ez-után Kardos Albert dr., a jeles irodalom-kutató, mint vendég mutatja be Madách nagy művére vonatkozó tanulmányait. Az ülésre belépődíj nincs. Vendégeket szíve-sen lát a Társaság.

♦♦♦♦♦
A LEGJOBB HIRDETÉSI OR-GANUM A DEBRECENI FÜG-

Meghalt Négyessy László, akit épen ma tüntettek ki II oszt. érdemkereszttel

Budapest, január 7. A hivatalos lap holnapi száma közli Négyessy László dr. egyet. ny. r. tanárnak magas ki-tüntetését. Négyessy László dr. ma este lakásán hirtelen rosszul lett s rövid haláltusa után meghalt.

Négyessy László író és esztétikus, született Szentesen 1861 március 6-án. Már egyetemi hallgató korában kifejtette a magyar versstan reformra vo-natkozó nézeteit, amelyek később ér-

vényre is jutottak. Gimnáziumi tanár lett 1885-ben Egerben, 1887-ben Szol-nokon, 1891-ben Budapesti Tanár-képző Intézetben, majd 1893-ban egyetemi magántanár, végül 1911-ben rendes tanár lett.

Nyelvtudományi értekezésein kívül főként verstani, magyar irodalom-történeti munkássága maradandó ér-tékű.

SZOMBAT, január 14.

— A Függetlenségi Kör rendes évi közgyűlését Piac ucca 38. számú helyi-ségünkbe január hó 14-én este 6 órakor azzal az értesítéssel hívora össze, hogy mivel az határozatképes nem lesz, a köz-gyűlés alapszabályaink 9. §-a értelmében a megjelent tagok számára való tekintet nélkül 1933. évi február hó 4-én délután 6 órakor fog megtartatni. Tárgysorozat: 1. Évi jelentés. 2. Zárszámadás. 3. Költ-ségvetés. 4. Indítványok. Hegyemegi Kiss Pál, képviselő.

— Istentiszteleti rend a református templomokban vasárnap, 1933 január hó 3-án. Nagytemplom délelőtt 10 óra: dr. Farkas Pál, délután 5 óra: Márki Kál-mán, Kistemplom délelőtt 9 óra: Mezey Béla, 11 óra: Uray Sándor, délután 5 óra: dr. Farkas Pál, Kossuth ucca dél-előtt 10 óra: Molnár Ferenc, délután 5 óra: dr. Módos László, Árpádtér délelőtt 10 óra: Halász András, délután 3 óra: Nagy Sándor, Ispóty délelőtt 10 óra: Kolozsváry Kiss László, délután 5 óra: vallásos ünnepély, vitéz Szabó Endre. Homokkert délelőtt 10 óra: Kalas Ferenc, délután 3 óra: vallásos ünnepély, Tóth Sándor. Nyilastelep délután 3 óra: Ko-vács József. Csapóker 10 óra: Magyar Bertalan, délután 4 óra: gyülekezeti ot-ton felavatás. Unnepi beszédet mond: dr. Juhász Nagy Sándor, Nyulas-Vedres-dülő délelőtt 10 óra: Tóth Sándor. Cuca délelőtt 10 óra: vitéz Szabó Endre. Fan-csika délelőtt 10 óra: Vajda László. Ebes délelőtt 10 óra: Bagdy Dániel. Kerekes-telep délután 3 óra: Szabó Lajos th. Sámsoni uti iskola délután 4 óra: Bárdi Ferenc. Egyek délután 3 óra: Siposs Imre. Wolaffka-telep délután 3 óra: Ka-las Ferenc. Hármashegy: Benke Tibor. Szegényház: Kovács József.

— Az evangélikus templomban (Miklós ucca 3. szám) vasárnap délelőtt 10 óra-kor istentisztelet. Prédikál: Pass László lelkész. Este 5 órakor esti istentisztelet. Prédikál: Pass László lelkész. Délelőtt 9 órakor egyházi énekóra és középisk. va-sárnap iskolá. Délelőtt 11 órakor elemi iskolai tanulók vasárnap iskolája.

— Istentisztelet az unitárius templom-ban. A Hatvan ucca 24. szám alatt lévő unitárius templomban január hó 8-án, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel rendes vasárnap istentiszteletet tartanak. Ez al-kalommal imádkozik és prédikál dr. Csiky Gábor budapesti unitárius missziós lelkész. Istentisztelet után presbiteri gyű-lés lesz. A templom fűtve van.

— Ügyvédi hír. Dr. Árvay Nándor ügyvéd irodáját Ferenc József ut 22-24. sz. alatt megnyitotta.

— Változás a rendőrség ügybeosztásá-ban. Répássy István dr. rendőrfogalmazót, aki eddig az idegenellenőrző osztá-lyon teljesített szolgálatot, az elnöki ügy-osztályhoz osztották be. A szimpatikus rendőrtiszt előléptetéséhez sokan gratu-

— A székesfőváros statisztikai évköny-véből. A székesfőváros statisztikai év-könyvből vesszük a következő adatokat: Az egyetemi hallgatók száma 5 év alatt alig emelkedett. 5 évvel ezelőtt volt 5359, az elmúlt évben pedig 5524 hall-gató. A műegyetem hallgatóinak számá-ban lényeges csökkenés állott be (1800—1425). Emelkedett a létszám a tanító-képzőkben és a székesfővárosban az el-múlt évben néhányszáz fiú és 294 leány kapott oklevelet. Csodálatos jelenség ez ma, amikor különösen a leányok elhe-lyezkedése a tanítói pályán a lehetetlen-séggel határos és nemrégén Petri Pál ál-lamtitkár jelentette ki a parlamentben, hogy az állásnélküli tanítók száma meg-haladja az ötezret. Az ipari és kereske-delmi pályák nyújtanak még ma is és fognak nyújtani különösen a jövőben a boldogulásra a legtöbb lehetőséget. Nem csoda hát, hogy a székesfőváros ipari és kereskedelmi iskoláiban a tanulók száma (fiú és leány) 28.000 volt. Lényegesen emelkedett a hallgatók száma a közgazda-sági egyetemen is és pedig 1106-ról 1408-ra.

NOLDI és FINZI

minden este 10 órától a
BIKA FEHÉR SZALONBAN.

— Ledarálta az ujjait, Rácz Dezső 18 éves hentestanuló a Csapó ucca 65. szám alatti üzletben húst darált. Munka köz-ben azonban nem vigyázott eléggé, mert keze a gépbe került és ez három ujját összezúzta. A mentők a sebészeti klini-kára szállították.

— Dr. Böszörményi Béla ügyvédi irodáját Ferenc József ut 70. szám alá helyezte át. Új telefon: 13-97.

— Romlott csokoládét hoztak forga-lomba. Ferenczy vásárbiztos tegnap dél-előtt igazolásra szólította fel az uccán Nagy József, Késes ucca 32. szám alatti lakost, aki csokoládét árult. Két fillérbe került egy rud, ami gyanusnak tűnt fel s a csokoládé megvizsgálása után kiderült, hogy romlott és egészségre ártalmas. Nagy József szerint a csokoládét egy fér-fitől kapta eladásra, aki még másokat is megbizott az árusítással. A romlott cso-megbizott az árusítással. A romlott cso-

— Dr. Friedmann Jenő ügyvédi irodáját Werbőczy u. 12. alatt meg-nyitotta. Telefon 22-99.

— Be kell jelenteni a mezőgazdasági cselédeket az OTI-nál és az adóhivatalnál. Az adóhivatal felhívja a gazdálkodókat, hogy jelentésk be az alkalmazásukban lévő cselédek javadalmazását írásban a kerületi adóhivatalnál. A mezőgazdasági cselédek hozzájárulási kivetési lajstroma közszemlén van az adóhivatalban január 16-ig, azután 15 nap alatt lehet fellebbez-ni a kivetés ellen. Minden gazdának be-

— Huszonöt éves szolgálati jubileum. Mandel Sámuel, a Duna Alt. Biztosító Rt. debreceni főügynökségének ügyvezető tit-kára most érte el a társaságnál megszakí-tás nélkül eltöltött negyedévszázados munkásságának jubileumát. Ez alkalom-ból egy a wieni, mint a budapesti igazga-tóság meleg ünneplésben részesítette hű-séges titkárát. — A társaság igazgatósága művészi kivitelű ezüstplakettel és más ér-tekes ajándékokkal halmozta el, méltóan honorálva a negyedévszázados becsületet és értékes eddigi szolgálata érdemeit. Hiszünk, hogy még hosszú időn keresztül fog kitünő tehetségével a köz javára szol-gálni.

— A január 15-iki országos vásár rendtartása. A városi hatóság a január 15—16—17-iki országos vásár kirakodási helyfoglalásának és sátorverésének kez-detét január 15-én déli 12 órájára tűzte ki s felhívja a vásári árusokat, iparosokat, kereskedőket, hogy árusítási helyeik kijelölése végett január 9—10—11-én, a vi-dékiek viszont 12—13—14-én délelőtt 8—12 óráig jelentkezzenek.

— A Kálvinisták Templomegyesülete második teadélutánján, csütörtökön dél-után 5 órakor egy pár fekete kesztyűt va-laki elcsérélt tévedésből. A központi lel-kézi hivatal vezetője tisztelettel kér, a kesztyű visszaadását, mivel tulajdonosát érzékenyen érinti a veszteség.

— Faiskolai csemeték cyanozása. Ér-tesítem a faiskola- és kertészeti telep-tulajdonosokat (birtokosokat, bérlőket és kezelőket), hogy a m. kir. földművelés-ügyi miniszter ur a Svájcba irányuló fa-iskola-termesztvények növényegészség-ügyi felülvizsgálata és cyános kezelése tárgyában november 24-én 87.508—1932. VII. 3. szám alatt körrendeletet adott ki. A körrendelet a városháza és a városi elsőfoku közigazgatási hatóság hirdető-tábláin kifüggesztetett és az érdekeltek ezeken a helyeken, valamint a városi első-foku közigazgatási hatóságnál (Kossuth u. 20. szám, földszint 46. számú szoba) megtekinthetik.

— Be kell jelenteni az ebeket. A városi adóhivatal felhívja a kutyatulajdonosokat, hogy január 31-ig jelentésk be ebeket s váltsák ki az ebtartási bérletet.

— Függyőket, ágyterítőket, szőnyeget, mindenféle kézimun-kákat részletre is készít. Össze-állításokat, montirozásokat, gép-azsurt, endlizést, gombbehúzást, plissézozást. Tervezéseket, festé-seket, előrajzolást legolcsóbban Szilágyi kézimunkaüzeme végez. Széchenyi 1.

— Viselt férfiruháját, felöltőjét prima gyapjuszövetre, vagy selymek-re kicserélem. Csapó u. 39. Rákóczi piaccal szemben.

— Tükörygártás, üvegciszolás, foncso-rozások, üvegezések Sipkovicznál, Nagy-várad u. 15. Telefon 23—56.

— Bérlet-ondolálás 70 fillér. Ram-minger, Városi bérpalota.

— Tudatom b. vevőimmal, hogy sírkoszoru raktáramat Kossuth uccá-ról Vár ucca 2. alá helyeztem, hol élő virágot is bevezetem. Szíves párt-fogást kérve, özv. Taróczy Antalné.

— Hideg van, siessen téli keztyű-kezt vásárolni legolcsóbban Csipke és rövidáru szaküzletben, Hatvan ucca 1. szám.

— Könyvujdonságok: Gömbös-kormány munkaterve; Komáromy: Harangoz a mult; Móra: Könnyes könyv; Möriz Zsigmond: Rokonok. Antal-fy-könyvkereskedés.

— Akar ön olcsó, jó butort vásá-rolni, forduljon bizalammal Fenyves butoráruházához Kistemplombazár.

— Ékszerkészítés, javítása leg-olcsóbban. Aranvétel. Frisch József

Tatraszeplak

1010 méterrel a tenger színe felett.

Dr. GUHR-főle
SZANATORIUM
a BASEDOV-betegek speciális
gyógyintézete.

Könnyítések a tartózkodási költségek átutalásánál

Felvilágosítással szolgálnak a sanatórium magyarországi megbízottja dr. Vigyázó János Budapest IV., Szerb ucca 2. és az IGAZGATÓSÁG Tatranska Polianka CSR.

— **Gazdálkodó ifjak táncvizsgálója** a Koronában tizennegyedikén, szombaton. Az új tanfolyam kilencedikén kezdődik.

— **Schaff tánciskolájában**, a Koronában tizenhatodikán új tanfolyam kezdődik iparos és kereskedő ifjaknak.

— **Bartosnál**, a volt Szántó ruhaüzletben a legnagyobb méretű férfiruhákat készen kaphatja olcsó, szolid szabott árban. Vevőim kívánságára kedvező fizetési feltételek.

Apró tréfák

Még egy

Hosszúnapon szigorúan tilos jegy nélkül belépni a zsidó templomba. Délután az ajtónálló észreveszi, hogy egy kis vörös zsidó jegy nélkül próbál besurranni. Nyakorcsipi:

— Hova megy?

— Ké... kérem, bocsánat, Weisz urhoz kell bemennem egy pillanatra... rendkívül fontos üzenetet kell átadnom neki...

Az ajtónálló zsidó végighallgatja a mentegőzést, aztán fenyegető mozdulattal így szól:

— Maga csirkefogó! Maga imádkozni akar!

Halotthanvasztás

Egy uriember beállt a bécsi krematóriumba.

— Hajlandók az urak elégetni az anyósomat?

— Hogyne kérem. Méltóztassék ideküldeni a holttestet.

— Az uriember csodálkozva néz a hivatalnokra:

— Nem értem kérem. Ha már meghalt volna, minek kellene még elégetni?

Fogfájás

Sovány ur találkozik Kövér urral:

— Miért vágsz ilyen savanyu képet?

— Most jövök a fogorvostól. Kihuzattam egy óriási zápfogat.

— No és még fáj?

— Nem tudom. Hívd fel a doktort telefonon. Ott maradt nála.

A babonás urvezető

— Na és miért hagytad abba az autóturát?

— Tudod, babonás vagyok. Amikor a tizenharmadik embert elgázoltam, azt mondtam, egy lépést se tovább, mert még valami baleset történik.

Igy igaz

1880 augusztus 28-án egy megvadult ökör éppen akkor rontott be a bécsi Burgba, amikor onnan I. Ferenc József kikocsizott.

— Szeretném tudni, micsoda élcet csinálnak erre a bécsiek? — szól a császár báró Mondel hadsegédhez.

Másnap a hadsegéd jelentette, hogy tudja már. Azt mondták, hogy az első ökör, amelyik protekció nélkül bejutott a Burgba.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

Erdélyi kastély

Ünnepi előadása volt szombaton a Csokonai-színháznak, bár a naptár szerint nem esett pirosbetűs hivatali ünnep erre a napra. De manapság — a sivatár színházi életnek ebben a haladó korszakában — ünnepnek tekinthetjük, ha bármelyik magyar színház egy igazán jó darabot egy igazán jó előadásban bemutat. Már pedig Hunyadi Sándor vérbeli író, a fiatal gárdának egyik legkiemelkedőbb reprezentánsa, aki huszár embereket mozgat a színpadon s akinek vannak bátor problémái és bátor mondanivalói. Legújabb darabja, az Erdélyi kastély a pompás Feketeszáru cseresznye után sem jelent esést: felvázolja előttünk a pusztuló erdélyi életet, egy osztály életét, amely ezer esztendőn át uralkodott, vezetett, nagy életet élt s amely ma lebukott a mélybe a balkáni hódítók sáros bocsorának taposása alatt. Két világ ütközik össze ebben a drámában: a régi, amely különb, értékesebb, tisztább az újnál és az új, amelyet vad idők viharai dobtak fel vulkánikus erővel a magasba ellenállhatatlanul, a tragédia megfellebbezhetetlen törvényszerűségével. De a pusztulásra ítélt erdélyi arisztokráciának és a falánk étvágyu oláh sovinizmusnak a harca mellett vannak más konfliktusok is az Erdélyi kastélyban. Emberek is megütözköznek benne: szerelem, hiúság, hiúság, szenvedély. Hunyadi Sándor nem mélyítette el minden ponton a felvetett problémákat, de tiszta írói eszközökkel végezte a munkáját s a színpadtechnika bravúros ismeretével gondosan ügyelt arra, hogy ne a szomorúság fekete tussával fesse az egész hátteret, hanem a dráma sötét viharfellegei mögül kiragyogtassa a humor aranyló napsugarait is.

Jelentéktelen részletektől eltekintve (Csók István és Kondor Erzi korai szerepeltetése; a harmadik felvonás klórmésszel bekenet budoártükrre), kiváló, kifogástalan volt az előadás. Kardoss Géza színészi pályafutásának talán a legmagasabb csúcspontjára futott fel az erdélyi gróf alakításával. Csupa kemény férfiaság volt, csupa megmozdíthatatlan szilárdság, igazi gránit-ember, ahogy védeni próbálta őseitől örökölt jussát, hogy el ne ragadja tőle a havasokból lezuduló balkáni szennyviz. Keserű magyarsága, vissza-

MESTERUGRÁS. Több ezer főnyi közönség előtt zajlott le Würtenbergben a si-ugróverseny. A képen látható 71 méteres ugrásával Róbert Mayer nevű versenyző nyerte az idei bajnokságot.

ÖRÖM

AZ EMBER ÉLETE,
HA RENDES AZ EMÉSZTÉSE

ARTIN AZ ENYHÉ, BIZTOS ÉS
OLCSÓ MASHAJTÓ

fojtott túlé, szikrázó szenvedelmessége szinte a feszültségig robbant. Aki megnézi Kardossot ebben a szerepében, annak emlékeztetésében nem marad el soha ennek az alakításnak az emléke, hanem úgy fogja őrizni magában, mint egy remekbevésett márványszobrot. Halassy Mariska volt az est másik hőse, ez az Istenáldott tehetségű nagy művésznő, akinek fogható komika nincs ma sehol a magyar színpadokon. A drága, mosolyos deuti villamosármával belik meg a színház, ha Halassy Mariska a színpadra lép. Minden szava, minden mozdulata harsogó kacagást váltott ki s ismét bebizonyította, hogy az igazi tehetség olcsó hatásvadászat nélkül is eredményt ér el a pályán. Egészén a — karzatig. Kiemelkedő teljesítmény volt Thuróczy Gyula oláh minisztere is. Merész vonalakkal formálta meg a gyűlölködő parvenü figuráját s frappáns hatást ért el sikerült maszkiájával is. Irsay Nóra kissé passzív egyénisége kevesebb súlyt adott a két férfi között vergődő, tétovázó asszonyoknak, mint amennyit a szerző szánt neki, de egészében véve figyelemreméltó és értékes színészi munkát végzett. Mester Tibor könnyveden, elegánsan, jó felfogásban játszotta az asszonybolondot arisztokrata vivór szerepét. Jól sikerült a tulzás borotváción táncoló Zilahy Pál öreg „Achisztid”-jének a kabinetalakítása is. Egy-egy helyes figurával járultak még az est sikeréhez: Apor Klári, Rajz Ferenc, Kormos Ferenc, Károlyi Vilmos, Szánthó Jenő és az annivalóan bájos és ügyes kis Jahász Baba is.

Az ügyes rendezés Kardoss Géza érdeme, bár ajánlatos volna az első felvonás tempóját kissé életkíteni. A nagy sikert bizonyítja, hogy a premieren legalább husz nyiltszíni tüsszel tüntette ki a közönség a színészeket.

F. L.

SZÍNHÁZI MŰSOR.

VASÁRNAP délután: *Ezerjő. Este: Erdélyi kastély.*

A SZÍNHÁZI IPODA

Ma, vasárnap délután utoljára kerül színpadra olcsó helyárok mellett az „Ezerjő”. Aki még nem látta ezt a legnagyobb operettrevüt, az okvetlen nézze meg, mert ehhez fogható mulatságos és látványos darabot még nem látott.

Ma, vasárnap este az óriási érdeklődésre való tekintettel a Csokonai-színház a már hirdetett „Erdélyi kastély” helyett a „MOSOLY ORSZÁG”-t tűzi ki előadásra, ugyancsak Timár Ila és Szórád Ferenc fellépésével. Így az „Erdélyi kastély” legközelebb hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön kerül színpadra.

Vasárnap este: **MOSOLY ORSZÁG** Timár—Szórád.

Timár—Szórád: vasárnap este: „MOSOLY ORSZÁG”.

Az „Erdélyi kastély”-nak olyan nagy sikere volt tegnap este, amilyenre ritkán emlékezhetnek vissza a legöregebb színházlátogatók. Hunyadynak ez a legújabb mesterművel tulszárnyalja a „Feketeszáru cseresznye”-nek a sikerét is és így

méltán érdemelte meg azt a sikert, amelylyel tegnap a debreceni közönség a bemutatott honorálta. A darab főszerepeit hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön is, úgy, mint a tegnapi premieren, Kardoss Gézával az élén a Csokonai-színház legkiválóbb művészi erői játszották és ez magyarázhatja meg aztán azt az őszinte érdeklődést, amelyet a tegnapi premier a közönség körében kiváltott.

Hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön bemutatta meg a színház az „Erdélyi kastély” előadását. Siessen jegyét biztosítani erre a szenzációs előadásra.

Kedden délután zóna helyárral közlő hívatásra e szezonban utoljára kerül színpadra az „Emmy”, Jatzkó Cia és Kar-

doss Géza felléptével, így siessen jegyét biztosítani a keddi délutáni előadásra.

Szerdán és csütörtökön délután ifjúsági előadásban „Lear király”, Shakespeare legszebb alkotása kerül színpadra, a címszerepben Dózsa Jenő, a Nemzeti Színház ny. művészeinek vendégfelléptével.

A Csokonai-színház ezután minden hétfőn, szerdán, csütörtökön és szombat délutánján tart zónaelőadást, amely előadásokon a legdrágább földszinti hely 80 fillér lesz. Tekintve, hogy ezek az előadások állandóan zsúfolt házak előtt folynak le, így kísérje figyelemmel a színházi iroda jelentéseit, ahol állandóan előre tájékoztatjuk a közönséget a színpadra kerülő zóna-előadásokról.

SPORT

A Bocskay 4:3-ra verte az észak-bajor válogatottat

Vasárnap lesz a tura utolsó mérkőzése.

Pénteken délután Németországban mutatkozott be a Szardínia szigetéről érkező debreceni csapat. Ez volt a Bocskay első németországi mérkőzése, amelyen Würzburgban, nem mint eredetileg tervezve volt, a város válogatott csapata, hanem a sokkal erősebb észak-bajor válogatott volt az ellenfél. Annál nagyobb dicsőség tehát, hogy a Bocskay csapata a fáradtságos, hosszú utazás ellenére is megállta a helyét és szép győzelemmel alapozta meg hírnevét Németországban.

A Bocskay legerősebb összejátszóiban a következő játékosokkal indult

küzdelemben: Varga, Vanicsek, Janzó, Palotás, Mór, Tencsa, Markos, Vincze, Teleki, Zilahi, Hevesi. A Bocskay nagy irammal kezdett és Vincze két góljával vezetett már, amikor szünet előtt a bajorok szépítettek. Félidő 2:1 a Bocskay javára.

A második félidőben Zilahi révén ismét a Bocskay szerez gólt, de a bajorok erre válaszolnak. A finisben Teleki gólja biztosítja be a Bocskay győzelmét, de a bajorok befejezés előtt 4:3-ra javítanak.

A Bocskay csapatát nyolcezer főnyi közönség ünnepelte szép játékáért. A

Január 8-9.	Vasárnap:	Hétfő
VIGSZINHÁZ 2, fél 5, 7, fél 10 óra.	AZ UDVARI BÁL Strauss-operett Gretl Theimer, Michael Bohnen. SANGHAI BOMBÁZÁSA , kémdráma, — Gerda Maurus, Theodor Loos.	AZ UDVARI BÁL. SANGHAI BOMBÁZÁSA. 4, fél 7 és 9 óra.
APOLLÓ 2-4-6-8 óra.	NOSZTY FIU ESETE TÓTH MARIVAL Ivor Novello, Evelin Holt és Verebes Ernő főszereplésével. Katona- zenekar kísérettel!	A FEGYENC SZIGET, dráma Várkonyi Mihály, Dorothy Mackaill. A SVENGALI, Lionel Barrymore főszerepl. 6 és fél 9 órakor.

A VIGSZINHÁZBAN fél 11 órai kezdettel vasárnap délelőtt ZÓNAELŐADÁS.

csapat legjobb embere Vincze volt, de kitudt még Palotás, Janzó, Markos és Zilahi is.

A Bocskay ma, vasárnap játssza turájának utolsó mérkőzését szintén Németországban egy városi válogatott ellen.

Levente asztali teniszverseny. A levente egyesületek asztali tenisz egyéni háziversenyt rendeztek. A verseny helyezettjei: 1. Balogh János (V. ker. L. E.), 2. Rácz Béla (V. ker. L. E.), 3. Ferenczy Lajos (VI. ker. L. E.), 4. Berger József (VI. ker. L. E.), 5. Kiss István (V. ker. L. E.), 6. Gyarmati József (VI. ker. L. E.).

KÖZGAZDASÁG

EGY PENGŐVEL DRÁGULT A LISZT.

Budapest, január 7. A készruvásáron a buza 5-10 fillérrel drágult, míg a zab és a tengeri 5-10 fillérrel olcsóbbodott. A malmok ma délelőtt 1 pengővel emelték a buzaliszt árát. **Határidőzlet.** Buza: március 13.40, 38, 42, 35, 33, 38, 34, 40, 37, zárlat

UBANIA

1. Titkok hajója.
2. Az állatszeldítés csodái.
3. AZ ASZFALTBETYÁR, vigjáték 10 felvonásban, Willy Fritsch, Camilla Horn. Előadások hétköznap: 5, 7 és 9 óra, vasárnap és ünnepnap: 3, 5, 7 és 9 óra. Vasárnap délelőtt 11 órakor ifjúsági előadás. Az első előadás mérsékelt helyárral.

13.37-38, május 13.66, 73, zárlat 13.72-73. Rczs: március 7.00, 6.99, 7.04, zárlat 7.04-06. Tengeri: május 7.75, 72, 78, 71, 78, zárlat 7.75-76, július 8.12-14.

Készruvizlet. Buza: tiszai 77 kg. 13.10-13.60, 78 kg. 13.25-13.70, 79 kg. 13.40-13.90, 80 kg. 13.55-14.10, felsőtiszai 77 kg. 12.45-12.60, 78 kg. 12.60-12.70, 79 kg. 12.80-12.95, 80 kg. 12.95-13.05. Rozs: pestv. 6.00-6.10, egyéb rozs 6.00-6.10, tak. árpa I. 8.80-8.90, zab I. 9.00-9.25, tiszai tengeri 6.40-6.50, egyéb tengeri 6.40-6.50, korpá 6.10-6.20.

A MÉSZÁROS SZAKOSZTALY JELENTÉSE.

1932. év december hó 31-től 1933. év január 7-ig levágotott: nagymarha 121 darab, növendékmárha 44 darab, borjú 117 darab, 16 6 darab. Összesen 288 darab. **Nyersbőr árak:** magyar marhabőr 45 fillér, tarka marhabőr 55 fillér, borjubőr 80 fillér.

1631-1932. szám vht.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

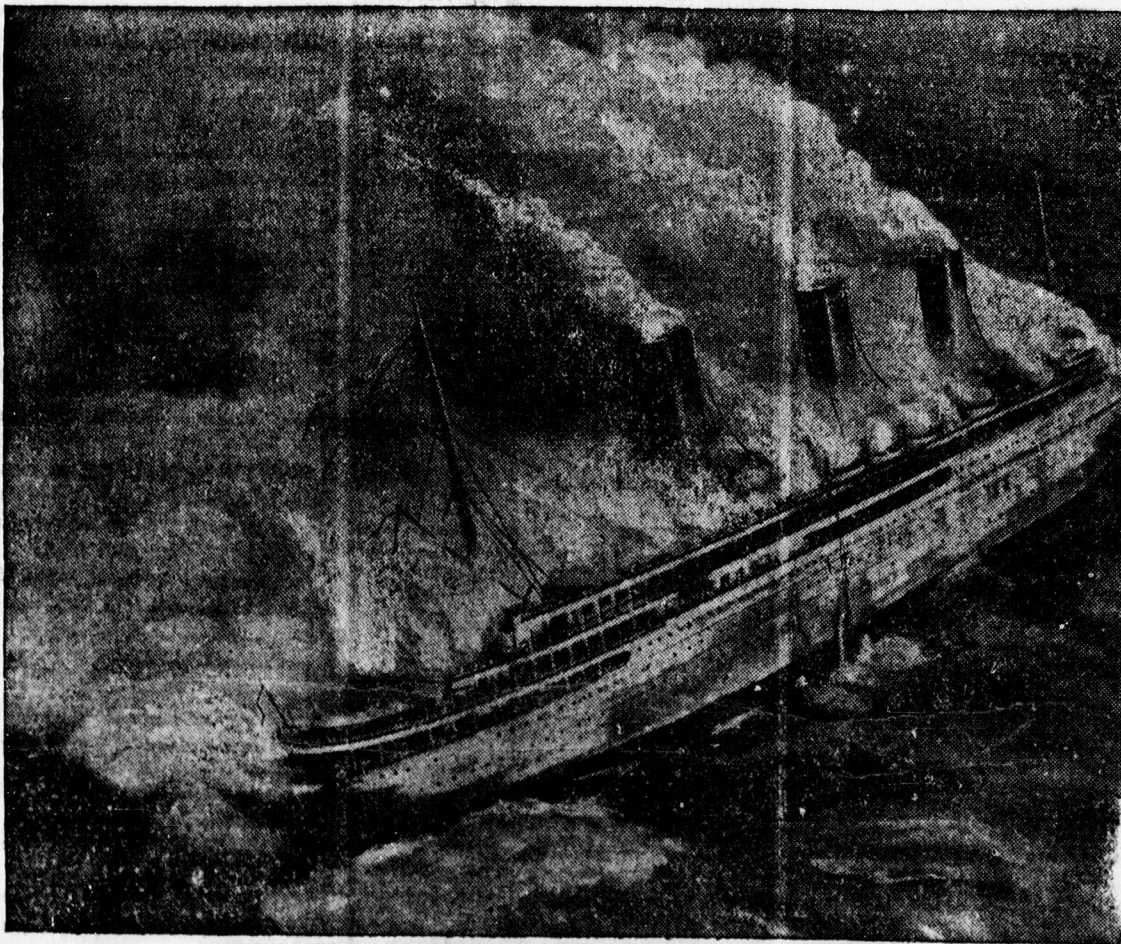
Dr. Dömötör Jenő ügyvéd által képviselt „Futura” Rt. javára 1103 P 61 f. követelés és jár. erejéig a derecskei kir. járásbíróóság 823/40-1931. sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával 1932. évi július hó 28. napján le- és felülfoglalt 1290 P-re becsült ingóságokra az árverésnek 1103 P 61 fillér tőke, ennek 1932. évi máj. hó 29. napjától járó 8% kamata, 94 P 37 fillér már megállapított és a felmerülő költségek erejéig Nagykerékiben, végrehajtást szenvedő(k) lakásán, a tanyán leendő foganatosítására határidőül az 1933. évi január hó 12. napján délelőtt 12 óráját tűzöm ki, amikor a bíróság lefoglalt ingóságokat, u. m.: lovat, teheneket, hizót, libákat, egy igés szekeret a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében, esetleg becsáron alul is el fogom adni.

Az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében az árverést, az alábbi törvényes zálogjogot nyert alap- és felülfoglaltatott javára is elrendelem: Dr. Kemény Viktor ügyvéd által képviselt Alföldi Takarékpénztár Rt. 68.500 P és járuléka ismétli követeléseire.

Elsőbbségi igények az árverés megkezdéséig bejelentendők.

Derecske, 1932. évi december hó 14. napján.

Nedeczky Aladár,
kir. bir. végrehajtó.

Repülőgépről készült ez a páratlanul érdekes felvétel a kigyulladt Atlantique-ről, amely füst- és tüzelőhöz burkolva tehetetlenül imbolyog az óceánon. Az égő gőzöért valóságos harc volt 12 órán át a mentőhajók között. A hajózási egyezmények szerint ugyanis az elhagyott hajóroncs az a nemzet, amelynek fia először lép földéretére és tüzi ki lobogóját. A harcot hat hajó közül végül is két francia nyerte meg, Cherbourgba vontatván a roncsot.

Bosnyák, kucséber, gépész, kisgazda, vándor zsidó álruhában

kémkedik-e egy kalandos életű mikepércsi ember?

Azzal gyanusítják a lopás miatt elfogott Csuka Sándort hogy oláh katonai szolgálata után Románia javára kémkedett Törökországban, Bulgáriában s talán most Magyarországon is.

A debreceni csendőrnnyomozó osztály egyik járőre egy lopási ügyben nyomozott az elmúlt hetekben és az egyszerű lopási ügyben indult kutatás közben olyan szenzációs eredményekre jutottak, hogy jelentésük, mely a debreceni ügyészség elé került, már a szenzáció erejével hatott. Rengeteg azoknak a feljelentéseknek és nyomozati iratoknak a száma, amelyek az ügyészség kezébe összefutnak, de érdekesség dolgában egyik akta sem ér föl azzal a terjedelmes jelentéssel, melyet a mikepércsi csendőrnnyomozók bocsátottak az ügyészség rendelkezésére.

Mikepércs község egyik kereskedője, Kurcz János panaszkodott a csendőrsnek, hogy ismeretlen tettes behatolt a lakásába az ablak betörése után, onnan párnákat, dunnákat lopott el. A csendőrök kutattak az ügyben, szorgalmasan figyelték a gyanus embereket s kérdezték a lopás színhelyéhez közel lakó embereket, miféle gyanus alakok fordulnak meg azon a részen. Napokig tartó szorgos kutatás után előállították a csendőrségre Csuka Sándort, akinek háza van Mikepércsen. Elő kellett állítani az alacsonytermetű embert, mert többszöri idézésre és hívásra sem jelent meg a csendőrségen. — Részletes kihallgatásnak vetették alá, majd házkutatást is tartottak a lakásán. Kikérdezték feleségét. A szimpla lopás eset kapcsán indult nyomozás során rendkívül érdekes és fölöttébb gyanus adatoknak a birtokába jutott a nyomozó csendőrök. Kiderült, hogy az egyszerű földszintes ház lakója a legtitkosabb életet éli. Felesége vallomása szerint Csuka Sándor napokig s hetekig nem tartózkodik lakásukon. Elhagyja a községet és mindig pénzzel tér vissza. Ugy beszéli odahaza, hogy munkát keresni vándorol a községekben és városokban. Volt idő, hogy évekig távol volt Mikepércstől. A csendőrök jelentése szerint Csuka Sándor magát vándor drótosnak mondja. Mikepércset néha bosnyákárusnak öl-

tözve, majd gépész egyruhában, kisgazda kosztümbbe, vándorló zsidóárus ruhájába öltözve hagyja el. A csendőrök nem állapították meg, hogy Csuka Sándor hová tűnik el álruhájában Mikepércsről, mert nem tartották előzőleg megfigyelés alatt, tehát egyelőre titokzatos utjaikról számot adni nem tudnak.

A rejtélyes életmód Csuka Sándor multját kutatva, megállapította a csendőrség, hogy hosszabb ideig tartózkodott Romániában, Bulgáriában és Törökországban.

A debreceni törvényszéknek közel két évig volt lakója lopás büntette miatt. A főházból betegségével kórházba került, onnan szökött külföldre és hat évig volt távol Mikepércstől.

A csendőri jelentés kiemeli, hogy Csuka Sándor Romániában gyanus szerepet vállalt, Konstanzában a román hadsereg szolgálatába lépett. Hónapokig szolgált, majd lezserelve Bukarestben telepedett le. A román hadsereg megbízásából Törökországba ment bizalmi szolgálatok elvégzésére. Négy hétig tartózkodott török földön, ahonnan Romániába tért vissza. Később ideig tartózkodott román területen, ahonnan újabb megbízatással Bulgáriába ment. Belépett a bolgár hadseregbe, de nem sokáig szolgálhatott ott, mert hamarosan rájöttek arra, hogy nem kívánatos működése és ezért menekülnie kellett Bulgáriából.

A bulgáriai gyanus kiküldetése után nem Magyarországra jött vissza, hanem Romániába tért ismét s onnan jött újból haza Mikepércsre s a csendőri jelentés szerint csak azért, hogy itt is bizalmi szolgálatokat végezzen megbízói részére.

A mikepércsi csendőrök megállapításai érthető nagy feltűnést keltettek és legalaposabb vizsgálatnak vetették alá Csuka Sándort. Kikérdezték a környezetéhez tartozókat. Sokszor fogták kereszt-kérdések alá magát Csuka Sándort is, hogy rejtélyes utazgatásai és külföldi viselt dolgai felől adato-

kat szerezzenek tőle, a kihallgatások azonban eredményre nem vezettek. Csuka Sándor megmaradt azon állítása mellett, hogy ő egyszerű vándorló drótos, aki azért nem tartózkodik állandóan Mikepércsen a családjánál, mert munka után jár. Azt elismerte, hogy Romániában és Bulgáriában huzamosabb ideig tartózkodott, azonban hallani sem akart arról, hogy ő titkos megbízásokkal a románok érdekében járt volna Törökországban és Bulgáriában és tért volna vissza ugyanazzal a megbízással magyar területre. Tagadta azt a lopást is, amely miatt tulajdonképpen a csendőrségre került. A házkutatásnál egy zsákot találtak nála, amely a

kereskedő tulajdona s amelyet a károsult fel is ismert. Csuka a zsákra vonatkozóan előadta, hogy az hónapokkal ezelőtt került az ő házába, de nem lopás útján, hanem úgyhogy vásárolt burgonyát hitelbe a kereskedőtől és mivel nem volt zsákja, a kereskedő zsákjában szállította haza a burgonyát, de az árával még ma is adós.

A csendőrök a nyomozás befejezése után a debreceni törvényszék főházába szállították Csuka Sándort, akinek ügyében folyik tovább a kutatás és igyekeznek megállapítani, hogy a csendőri jelentés szenzációs adataiból mennyi bizonyítható rá a mikepércsi vándor-drótosra. (b. m.)

Fel a fejfel!

A legrosszabb üzleti reklám: a savanyu hangulatu es szomorú arcu kereskedő

Két hónapja vagyok Debrecen lakosa s azóta élénk figyelemmel kísérem ennek a városnak kereskedelmi életét.

Az Észak-Amerikai Egyesült Államokból jöttem ide, ott is újságüzletben kerestem kenyeremet és így mesterségemnél fogva is kapcsolatot tartottam az üzleti világgal.

Előljárójában megmondom, hogy amiket itt el fogok mondani, az nem kíván tanács lenni, nem akarok senkinek az üzletvezetési módjába beleavatkozni. Írásom csak egy messziről, — másfajta világból — jött ember észrevételei lesznek arról, amit itt látok az üzleti életben.

Az első, ami megdöbönt, ha egy üzletbe megyek, ha egy kereskedővel beszélek: a teljes letargia, a teljes lemondás, belenyugvás abba, hogy az üzlet — kereskedői nyelven — nem megy.

Az üzlettelenségre magyarázatot: az

embereknek nincsen pénze, a Tiszántulon évek óta nem volt jó termés.

Elismerem, hogy — sajnos — a legtöbb embernek nincsen pénze s tudom azt is, hogy a Tiszántul rossz termése nagyon káros hatással van Debrecen kereskedelmi életére.

Mindezeket tudva és koncedálva, mégis azt kell mondanom, hogy az üzlettelenségben talán része van — a kereskedők letargiájának is.

Itt, ha valaki bemegy egy üzletbe — tisztelet a kivételnek — a legtöbb helyen: borús arcu emberek fogadják. A tulajdonos gondokkal van tele — elismerem azt is, hogy elég baj ez — és rosszkedvű. Ha beszédbe elegyedek egy vevővel — nem tudja palástolni gondjait, rossz kedvét, ami semmiképpen se emeli a vevőjelölt vásárlókedvét.

Tessenek csak meghallgatni, kereskedő urak. Amerikában se fonják most kolbászból a gátat. Ott is depressió van, üzlettelenség, a kereskedők ott is

Kidobom a téli árukat

olyan olcsó árakban, ahogy azt el sem képzelheti, tehát okvetlenül

TEKINTSE MEG VÉTELKÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL

áruraktáramot, mert

ön a pénzt dobja ki,

ha nem most vásárol: egész finom szöveteket, bársonyokat, selymeket és flanelleket

a Klein divatházban

ezelőtt Ecker, Klein, Sugár

Ó T A T R A F Ü R E D

1020 m. t. f.

TATRA-SZANATÓRIUM

Egész éven át nyitva. Mérsékelt árak. Hosszabb tartózkodásnál kedvező arrangement. — A GRAND HOTEL a legnagyobb kényelemmel berendezve. Minden irányban felvilágosítással szolgál budapesti rodánk: VIII., Rákóczi ut 17. I. em. I. telefon: 381-74.

gondolatokkal vannak tele.

De: az amerikai kereskedő — bármennyi is a gondja a miatt, hogy mondjuk hat hónapja nem tud házbért fizetni — mosolyog, mosolyog és mindig mosolyog, ha egy vevőjelölt nyit be üzletébe.

Az amerikai üzletben mindig derűs atmoszférát talál, aki oda benyit és — higgyék el nekem a debreceni kereskedők — ez a derűs hangulat nagyon hiányzik itt a legtöbb üzletből.

Hogy mennyire fontosnak tartják a tengerentúl az üzletek derűs hangulatát, talán legjobban jellemezhetem, hogy a Woolworth áruházakban és máshol is naponta csak 6 órát dolgoznak az elárúsító lányok, mert megfigyeléseik alapján azt találták, hogy hosszabb munkaidő után már nem oly üde és kellemes a mosolyuk, hogy a vevőket vásárlásra tudná csábítani.

A derű, a jókedv — fontos az üzletben!

Ha a vevőjelöltet a kereskedő az ő panaszával, az ő reménytelenségével traktálja: elriad a vásárlástól és úgy gondolja — jobb lesz a készpénzt megtartani.

Tudom: azt mondják, nincs és nincsen pénz. Nem mindenki pénztelen. Vannak még emberek, akiknek van jövedelmük, amiből vásárolni tudnak — de megfigyelésem szerint — ezek is tartózkodnak a vásárlástól, amiben — mondom — van valami része a kereskedők pesszimista hangulatának is.

Ma: jobban kell verekedni azért, hogy a vevőjelöltet behozzuk az üzletbe. Nem csak Debrecenben, de szerte az egész világon. Ma minden lehető módot meg kell ragadni a kereskedőnek, hogy felhívja magára a figyelmet.

Ilyen időben kell tehát jobban hirdetni a kereskedőnek. Ne tessenek azt gondolni, hogy hazabeszélek. Távol áll tőlem, de el akarom mondani e téren megfigyelésemet is.

Itt: pont azon a címen nem hirdetsz kereskedő, hogy most üzlettelenség van, minek ilyenkor a hirdetés.

Kint Amerikában pedig: soha se hirdettek annyit, mint most, hogy a közönséget bevigyék az üzletbe.

Az üzletek: egymással vetekednek abban, hogy a legolcsóbb áron adjanak portékát a közönségnek. Inkább beszerzési áron dobják piacra az árut az idény után — minthogy a portéka ott maradjon. És ütök a nagy dobót az ilyen kiadások előtt úgy, hogy a kiadások kezdetének reggelén ma is sorban állnak az üzlet előtt a vevőjelöltek.

De: az amerikai kereskedő, ha kiadásait hirdeti, mindig gondoskodik valami olyan egészen meglepő olcsó áru portékáról, aminek hirdetése feltétlenül behozza a vevőjelöltet az üzletbe!

Ma: ott is azok az üzletek prosperálnak, melyek olcsón adják jó portékát.

Sajnos: itt még mindig elég helyen találkozom azzal a mentalitással, inkább maradjon a portéka az üzletben a jövő évig, minthogy olcsón adjuk. Vásárlási kedvet fokozni pedig csak

azzal lehet, ha valóban teljes értékűt kapja a vevő pénzének.

Próbáljuk felejteni a gondot, amikor az üzletünkbe megyünk. Tudom, nagyon nehéz mosolyogni akkor, amikor esetleg a végrehajtó látogatását

várjuk, amikor — esetleg attól rettegnünk, hogy holnap véglegesen le kell húzni a redőnyt.

Mégis ezt kell tenni. Szomorú, rossz kedvű kereskedő nehezen tud eladni a vevőjelöltnek.

Perze a mosolygós jókedv alatt nem azt értem, hogy a főnök ur és a

segédek bambán vigyorogjanak. A mosoly — a szellem. A hangulat legyen vidám, az érintkezés legyen könnyed, a diskurzus legyen derűs.

Ha kacagunk — az egész világ velünk kacag, ha bánatunk van — arra senki se kíváncsi.

Fáy Fisher Andor.

Bagdi Antal házat örököl, dollárkölcsonért pöröl s végül hamis-tanuzásra felbujtásért elítélik

Az ítélőtábla vádtanácsa szabadlábra helyezte Bagdi Antalt s ezzel a hamis-tanuzási ügyek teljes kiderítése, a bünfront felgöngyölítése meg van nehezítve

Bagdi Antal, a hamis-tanuzásra felbujtás miatt elítélt hölgyfodrász, volt szakosztályi elnök és ipariskolai szakoktató fantasztikusan érdekes életregénye

Városszerte óriási feltűnést és megdöbbenést keltett a Független Ujság múlt vasárnap megjelent cikke, amely leleplezte Bagdi Antal hölgyfodrászmestert, a hölgyfodrász-szakosztály volt elnökét s volt ipariskolai szakelődöt, akinek élete a nyilvánosság mögött hamis-tanuzásra való felbujtások tömegével rettegett és a társadalmra nagy veszélyt jelentő ember élete volt. Megírtuk, hogy Bagdi, Debrecenbe jövelele előtt Pokorny Vilmos álnéven több osztrák fogház lakója volt, lopásért és orgazdaságért elítélve. Debrecenben páratlan erőszakossággal üzletet szerzett, — kidobta az üzletből azt a tulajdonosnőt, aki társul fogadta, — majd pörrel-pörrel, — tanukkal bizonyítva csak, mert írás ügyeiről rendszerint nem volt, — hogy tett szert anyagi előnyökre. Közben volt egy pör, amelyben a saját édesanyját is lecsukatta. Mai cikkünk folytatása a modern kalandor izgalmas életregényének.

Második közlemény

Bagdi Antal, a világ számára szorgalmas, kitűnő iparos, a bün dbreceni éjszakájában tovább folytatta működését a kezdeti sikereken felbuzdulva.

MI TÖRTÉNT A LÉKAI-FÉLE ÖRÖKSÉG KÖRÜL?

A Bagdi-márkás pereknek talán legérdekesebb hajtása volt az az ügy komplexszuma, amely a Lékaai Arzéné, illetve Lékaai Arzén hagyaték ügyéből sarjadt ki és amelybe a szerencsétlen Takó-féle megvesztegetési eset is bekapcsolódik.

A per tárgya a Nap ucca 16. számú ház volt, melyet Bagdi Antal álláspontja szerint ő örökölt és vitatta az igényt a ház igazi tulajdonosaival, Mészáros János és nejevel szemben. Ezzel az ügygel az ügyészség hosszan foglalkozott és a védelejtő határozatból ragadjuk ki a következő megállapításokat.

Lékaai Arzéné Debrecenben 1921 augusztus 17-én végrendeletet tett és a Nap ucca 16. számú házat testvéreére hagyta azzal a kikötéssel, hogy férje életében el nem adhatja. A hagyaték átadása ilyen értelemben meg is történt. Lékaainé alig két hónap mulva, október 20 meghalt, de örökösül az

Bagdi a Bibliában új

Bagdi Antal, az állítólagos örökös, végrendeletre vonatkozóan azt vallotta, hogy azt neki Lékaai Arzén adta azzal, hogy 1924 augusztus 17-én a Bibliában találta és a végrendeletre ez a tény is rá volt vezetve. A nyomtatók kedvéért e rávezetést Lékaai Arzén, Nagy László és Bagdi Károly aláírása követte. E tanuk vallomása szerint Lékaai Arzén kérésére tanusították a végrendeleten ezt aényt. — Jellemző azonban, hogy a tanuk közül Nagy László sógora, Bagdi Károly pedig öccse Bagdi Antal vádlot-

elidegenítési tilalom ellenére eladták a házat Mészáros János és nejeinek.

A férj, Lékaai Arzén, 1924 június hó 22-én szintén végrendeletet tett és örökösül Bagdi Antalt nevezte meg. A hagyaték tárgyai között megjelölte a Nap ucca 16. számú házat is, ha ezt Bagdi Mészáros János és nejeitől visszapereli. Lékaai Arzén a végrendeletet követően két hónap mulva, augusztus 31-én meghalt, azonban még életében, augusztus 16-án keresetet adott be, feleségének végrendeleti örökösét, továbbá Mészáros János és neje ellen az említett ingatlan eladása miatt, kérve a végrendelet idevonatkozó részének hatálytalanságát. — Pernyerés esetén, miután Lékaai meghalt, a Nap ucca 16. számú ház Bagdi Antalt, az örökösöt illette volna meg.

A per folyamán Bagdi Antal egy új végrendeletet mutatott be. Ebben a végrendeletben Lékaai Arzén szeptember 12-én arra hivatkozik, hogy Lékaai Arzéné a saját végrendeletével szemben egy másik végrendeletet készített és e szerint a ház örökösévé férjét, Lékaai Arzént tette meg. Mészáros János és neje e végrendeletet hamisnak tüntetve fel, feljelentést tett az ügyészségen ismeretlen tettes ellen.

végrendeletet talál

nak. A fiók végrendeleten Lékaai Arzéné aláírása mellett még négy tanu aláírása is szerepel.

A tárgyaláson ugyancsak négy tanu vallotta, hogy az állítólagos fiók-végrendelet keltezésének idején Lékaai Arzéné már oly súlyos beteg volt, hogy két nő virrasztott mellette állandóan. Mozdulni képtelen volt és az ágyból is állandóan ápolóinak kellett kiemelni. A mellette levő asszonyok szerint kizárt dolog, hogy rajtuk kívül és tudtuk nélkül bárki is megfordulhatott volna Lékaainé lakásán. Az

eredeti végrendelet után Lékaainé úgy nyilatkozott környezetétől, hogy most már nyugodtan hal meg, mert a ház vételárából mindenkinek jutott. Arról azonban, hogy ezt a végrendelet megbánta volna és újabb végrendeletet csinált, Lékaainé soha senkinek nem beszélt. Lékaainé egyik bizalmasa szintén tanusította, hogy a két nő állandóan ott volt a beteg körül és ha véletlenül magára is hagyták a beteg asszonyt rövid időre, az ajtót mindig kívülről zárták be és a kulcsot elvitték.

Dr. Tóth Endre közjegyző és egy ügyvéd Lékaainé hagyatékának tárgyalásakor figyelmeztették Lékaai Arzént, hogy őt Lékaai felkérte, hogy keresse hiányos és ha ezt Lékaai kifogásolja, úgy ő lesz az örökös. Lékaai azonban kijelentette, hogy ragaszkodik felesége végrendeletéhez, azt megtámadni nem akarja.

Ezekből a vallomásokból világosan kitűnik, hogy Lékaainé közvetlen környezetétől sem tudott az újabb végrendeletéről és Lékaai a hagyatékra igényt nem támasztott. De Lékaai nem is tudhatott a másik végrendeletéről, mert keresetében a végrendelet hatálytalanságát nem a másik végrendelet alapján kérte később, hanem az elidegenítési tilalom megszegése miatt.

KORCSMÁBÓL KERÜLNEK ELŐ A VÉGRENDELETI TANUK

Bagdi tanuja az állítólagos második végrendelet keltezését úgy adta elő, hogy őt Lékaai felkérte, hogy keresse fel feleségét, mert ez valamit akar vele közölni. Elment a beteg asszonyhoz, akit ágyban fekvve talált és Lékaainé kijelentette, hogy a házról férje javára kíván végrendeletet tenni, de szeretné, ha arról férje nem tudna. Lékaainé kérésére tanukat nem a házbeliek közül hívott, hanem az egyik közeli kocsmából visszaérkezett, Lékaainé már a fotelben ülve fogadta őket. Így történt a végrendelet felolvasása, amely után a tanuk aláírták a fontos okmányt.

Itt volt aztán a lehetetlenség. Lékaai Arzéné környezete egyértelműen vallotta, hogy az asszony képtelen volt megmozdulni segítség nélkül, míg Bagdi tanui szerint az asszony leszállt az ágyról és segítség nélkül jutott a fotelbe. De az is valószínűtlen, hogy ápolói közül bár ki is jelen lett volna és új végrendeletet csináljon, anélkül, hogy környezetével megbeszélje. A második végrendelet hitelessége éppen ezen körülmények miatt gyanúsak

tűnik fel. De különös az is, hogy ez a végrendelet csak Lékai Arzén halála után került napfényre, még pedig Bagdi Antal által, akinek, mint Lékai Arzén örökösének a végrendelet hitelességéhez nagy érdeke fűződik.

Egyik tanu a rendőrségen azt vallotta, hogy előtte Bagdi beismerte, miszerint a végrendeletet ő készítette. A bírói kihallgatásakor azonban ez a tanu oda módosította vallomását, hogy Bagdi csak annyit jelentett ki, hogy a végrendeletet a Bibliában találta. A tanu később ezt a vallomást is visszavonta és ismét első vallomását tartotta fenn. Végül is az ingadozó vallomást nem lehetett elfogadni.

AZ ÜGYÉSZSÉG KÉNYSZERŰEN VOLT ELEJTENI A VÁDAT

A kir. ügyészség kénytelen volt a vádat elejteni, mert a szakértői vélemények egyedül nem képezték oly adatot, hogy arra vádat lehetett volna alapítani. Érdekes azonban a kir. ügyészség szószentírti következő megállapítása:

„Ilyen szakértői vélemények alapján sem az nem állapítható meg, hogy a kérdésben levő aláírás hamis, sem pedig az, hogy valódi, úgyhogy a második végrendelet aláírását illetően terheltnek a fentebb előadottak szerint erősen aggályos előadására vagyunk utalva”.

Bagdi Antal hatalma tetőpontján volt, amikor megkezdte azt az ügyet, amely aztán végül is a bukását eredményezte. Üzlete akkoriban — pár év előtt — a Simonffy uca 7. számú házban volt, amely a Berkovics-család tulajdona. Üzletbérhátráléka volt Bagdinak s árverést is tartottak üzletében. Ez után az árverés után pár hónappal Bagdi azzal a meglepő követeléssel állt elő, hogy a család fizesse meg neki azt a 200 dollárt, amit 1922-ben a lakbér biztosíték fejében adott át Berkovics Miksának, a család még 1925-ben elhalt fejének.

A követelés a legnagyobb mértékben meglepte a családot, amely nem talált semmiféle feljegyzést arról, hogy bérleti, a híres, pontos könyvelő, minden kiadását fülérig feljegyző Berkovics Miksa földbirtokos és nagybérlő valaha is Bagditól kölcsönt vett volna fel, biztosíték címen. De alig is lehetett elképzelni, hogy a gazdag s a mezőgazdasági konjunktúra idején teljesen gond nélkül élő Berkovics Miksa valaha is rászorult volna a soha jó viszonyok között nem élt Bagdi segítségére. Ugyanabban a bérpalotában lakott például a berlini Viktória biztosító intézet, amelynek volt valutája, de a házigazda ettől a lakójától sem vett fel biztosítékot.

Nyugodtan megtagdták tehát a követelés kifizetését, aminek aztán furcsa következményei lettek. Egymás után vonultatta fel Bagdi a tanúkat. Az egyik például azt vallotta, hogy Bagdi, miközben ő ondolált, nagy bosszusan jött be az üzletbe s amikor megkérdezte tőle, hogy mi baja, legyintett:

— Ugyan hagyja! Az embernek annyi baja van a házigazdájával. Most is 200 dollár biztosítékot kért tőlem Berkovics ur. Hát persze, hogy adtam neki.

A másik tanu vizvezeték-szerelő inas volt a „kölcsön” idejében. Vallotta, hogy éppen a házban dolgozott, amikor Berkovics Miksa megszólította állítólag, ami persze hitetlen, így:

— Jól csinál meg fiam azt a vizvezeték Bagdi urnak, most is 200 dollárt kaptam ettől a derék embertől.

A tanuk tartaléka sokasága ellen nagy eréllyel védekezett az egyik igen tisztelt és nagybecsült tagja a debre-

Véget ért a vértelen szíami forradalom. A szíami nép fellázadt autokrata uralkodója ellen és alkotmányt követelt. A lázadás sikerült, a király megadta magát, a nép azonban meghagyta trónját, de azt követelte, hogy a királyi palota előtti téren nyilvános ünnepélyen olvasson fel egy manifesztumot, hogy alkotmányt ad az országnak. A képen látható, amint az egyik miniszter felolvassa a királyi kéziratot.

ceni ügyvédi karnak. De közvetlenül a tárgyalás előtt ez az ügyvéd lemondott a Berkovicsék jogi képviseletéről. A lemondás oka a következő volt:

Bagdiék bejelentettek egy tanut, bizonyos Engelt. Aztán hirtelen elállottak ennek a tanunak a kihallgatásától, mert nem volt hajlandó részükre kedvező tanuvallomást tenni. Féltek azonban attól, hogy ez kissé feltűnő lesz és esetleg azt eredményezheti, hogy most már a Berkovicsék ügyvédje kéri Engel kihallgatását. Felment tehát Bagdi egyik embere az ügyvédhez s így szólt:

— Ügyvéd ur, előre figyelmeztetem, Engel kihallgatását ne követelje. Ha ezt tenné, akkor azonnal felmutatjuk két tanunak közjegyző előtt tett vallomását, akik kihallgatták, hogy ügyvéd ur Engelt hamistanuzásra akarta rábírn.

Az ügyvéd meggyőződött arról, hogy ez az okirat megvan, holott ő még életében sem beszélt Engellel s erre — kijelentve, hogy ilyen emberekkel szemben nem vállal pórt — lemondott a Berkovicsék képviseletéről.

KIMUTATÁS KÉSZÜL BAGDI TANUIRÓL

Ekkor került az ügy az ügyvédhez. Érdekes volt a Berkovics-féle 200 dolláros ügy főtárgyalása. Bagdi tanui sorra vonultak fel bizonyítani s voltak közöttük olyanok is, akik előtt kölcsönt. — Berkovicsék ügyvédje erre összeszedett vagy tíz fényképet, mind idősebb uraké volt. És a tárgyaláson megkérdezte az egyik tanut:

— Maga ismerte Berkovics urat személyesen?
— Már hogyan ismertem volna.
— Ma is rá ismerne, ha élne?
— Akármelyik pillanatban, ezer ember közül.

— Nohát jöjjön ide, barátom és mondja meg, hogy ezek közül a fényképek közül melyik ábrázolja Berkovics Miksa urat.

A tanu a bíróság asztalán szétterített fényképeket nézegette, egyszerre csak felkiáltott:

— Itt van, kérem ez az!
A bíróság megállapította, hogy a fénykép az azóta szintén megboldogult dr. Lencz Géza egyetemi tanárt

Ingyen használhatják

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

előfizetői

a 25.000 kötetes városi

Közművelődési Könyvtárt

Előfizetőink helyett mi fizetjük ki az óvadékot

ábrázolt, az ügyvéd felmutatta a ké- amikor még egy másik képre mutatott rá a tanu s az is ilyen, öszfejű urat ábrázolt, dr. Fényes felmutatta a képek közül Berkovics Miksa fényképét, amely az éveke elhenére alig szürkülő, koránál jóval kevesebbet mutató urat mutatta, jóval az idő után felvéve, amikor a tanu állítólag beszélt Berkovicssal.

De két „kilőtt” tanu helyébe hat vonult fel s végül is egyezséget kötöttek a perben: Bagdi lemondott a követelt 200 dollárról, ellenben Berkovicsék elengedték neki a 450 pengőt, amivel negyedévi házbér fejében tartozott. Inkább anyagi veszteséget szenvedtek, de nem folytatták a pert ezzel a társasággal, amely egyremásra hívott be új és új tanúkat. No meg aztán nem sokat értek volna, ha a bíróság megítélte volna nekik a bérhátrálékot: Bagdin soha nem hajhatták volna be.

BAGDI, A MODERN VARÁZSLÓ PATKÁNYOKAT BÜVÖL ELŐ

Volt a Berkovics-pernek egy nagyon kedves mellékhatása, amelyben Bagdi a modern varázsló képességeit mutatta fel. Pört indított nevezetesen a Berkovics család ellen, hogy a házban patkányok vannak s ez az üzleti forgalmának nagyon árt. Egyetlen lakó sem tudott a patkányokról, még az a gyümölcskereskedő sem, aki Bagdi szomszédságában árult, Bagdinak azonban a szeme sem rebbent meg, amikor a tanuvallomások ellenére helyszíni szakértői szemlét kért. A bíróság valóban ki is küldte a szakértőket, akik egy délelőtt beállítottak Bagdi üzletébe.

— No, hol a patkány? — kérdezték.
— Ugyan kérem, nem jár az ilyenkor, — mondta Bagdi. — Jöjjenek csak az urak estefelé, akkor sok jár-kál mindenütt.

— Lehet — mondták a szakértők — amikor elcsöndesedik aránylag a ház. Akkor visszajövünk.

Vissza is mentek 7 órakor s akkor nemcsak ők, hanem Berkovicsék is csodálkoztak azon, amiket láttak. — Csakugy cikáztak a patkányok az üzletben. Amikor a szakértő lehajolt, mintegy véletlenül a sarokba ejtett borbélykendő után, egyszerre három patkány is ugrott ki az alól.

Bagdi egy színházi rendező büszkeségével nézte a zürzavart.

— No, most már csak nem mondják az urak, hogy nincs itt patkány!

De a perből mégsem lett a számára pénz. Elejtette az ügyet a 200 dolláros esettel kapcsolatban. Így egy állítólag 200 dolláros, „becsületes” követelését és egy kártérítési pórt engedte el 450 pengős lakbérhátrálék törlése ellenében. Vajjon megcsinálta volna-e, ha tényleg átadta volna a 200 dollárt?

AZ ELSŐ BÜNTETÉS HAMIS-TANUZÁSRA FELBUJTÁSÉRT

A Berkovics-ügy befejezése után Rózsa Miklós detektív törhetetlen kitarással folytatta a nyomozást Bagdi ellen. Nemsokára sikerült is bizonyítékot kapni ellene egy ügyben. Kis-lányának parókát készítettett Bagdinál egy uriaszony, mert a kislány betegsége folytán haját elvesztette. Pénze nem volt és ezért úgy egyezett meg Bagdival, hogy biztosítékul a tartozásért nála hagyja szilbundáját. Bagdi elfogadta a biztosítékot, de sietett azonnal motorbiciklizéshez nadrágtétét és kabátbélést csináltatni a bundából. Amikor az uriaszony visszakérte tulajdonát, Bagdi tagadta, hogy felhasználta volna azt. Am tanuinak ellenére, akiket pedig tömegesen vonultatott fel, kiderült, hogy a bundát nem adta vissza, hanem maga használta fel.

kell szégyelni! Viszont azért, mert ez a szeretet látszólagosan késik, nem szabad, hogy elkeseredett és szerencsétlen legyen. A csókolózás, ami csak sportból és pillanatnyi szórakozásból történik, tulajdonképpen elítélendő. — Ideális az lenne, ha minden csókot a legtisztább szerelem adná és ugyanígy a legigazibb szerelem fogadná. De ma, ha legkomolyabban is gondolunk ilyesmire, nagyon bátor legyen, aki ezt ki is merje mondani anélkül, hogy ne tartsák naiv és elmaradott embernek. Viszont érdekes, hogy a férfiak örö-

mel vesznek minden fiórt. De figyelje csak meg, hogy a tartózkodó lányok mennyivel hamarabb kapnak férjet, mint azok, akik merész fiórtok-re kaphatók.

2. A szépségválasztás idejét, körülményeit, lapunk pontosan közölni fogja.

3. Nem illik a férfi látogató kabátját magának elvenni és az előszobafogásra akasztani. Ha a lány nincs ott, hogy kivigye a kabátot, minden zavar nélkül, egyszerűen mondja meg a látogatónak, hogy akassa fel a kabátját a fogásra.

kétszer is játszották ezt a darabot és a két debreceni fiúnak, dr. Gáspár Endrének és Dózsa Jenőnek huszonháromszor kellett a függöny előtt megjelenni az első felvonás után.

ÉS A DEBRECENI SZINÉSZ MÉGIS ELÉRI A NEMZETI SZÍNHÁZAT.

Páratlan sikere után Szegeden, 1918 végén érte az a megüszteletetés, hogy a Nemzeti Színház akkori igazgatója, megboldogult Ambrus Zoltán szerződéstési tárgyalásra hívta fel Budapestre, Ambrus Zoltán figyelmét Ivánfi Jenő hívta fel a tehetséges színészre és Dózsa Jenő rövid tárgyalás után aláírta az ország első színházához szerződését.

A Nemzeti Színházban jelentős szerepeket kapott és a sajtó mindig dicsérőleg emlékezett meg róla. Antigone, Stuart, Sok hűhó semmiért, stb. darabokban voltak jelentősebb sikerei, de Vojnovics Géza „Mohács” című drámájában, mint Szerémi káplán, annyira elragadta a közönséget, hogy néhai Vass József népjóléti miniszter szünetközben lement a színpadra és itt gratulált Dózsa Jenőnek alakításához. Nem hajhászta a vezető szerepeket, mert mindig azt vallotta, hogy jó színész kis szerepben is csillogtatni tudja tehetségét. A Sárga csikó „bótos Icígjét” olyan sikerrel alakította, hogy erről még a Blaha Lujza emlékalbum is külön megemlékezik.

C. Zoest ánoGuaáééé

NYUGDIJ.

Tíz évig volt Dózsa egyhuzamban a Nemzeti Színház tagja, de váratlan betegsége megakadályozta abban, hogy felfelé ivelő karrierjét folytassa. Nyugdíjba ment. Nyugdíjaztatása után alig pár hónappal visszanyerte egészségét, de ekkor már késő volt, mert a leépitett büdzsé miatt lehetetlen volt visszatérnie a színház rendes tagjai sorába.

Mint fiatal nyugdíjas visszavágyott szülővárosába, Debrecenbe és itt szerény keretek között éli napjait. Nincs igénye,

LAKÁST KERES?

HIRDESSZEN A FÜGGETLEN UJSÁGBAN ÉS NEM KELL HAZRÓL-HAZRA JÁRNIA, OLYAN LAKÁST TALÁL, AMILYET KIVAN.

Nagy magyar klasszikus színészt nyert vissza ismét a színpadnak a Csokonai színház

Dózsa Jenő utja a debreceni piarista gimnáziumból a Nemzeti Színházig s a Nemzeti Színház-tól az elhagyatottság debreceni szigetére

Január 2-án, hétfőn este Lear király alakja elevenedett meg a Csokonai-színház színpadján. A színpad Dózsa Jenő vendégfellépését vastag betűkkel hirdette, de csak kevesen tudták, hogy ez a vendégjáték sokkal többet jelent a szokottnál, mert Dózsa Jenő, izig-veíg debreceni ember létére, 22 éves művészi pályafutása után először jutott ahhoz a dícsőséghez, hogy szülővárosában annak a színháznak színpadára léphessen, amelynek nézőterén a színészetet megkedvelte, a színészetet, amelyért viszont mindent feláldozott.

Dózsa Jenő jómódu szülők gyermeke, aki itt született Debrecenben és itt végezte el középiskolai tanulmányait is. A piarista gimnáziumban érettségizett, osztálytársa volt Kardoss Géának, aki szintén nagy harcot vívott szüleivel színészi ambíciójáért. A piarista gimnázium megboldogult tanára, a jóságos Vass Károly volt talán mindkettőnek pártfogója a szülői ellenzéssel szemben. A jó, öreg professzor szintén szerette Tháliát és a magyar irodalom órák keretein belül mindig módot talált arra, hogy szavalni is megtanítsa növendékeit. Kardoss Géát gyógyszerésznek, Dózsa Jenőt ügyvédnek szánták szülei, de míg a Csokonai-színház mai direktora aránylag rövid családi harc árán elérte célját, addig Dózsa Jenőnek a családi kapcsolatokat kellett feláldoznia a színészetért.

TANDIJMENTES AKADÉMIAI NÖVENDÉK LESZ A DEBRECENI FIUBÓL.

Érettségi után nem akart egyetemre menni, mire szülei megtagadták és Dózsa Jenő a legnagyobb nélkülözések közben tengette életét egy éven keresztül Debrecenben. A színi iskolába vágyott, de még annyi pénze se volt, hogy felutazék Budapestre. Aliandóan a Csokonai-színház körül töltötte idejét, minden előadáson megjelent és közben még mélyebb gyökeret vert lelkében a művészi pályá imádata. Egy évi tengődés után aztán 1907-ben nagynehezen fejtutott Budapestre, ahol jelentkezett a Színművészeti Akadémia felvételi vizsgáján. A fiatal vidéki fiú, aki ekkor látta meg először életében a magyar fővárost, a Színművészeti Akadémia nagy hírnévű tanári kara előtt Victor Hugó „Bohóc panasza” című drámolettjét adta elő. A tanárok egymásra néztek és Dózsa Jenőt egyhangulag felvették az akadémiára, még pedig teljes tandíjmentességgel.

ÖT REND RUHA MIATT NEM MEHET DÓZSA JENŐ A NEMZETI SZÍNHÁZHOZ.

Dózsa Jenő szorgalmasan tanult és tanárai kedvence lett. Diplomáját 1910-

ben kapta kézhez és ezen nem kisebb nevek bizonyítják Dózsa Jenő művészi készségét, mint Ujházi Ede, Gál Gyula, Csillag Teréz, Somló Sándor, Császár Imre és Sebestyén Károly dr., a nagy esztétikus. Az akadémia elvégzése után a Nemzeti Színház kínálta meg szerződés-sel, de Dózsa Jenő sajnálattal volt kénytelen nemet mondani, mert már növendék korában titokban leszerződött Palágyi Lajos miskolci színiigazgatóhoz, aki négyéves szerződést kötött a fiatal színésszel. Dózsa Jenőt életkörülményei kényszerítették arra, hogy a Nemzeti Színházzal szemben Miskolcot kellett választania. Nem voltak ruhái és Palágyi Lajos színiigazgató öt rend vadonatúj ruhát csináltatott neki olyan feltétellel, hogy négy évre szerződik le hozzá és a ruhák árát négy éven keresztül apró részletekben vonja le fizetéséből.

VIDÉKI BOLYONGÁS, HATALMAS SIKEREK.

Miskolci nagy sikerei után Patek Béla győri színiigazgató nyerte meg. Legnagyobb sikerét azonban mégis Pozsonyban aratta Dózsa Jenő Polgár Károly társulatánál, ahol klasszikus ciklust rendezett. E ciklus keretében először került színre Magyarországon a „Toledói zsidónő” Grillparzer világhírű drámája, melyet debreceni író, dr. Gáspár Endre dolgozott át magyar nyelvre. Egymás után

Szörnyű tűz pusztított egy német mezővárosban. Tegnapelőtt kigyulladt Moseltzel mezőváros egyik háza és hetven ház esett a lángok martalékává. A romok alatt 17 megszenesedett holttestet találtak.

sohasem panaszkodik senkinek, csak egy hiányzik életéből: a színpad. Ötödik éve nem volt színpadon, ennyi ideje nem látta közelről a kuliszákat és el lehet képzelni azt az örömet, amikor Kardoss Géza, a volt osztálytárs megkérdezte tőle: — Mond, Jenő, hajlandó volnál fellépni nálam, a Csokonai-színházban?

A SZÍNPAD A LEAR KIRÁLYBAN VISSZAFOGADJA RÉGI SZERELMÉSÉT.

A válasz nem volt kétséges. Dózsa Jenő örömmel fogadta az ajánlatot és csak azt kérdezte meg, hogy melyik darabban lépjen fel. Neki ugyanis mindegy, hiszen Shakespeare 19 darabjának vezetőszerepét tudja könyv nélkül, de éppen így tudja Ibsen, Schiller, Goethe, vagy a klasszikus magyar írók ismert darabjainak főszerepeit is.

És Dózsa Jenő, aki tíz évig játszott a Nemzeti Színházban, talán először életében lámpalázzal küzdött fellépése előtt. Az ország legnagyobb színpadjain sikert sikerre aratott, csupán szülővárosában, a Csokonai-színházban nem játszott még.

— Valami furcsa szorongást éreztem, mikor kiléptem a debreceni közönség elé — mondja reszkető hangon Dózsa Jenő előadás után. — De ez csak rövid ideig tartott és aztán éreztem, hogy otthon vagyok és játszottam olyan tüzzel, mint talán még soha életemben.

Nem voltak sokan a színházban, Dózsa Jenő mégis olyan nyíltzini tapsokat kapott egyes jeleneteinél és felvonás után még a vasfüggöny előtt is meg kellett jelennie.

Dózsa Jenő, aki felléptével önmaga iránt való hitét nyerte vissza, nagyon boldog volt és még boldogabbá tette az a meleg pár sor, melyet Kardoss Géza intézett hozzá, gratulálva a pompás alakításához.

A Lear király és Dózsa Jenő sikere után itélve, remélhető, hogy ebben a szezonban még többször lesz alkalmunk gyönyörködni klasszikus darabokban és Dózsa Jenő alakításaiban. Kardoss Géának pedig csak gratulálni lehet, hogy nyugdíjas magányából színpadra szólított egy kitünő művészt, akinek szereplése csak emelne a Csokonai-színház tradicionális színvonalát.

Február 23-án lesz a hortobágyi bikavásár

A Debrecen—hortobágyi Magyar Tenyészbika-telep Közös Legelőt Hasznosbérli Társulat szokásos évi bikavásárát 1933. évi február hó 23-án (huszonhárom), csütörtökön rendezzi a Nagyhortobágy vasútállomás közelében fekvő Kis-Álomzug pusztai bikatelepen, hol ez alkalommal 58 darab tiszta magyarfajta, hortobágyi származású, 3 éves tisztavérű tenyészbika kerül értékesítésre. A bikák köztenyésztési célokra különösen alkalmasak, mivel külterjes hortobágyi viszonyok között edzetten vannak nevelve, de a téli hónapokban kötélén tartva. A hortobágyi bikatelepi bikák nemcsak a Tiszántúlon, hanem az ország magyar marhát tenyésztő többi vidékein is igen jó hírré tettek szert, véreziládságuk, jó csontozatuk, edzettségük és szívós szervezetük folytán a köz- és magántenyésztésben mindenütt igen jól beváltak, éppen ezért a bikatelep ezen vásárát is élték érdeklődés előzi meg.

KÁVÉHAZBAN ETTEREMBEN CUKRÁSZDABAN BORBÉLYNAL

kérje a FÜGGETLEN UJSÁGOT.

Debreceni zsuri figurák

Kezdjük talán a sort

a tipikus zsuriival.

Ő a társadalmi hiéna. Mindenütt jelen van, ahol szükség van rá. És hol nincs rá szükség? Remekül bridgel, táncol, mindig a kellő időben udvarol a ház asszonyának vagy kisasszonyának, egyszóval bájos és elragadó. Kicsit könnyelmű, a zsebpénzt még a papától kapja. A baktisok benne látják megtestesülve megálmodott ideáljukat. Nagyon kedves fiú — sóhajtják a mamák — csak nem lehet komolyan venni. Szegény, ő ezt igazán nem akarja. Hisz még olyan zsenge, úgy kinézésre, mint — észbelileg.

A komoly uriember,

aki minden tánc- és kártyaszüvegélytől mentes. Vajjon mit csinál szegény pária egész éjszaka? És vajjon miért hívták meg? Hogy a második kérdésre feleljek: meg kellett hívni. Ezt a ház asszonya jelentette ki erélyesen. Ki legyen előrelátó a családban, ha nem ő? Legmerészebb álmaiban már „kedves vömnek” szólítja. Ha nem lenne ennyi vendég, kicsit többet foglalkozhatna a kijelölt áldozattal. Mert a lánya az aztán igazán nem törődik vele. Semmi be sem veszi a szigorú anyai pillantásokat, sőt a csipések és rugások formájában megnyilvánuló asztal alatti gyöngéd figyelmeztetés sem téríti magához. Közben a papa, aki szintén rettentően unja az egész társaságot, lefeküdni azonban nem tud, mert a szobája gardérobának van átalakítva, megadja magát sorsának és beszélgetésbe elegendik a komoly urral. Két magyar komoly uriember ugyan miről is tudna beszélni? Politizálnak természetesen. A papának sejtelve sincs a mama szándékáról és így nem is lehet tőle rossz néven venni, ha lánya érdemei helyett

a Gömbösét méltatja. És ha a szerető anyának nem fog sikerülni ezt a partit nyélbeütöni, akkor mindennek szegény apa lesz az oka. A házigazda és a komoly ur úgy kapaszkodnak egymásba, mint a fuldokló a mentőövbe.

A szenvedélyes bridgező.

A társaságbalépésekor első dolga szemügyre venni az embereket.

Nem szépség, pénz és rang szempontjából. A bridge demokratává tesz. Egyedül az számít, ki tud. Boldogan fedezi fel kedves bridgekomját és hogy hogy nem már együtt is ülnek egy sarokban. Hamarosan parázs vitába elegendnek afölött, hogy tegnap este X. Y. mért nem tudta megcsinálni a bementett 5 káróját. A szegény laikus „aki a közelükbe merészkedett, ámulva hallgatja a kínai beszédet. Már ugylátszik, hogy nem lesz hatalom, amely félbeszakítaná e nivós társalgást, mely olyan szórakoztató a többieknek. Egy varázs szó azonban még erre is képes. A háziasszony felszólítja a vendégeket, hogy a hallban egy kis bridgeasztal vár rájuk és ha netalán tán kedvük lenne egy-két roberre... A főnyereményt nyerték mosolyával arcukon távoznak és ők a legigénytelenebb vendégek az egész zsuron. Még a légynek sem ártnak. Legfeljebb egy-egy ballépésért, illetve dobásért hördülnek fel. Istenem, hisz mindnyájan csinálunk hibákat!

Majdnem minden zsurnak megvan a beszélő szerető vendége.

Nem éltető eleme a társaság a közönység. Rendszerint egy kis csoport közepén áll, mely csoport állandóan változik. Sokatbeszélő urat ez azonban nem zavarja. Mint a pacsirta, megrészegszik saját hangjától. Pacsirtához kevésbé illő gyilkos pillantást vet a mérész közbeszólóra. Az Ur legyen irgalmas ahoz a társasághoz, amelyben két ilyen ember fordul elő. Ez egyenesen

katasztrófális, hisz' egyik sem tűri, hogy a másik beszéljen.

Éles ellentéte

a hallgató ur.

Teljes szellemi erőidnek birtokában közelítsz felé. Rövidesen belátja az ember, hogy itt minden hiába. „Hagyjatos fel minden remény!” — figyelmeztet egy belső hang. De még az izgató győzelem kedvéért jobbik éniük egy utolsó lépésre szánja rá magát. Kényszeredett mosollyal tesszük meg az utolsó kísérletet és megpedítünk egy témát. Mondjuk a lóról. Mi magunk kevésbé értünk hozzá, de valamiről kell beszélni. És csodák-csodája, a hallgató ur nem hallgat többé. Átszelemült mosollyal fordul feléd — ez ugyan a lónak szól és nem neked — és olyan szakelődást tart „A ló, mint olyan” címmel, hogy alaposan szégyelni kezd magad előbbi esetleges rossz véleményed miatt. Hallgató urak ellenszere lehet még a kutya, autó, nő, könyv, többi férfiak lecsepülése és hasonló elvont témák.

Akadnak a zsurokon

Edisonok

is. Legalább azt hiszik magukról, hogy egy Edison vagy Mascani veszett el bennük. Hát az biztos, hogy alaposan elveszett. Ezt sajnos elég korán megállapíthatod. Amikor ugyanis a háziak ünnepélyesen felkérnek a fiatalsgot, hogy legyen szives táncolni, mindig akad egy vállalkozó szellem, aki elvállalja a gramofon vagy rádió kezelést. Szegény hangládák, ha beszélni tudnának! De inkább füttyölnek és stakoltznak. Ezek a rádiók. Erélyesebb rákapcsolásnál esetleg kiégnek a lámpák. Oda se neki, hisz' itt van még a gramofon. A háziak egy kicsit elsápadnak a ruza alatt, nyelnek egyet és elbűvölő mosollyal átnyújtják a gramofont és a vadonatúj angol lemezeket. Az ifju ugy mozog a lemezek közt, mint elefánt a porcellánkereskedésben.

A háziak örülnek, ha a gramofon ép-ségben marad. Hogy egy lemezt másnap az asztal alatt találtak meg, alkatrészeire bontva, másik kettőn pedig nyolc napon túl sem gyógyuló karmolások vannak, ez már csak az új gramofontulajdonosokat ejti annyira kétségbe. A régiek már számítanak rá.

Vannak a zsuroknak azonban

igazán rendes vendégei

is. Nem jönnek két órával később, ha elérkezettnek látják az időt, indítanak, nagyszerű bridgezők, de letagadják, hogy tudnak, figyelmesek, még a csunyaakkal is, észreveszik, ha új ruhád van, viszont semmit sem vesznek észre, ha a tavalyiban jelentél meg. Mindent megdicsérnek, a teácsészétől kezdve a rossz verseidig. Igazán szeretetreméltó emberek, csak már kevés van belőlük. Rövidesen ki fognak veszni, mint a bölények.

R. K.

ARVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirott bir, végrehajtó közhírré teszi, hogy a Budapesti Központi kir. járásbíró-ság 33.316—1930. sz. végzésével 835.90 pengő és jár. iránt dr. Csernyánszky Aladár ügyvéd által képviselt Magyar Mezőgazdák Szövetkezete javára elrendelt végrehajtás során bíróság lefoglalt és ki nem igényelt 150.— P becsértékű traktorra a tartozás behajtása végett a helyszí-nére — Debrecen, Hunyadi u. 13. sz. a. — 1933. évi január 11. napjára, délelőtt 10 órájára kitűzetik, amikor a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is eladatnak a lefoglalt Fordson traktor ekével együtt.

Bocskor László

m. kir. bir. végrehajtó s. k.

Laptulajdonos:

Debreceni Független Ujság Vállalat.

Nyomatott Nagy Károly és Társai körforgógépén, Debrecen, Piac ucca 49. sz.

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szög, két reggeli lapban, hétköznap 50 fillér, vasárnap 70 fillér. Vastag betűvel szedett szavak duplán számítanak. Üzleti hirdetésre más tarifa. Felvilágosítással készséggel szolgálunk

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket tevesz este 8-ig kiadóhivatalunk: Ferenc József ut (Piac ucca) 49. telefon: 32-12 és 19-20; este 6-ig: Aczél antiquarium, Széchenyi ucca 2. szám és Vámosi Béla papirkereskedés, Színház-átjáró

Levelezés

„Pejtás”.
Levelét későn kaptam kézhez, kérem új időpont megállapítását, lehetőleg hétfőn. Kézcsók.

Töltőtollak,
levélpapírok, papírszalvéták, — mindenféle papíráruk, írószerke-olcsón beszerezhetők Vámosi papirkereskedésében Színház átjáró. 3019

Betöltendő állás

Bator fellepesű
intelligens lányok megélhetést nyújtó munkát kaphatnak a Debreceni Független Ujságnál. Jelentkezni lehet délelőtt 10 óráig, délután 4—6-ig a lap kiadóhivatalában. Piac ucca 49. szám alatt.

Jömegjelenésű,
üzletszerzésben járás embereket keresünk állandó munkára. Jelentkezni lehet d. e. 10—12 és délután 5—7-ig a Független Ujság kiadóhivatalában. 1443

Hosszu
bizonyítvánnyal mindenkes főz- asszonyt ki utiháznál lakott, fel- veszek. Rákóczi u. 10. 696

Feles
dinyés kerestetik, olyan, ki kertészetet is végez. Hunyadi 6. 3016

Gyermektelen
házaspár házmasternek felvéte- tik 15-re. Hatvan u. 35. 3017

Egy
éves fejős tehenszt felveszek azonnalra. — Mikepércsi ut 5.

Keresek
jó anyát gyermekeimnek, 24—45 év között. Leveleket „44 éves kigazdálkodó” jelígre a kiadóba. 695

Mindenes
főzőnőt jó bizonyítvánnyal tizenötödikére keresek. Ferenczy, Kossuth ucca 53. 700

Szappanossegéd,
ha jól érti a szakmáját, azonnal jelentkezhet. Guttman Mayer, Ujfehértó. 701

Állás keresők.

Házvezetőnőnek
ajánlkozom, helyben vagy vidékre, betegápolást is vállalok. — Mike Erzsébet, Debrecen, Kini- zsi ucca 19. 698

Német
kisasszony állást keres gyermek mellé. Zeller Grete, Simonyi ut 36. sz. 3003

Házaspárhoz
gyerekek mellé ajánlkozok intel- ligens nő vidékre. Cim a kiadó- ban. 3001

Központban
háromszobás lakást keresek má- jus elsejére. Ajánlatokat „Május 1.” jelígre a kiadóba. 3014

Központhoz
közel 3 vagy 4 szobás lakást ke- resek május 1-re. „Pontos fi- zetó” jelígre. 700

Kiadó lakás

Udvari lakás
csak vagy iródnak, műhelynek kiadó. Csapó ucca 10. 671

Kiadó lakás

Különbejáratu
csinosan butorozott uccai szoba kapualatti bejárattal kiadó. Szé- chenyi u. 12. sz. 1798

Négy szoba,
hallos modern lakás központi fűtéssel kiadó. Simonffy ucca 7. szám. 1967

Udvari lakás
csak irodának, műhelynek vagy raktárnak kiadó. Csapó ucca 10. 2066

II. emeleti
5 szobás komfortos lakás má- jus 1-től kiadó. Értekezhetni Debreceni Első Takarékpénztár- nál. 679

Kiadó
két szoba mellékhelyiségekkel álló családi ház egészében Ma- róthy György u. 9. 668

Árpádtér
közelében uccai két szoba, konyha, speizos lakás azonnalra is kiadó. Patai ucca tizenyolc szám. 667

Kiadó
kettő szoba, előszoba, fürdő- szoba, konyha, speiz, mosó- konyha. Teleki u. 32. 3012

Kiadó
különbejáratu butorozott szoba. Nyil ucca 30. szám. 3005

Uccai
3 szoba, fürdőszobás lakás azon- nal kiadó. Simonffy u. 39. 3006

Három
szobás, egyedülálló lakás mel- lékhelyiségekkel, Boldogfalva u. 9., kiadó. Értekezni Kossuth 55. 3020

Raktárnak
kiadó 2 pince. József kir. her- ceg ucca 50. 2097

2 szoba,
hall, előszobás lakás február 1-re kiadó. Rákosi Jenő ucca 7. ház- felügyelő. 3000

Hatvan u. 1—3. sz.
bérházban 2, 3, 4 és 5 szobás lakások május 1-re, két három- szobás lakás azonnalra kiadó. Értekezni g. gondnoknál, Kál- vin-tér 17. 1580

Egy
uccai szoba, konyha, speiz kiadó február 1-re. Barna u. 5. 2094

Garzon lakás
központi fűtéssel Svetits palotá- ban, egyszobás áthelyezés miatt február 1-re átadó. 2095

VASÁROLJON
A
DEBRECENI
FÜGGETLEN UJSÁG-ban
HIRDETŐ
CÉGEKNÉL!!

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szög, két reggeli lapban, hétköznap 50 fillér, vasárnap 70 fillér. Vastag betűvel szedett szavak duplán számítanak. Üzleti hirdetésre más tarifa. Felvilágosítással készséggel szolgálunk

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket telvesz este 8-ig kiadóhivatásunk: Ferenc József ut. (Piac ucca) 49. telefon: 32-12 és 19-20; este 6-ig: Aczéli antiquárium, Széchenyi ucca 2. szám és Vámosi Béla papirkereskedés, Színház-átjáró

Különbejárati 3011
butorozott szoba központi fűtéssel kiadó. Svetits-bérház, III. lépcsőház, IV. 9. 3010

Kétszobás,
előszobás urilakás február 1-re olcsón kiadó. Kossuth u. 61. 087

4 szobás
udvari lakás gáz-, villanybevezetéssel azonnalra kiadó. Rákóczi 8. 089

Kiadók
különbejárati butorozott szobák csendes uri lakóknak. Péterfia 48., házmesternél. 697

Kálvin-tér 5. sz.
alatt üzemhelyiség május 1-re kiadó. Értekezni g. gondnoknál, Kálvin-tér 17. 1580

Hatvan u. 1-3. sz.
bérházban több uccai és udvari üzemhelyiség május 1-re kiadó. Értekezni g. gondnoknál, Kálvin-tér 17. 1580

Elegánsan
butorozott szoba 15 pengőért kiadó. Arany János u. 23., keresztépület. 1015

Különbejárati
uccai butorozott szoba kiadó, azonnal elfoglalható. Hüvelyes ucca 11. 3007

Butorozott
szoba kiadó. Arany János u. 11. 700

Modern
négyosztós, komfortos lakás májusra kiadó. Értekezés dr. Mártonnál, Szent Anna 14. sz., 9-1-ig. 699

Két
szoba, előszobás garzonlakás essleg butorozva is. Maróthy György ucca 5. szám. 715

Két
szoba, konyha, kamara hivatalnok családnak kiadó. Nyomatató 9. 713

Butorozott
szoba különbejárattal hivatalnoknak kiadó. Nyomatató 9. 714

Különbejárati
egyszerűen butorozott szoba kiadó. Varga ucca 6. 703

Féláron
lakik központon új fürdőszobában (5-6), azt is visszakapja albérlőtől. Csapó 19. XX

Újletelek

Kapualatti
árusító fülke kiadó. Csapó ucca 10. 2065

Üzemhelyiség
volt hentesüzlet, kitűnő helyen azonnal kiadó. Csapó ucca 10. sz. Értekezni az udvarban. 2064

Üzemhelyiség
Rózsa ucca 2. Tisza palotában kiadó. Értekezni házgondnoknál délután 4-5-ig. 676

Kapualatti
elárusító fülke kiadó. Csapó u. 10. 674

Üzemhelyiség
volt hentesüzlet, kitűnő helyen kiadó. Értekezni Csapó ucca 10. az udvarban. 673

Parkvendéglő
berendezve gőz- és kádfürdővel Püspökladányban állomás mellett azonnal eladó, vagy kiadó. Értekezni Gazdák Bankja, Kossuth uccán. 681

Kiadó
modern 4-3-2 szobás parketlás szép lakások. Csapó 59. 690

Piac
uccai üzemhelyiség 1933 május 1-re kiadó. Értekezni: Debrecen, Első Takarékpénztárnál. 224

Hatvan
u. 1-3. sz. bérházban több uccai és udvari üzemhelyiség május 1-re kiadó. Értekezni: g. gondnoknál, Kálvin-tér 17. 711

Hatvan
u. 1-3. sz. bérházban több uccai és udvari üzemhelyiség május 1-re két-három szobás lakás azonnalra kiadó. Értekezni: g. gononoki hivatalnál, Kálvin-tér 17. 710

Kálvin-tér
5. szám alatt üzemhelyiség kiadó május 1-re. Értekezni: g. gondnoknál, Kálvin-tér 17. 712

Üzemhelyiség
műhelynek is alkalmas, kiadó. Szent Anna u. 22. 709

Kiadó
negyven éve fennálló négyuccára nyíló sarok fűszerüzemhelyiség, kivánatra kétszobás lakással is. Értekezni Nyil ucca 2. ajtó 2. 1046

Kiadó
üzletek forgalmas uton, azonnal. Kassai ut 11. 3008

Szent Anna,
Vigkedvü M. saroképületben üzemhelyiség kiadó. Értekezni lehet Szent Anna 53. 688

Üzemhelyiség
és szoba emeleten, szoba földszinten kiadó. Piac ucca 63. 691

Egy
nagy üzemhelyiség Piac u. 89. sz. azonnal kiadó. 2070

Ellátás

Diákok
teljes ellátást nyerneker keresztény uriháznál. Szent Anna 58., keresztépület. 6054

Jó
házikoszt kapható. Csapó ucca 25., keresztépületben. 704

Pénz

Biztos jövedelmet
nyújtó üzlethez tőke kockázata nélkül társ kerestetik, 8-10.00 pengővel. Érdeklődéseket „Rentabilis” jelígre a kiadóhivatal továbbítja. 1622

4-5 ezer pengővel
rendelkező társ vagy társnő kerestetik egy jólmenő és életképes üzlet megnagyobbításához közreműködéssel vagy anélkül. Tőke és megélhetés biztosítva. Ajánlatokat „Belvárosi” jelígre a kiadóhivatal továbbítja. 3002

Ingatlan

9 hold
prima fekete föld eladó kövesut mellett. Könyök u. 8. 686

Nap
ucca 23. kitűnő családi ház, aki egyedül, kényelmesen akar lakni, azonnal vegye meg. Olcsó. Érdeklődhet Népszöv. Hitelszövetkezethél, Szent Anna tiz. 635

Andrássy
ut 3., egyetem közepén t... nosan lakhat, szép lakás eladó. Többet ér, mint az ára. Simonffy u. 55. 693

Maróthy
György ucca 24. ház, gazdálkodónak nagyon alkalmas, olcsón eladó. Érdeklődhet Népszövetségi Hitelszövetkezethél, Szent Anna tiz. 634

Nap
ucca 23. kitűnő családi ház, aki egyedül, kényelmesen akar lakni, azonnal vegye meg. Olcsó. Érdeklődhet Népszövetségi Hitelszövetkezethél, Szent Anna tiz. 635

Szepességi ucca
25. sz. ház berendezett fűszerüzlettel eladó, esetleg bérbeadó. Értekezni Hatvan ucca 49. k, sze, p1262

Eladó
földbirtokok Ondódon, 6 km., 34 hold tanyás vetéssel, Ebesen 25, Látóképnél 12 és 8, tanyás Diószegi uton 10 holdas tanyás, barna homok, Macson 9 hold, Cserén 12 hold, Elepen 70 és 80 holdas, Szepesen 5 km. 30 hold, Nádudvaron 125 hold 25.000 P, 10.000 P-vel megvehető. Bővebbet Samu Jánosnál, Hunyadi ucca 24. 720

A várostól
20 percnyire 9 hold tanyásföld, tehénészetre igen alkalmas, eladó. Értekezés Csáthynál, Deák Ferenc 9. 719

Eladó
majdnem új bérház. Cim a kiadóban. 708

Eladó
villaszerű adómentes új ház. — Sámsoni ut 17. 3004

Hajdumegyében
vasuti állomásnál 20 kat. hold barna homokföld sűrűgősen eladó. Értekezés Csáthynál, Deák Ferenc 9. 718

Eladó
házak, igazi olcsó vételek. Teleki ucca 10., ötszobával, két fronttal, 16.000 P. Borz ucca 19. Károly Ferenc József ut 9. Szent Anna 33. Hadházi ucca 21. Kincseshegy ucca 24. Sárosi ucca 4. számú két szép kettőszobás, konyhás téglapépület, 2600 P. 1000 P-vel átvehető, adómentes. Márton Kálmán ucca 42. Olcsó vétel. Epreskert ucca 17., ez is jó dolog. Az üzletkötés Samu János OFB-engedélyesnél, Hunyadi ucca 24. 721

Eladó
6 hold föld tanyaépülettel. Diószegi ut, Kegyes-tanya. 702

DIENES JOZSEF

OFB. ingatlanforgalmi irodájának hirdetései. IRODA: FÜVÉSZKERT UCCA 16.

IRODAI ÓRAK:
HÉTKÖZNAP
8-1 ÉS 2-6 ÓRAIG.

ELADÓ HÁZAK:
48.000.—
Szappanos u. 7.

42.000.—
Létai ut 14.
Rákóczi 26.

36.000.—
Szent Anna 34.
István 45.

22.000.—
Kömlőssy 43.

30.000.—
Széchenyi ut 21.

24.000.—
Nap 25.

22.000.—
Kömlőssy 43.

20.000.—
Kömlőssy 46.
Csók 3.

17.500.—
Wesselényi 105.

15.000.—
Eröss Lajos 13.
Bethlen 42.

14.500.—
Böszörményi 79.

13.000.—
Csokonai 29.
Posta 5.
Rakovszky 53.
Homok 142.
Agárdi 12.
Szegedy Gergely 18.
Szabó Kálmán 30-a.

12.000.—
Teleki 15.
Domokos Lajos 14.
Csonka 10.
István 14.
Szeremley 18.

10.500.—
Nádor 24.
Eötvös 94.
Szegényhársor 32.
Lehel 53.
Kut 33.
Kut 56.

9.500.—
Homok 117.
Borz 4.
Csap 17.
Jerikó 42.
Bercsényi 56.
Csokonai 1.
8.500.—
Szegfű 33.
Nádor 4.
Komáromi 3.
Honvédtemető 27-a.

K. Tóth 42.
Mikes Kelemen 5.
Bihari 7.

7.800.—
Szegedy Gergely 22.

7.500.—
Hegyi Mihályné 32.
Keresztesi 27.
Nyil 118.
Buday Ézsaiás 8.
Létai ucca 26.

6.600.—
Kuruc 78.
6.200.—
Kálmánchelyi 20.
Pozsonyi 31.

6.000.—
Szegényhársor 30.
Kincseshegy 17.
Gróf Leiningen 6.
Keresztesi 23-b, 31.
Apaffy 31.
Kálmánchelyi 14.
Malvin 41.

5.600.—
Bálintpap 5.
Keresztesi 5-b.

5.200.—
Kut 46.
4.800.—
Kut 100.
Maróthy György 18.

4.500.—
Nemes 19.
Bíró 10.
Magyar 11.
Szeder 25.
4.200.—
Mező 12.
Szegfű 41.

3.800.—
Arnold 7.
Kut 112. (Hegedűs-féle).

3.500.—
Keresztesi 8.
Malvin 5.

3.200.—
Szép 7.

2.800.—
Malvin 51.
Bajnok 50.
Mező 7.
Szép 17.
Somogyi Pál 10.

2.500.—
György 29.

2.100.—
Lázár 11.
Magyar 5.

2.000.—
Som 4.

1.700.—
Bajnok 38.
Csalogány 28.

1.500.—
Pandur 2.

1.250.—
Gépsz 2.

OLCSÓ KIS HÁZAK:
Határ ut 23.
Fancsovits uccán.
Vulkán telepen.
Olajútóben.

TELKEK:
Létai ut 14. alatt 32 darab.
Egyetemnél.
Erdősoron.
Tüzerlaktanyánál.
Hangyánál.
Poroszlay 16.
Károly Ferenc József 19.
Hegyi Mihályné 11.
Böszörményi 83.
Bezerédy 25.
Gyár 10.
Bihari 4.
Rácz Gyula uccán.
Dévai 49.
Rigó uccán.
Báthory 17., 37.
Halastó 16.
Bajnok 28.
András 12.
Kömlőssy 14., 60.

SZÖLÖK:
Jerikó 15.
Gyepűsor 17.
Budaházy-kertben.
Andrássy 47.
Hajduhadházon.

KIADÓ:
Hüvelyes u. 3. szám alatt
háromszobás uccai lakás azonnalra.

A hirdett ingatlanok részletes leírása és fényképek irodámban megtekinthetők. Közbenjárók díjaztatnak.

KERESEK:
eladó házakat, földeket, szőlőket, telkeket, földbirtokokat.

PÉNZKÖLCSÖNÖKET
keresek megbízóim részére ingatlanra magas kamat, kisebb-nagyobb tételekben.

DIENES JÓZSEF
OFB ingatlanforgalmi irodája, Debrecen, Fűvészkert ucca 16. szám.

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szög, két reggeli lapban, hétköznap 50 fillér, vasárnap 70 fillér. Vastag betűvel szedett szavak duplán számítanak. Üzleti hirdetésre más tarifa. Felvilágosítással készséggel szolgálunk

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket telvesz este 8-ig kiadóhivatalkunk: Ferenc József ut (Piac ucca) 49, telefon: 32-12 és 19-20; este 6-ig: Aczél antiquárium, Széchenyi ucca 2. szám és Vámosi Béla papirkereskedés, Színház-átjáró

Csokonai ucca 46. számú ház eladó. Két jó lakás van rajta, gazdálkodóknak is nagyon alkalmas. Értekezni Népszövetségi Hitelszövetkezeti, Szent Anna tiz. 707

Eladás

Király kávé mégis a legjobbak! Olcsó, kiadós, kiválóan zamatos. Dégenfeldtér 11. sz. 1310 I. 31

P 320 prima hazai szén és vágott fa, kokszt kapható Guttmannál, Salétrom u. 3. Telefon 31-90. 1432

Szegedi paprika különlegességek legolcsóbban csak Lindenfeldnél Dégenfeldtér 7. szerezhető be. 1286 I. 10

Deutsch Lajosnál csokoládék, cukorkák, tea és teasütemények legfrissebb minőségben kaphatók. I 17 1468

Gázcsillár, másológép, függönytartók és 2 méteres hosszú asztal eladó. Csapó ucca 10. sz., az udvarban. 2067

Kocsik, ujak és javítottak minden alakban. Rlesz kocsigyár, Debrecen.

Keltetőgép, használt, jókarban lévő olcsón eladó. Fűvészkert u. 5. 706

Alacsikai szén 3.20, hasábfá 2.80, vágva 3.20, Grünfeldnél, Csapó 16. k, sz, cs 1225

Íróasztal, masszív, irodai, eladó. Piac ucca 5t. Hölgyfodrászszalonban. 666

Hálószobabutor, jókarban lévő, szilfa, olcsón eladó. Rothermere u. 23. 3018

Jókarban levő szalagarnitúra, új rádió eladó, Simonffy u. 13. házfelügyelőnél. 2092

1 drb. prima sertés, 200 kg., eladó. Böszörményi u. 88. 2090

Zsirsértés fiatal 200 kg körüli eladó Messter ucca 32. 2091

Filéfűggöny 150x250 19.—, magyarperzsa négyzete 54.—, kelim asztalterítő 150x170 18.— pengő. — Szellágyi kézimunkaüzletében. 3013

Bor. Legjobb fajborok legolcsóbban Dénesnél, Czegléd u. 22. 3009

Másológép függönytartók, gázcsillár, 2 méteres asztal eladó. Csapó ucca 10. az udvarban. 675

Romlykártya csomagja 250. Bridgekártya csomagja 250. Száz-trafik Piac 64. 1451

Motorkerékpár, 350-es, a legjobb állapotban nagyon olcsón és francia gyártmányú „Vonder” kerékpár új állapotban igen olcsón eladó. — Érdeklődni Debreceni Újság nyomdájában, d. e. 6—10 óra között. 705

Elköltözés miatt eladó hálószoba- és egyéb butorok. Cim kiadóban. 704

Könyvszekrény, vitrin, komót, hencser, Biedermayer-garnitúra, szekrater eladó. Piac 44., III. ajtó.

Két darab jó állapotban lévő bőrkarszék eladó. Ajtó u. 21. 716

Antik szekrény, komót, szekrater, vitrin sürgősen eladó. Maróthy 3. 717

Ezüstridikulók bélését, keztyűk javítását, orvosi rendeltetésekre haszkótok, fűzők melltartók legolcsóbb árban szerezhetőek be. Fűzőüzem, Kocsu ucca 59. 6039

Uj butorok minden elfogadható árban árusítatnak: Piac ucca 83., udvarban. 3021

Cukorrépa mázsánként 1 P-ért kapható a városi szikgati gazdaságban, 10 mázsán felül házhoz szállítva. Ugyanott zabszalma kapható, mázsánként 2 P-ért. Telefon 32-97.

Vétel

Buzaalj, repcealj és köles-keveréket bármily mennyiségben veszek. Apaffy ucca 20. 656

Aranyat, zálogjegyet legmagasabban vásárolok. Pollák ékszerész, Piac ucca 79. 1381 I. 7.

Brilliansgyűrűt 1 karátón felül veszek priváttól. Cim kiadóban. 3015

Motorkerékpárt megvételre keresek. Cim kiadóban. 2088

Úveget félliterest minden mennyiségben veszek. Vörösmarty ucca 1. sz. 2093

Oktatás

Naményi gyorsíró-, gépiróiskolában felneveltek kiképzése. Allamérvényes bizonyítvány. Passage. Piac

Különféle

Gallértisztítás magas fényvel 7 fillértől. Libánci kelmefestő, Péterfia 4. 3738

Hufüstölés olcsón, kifogástalanul Zöldia ucca 3. szám alatt.

AMERIKAI HÖLGY. FODRÁSZAT Piac ucca 5t, félemelet, legolcsóbb árai: Vasondolálás 50 fillér, Vizondolálás 50 „, Manikür 30 „, Hajvágás 40 „, Hajmosás 50 „, Speciális Hennázás legolcsóbban, Olcsó bérletrendszer. 1571 k, cs, p

Vadászatra társat keresek Hajduböszörmény Boda szőlőskert, Helle József. 2048

Kiéggett villanykörtét becserelek Knöpfler, Hatvan 2. 2089

Uraim! 7 fillér a gallértisztítás Wachánál, Simonffy 55. 694

Elismerést érdemlően megfestem öltönyét 6.—, hosszú nőikabátját 5.— pengőért. Libánci kelmefestő, Péterfia 4. sz. 3732

Fuvarengedélyes magyar teherautó négytonnás eladó vagy amerikai elcserelehető. Barth, Salétrom-laktanya. 680

Autóját, traktorját, motorkerékpárját javíttassa Postariknál, Nyil ucca 15. 692

ROBERT WILKINS: Éjjel, kettőtől háromig

REGENY

Fordította Acs Pál

(31)

Okvetlen beszélnie kell vele. — Hiszen Hatton pillanatok alatt fényt deríthet az egész rejtélyre, véget vethet minden találgatásnak, elmondhatja annak a rejtélyes órának — éjjel, kettőtől háromig — minden titkát, megnevezheti a szép Dorothy gyilkosát vagy gyilkosait, megmondhatja, ki volt a véres férfi a földön, aki oly megfejthetetlen módon tünt el, — megmondhat, megoldhat mindent, mindent.

Igen, beszélnie kell Hattonnal.

Még pedig minél előbb. Lehetőleg azonnal.

Dibelius most lázas türelmetlenség fogta el.

Most, a titok küszöbén, amikor talán csak órák vagy percek választották el attól, hogy a mélyére lásson mindennek, lebirhatatlan vágyat érzett, hogy mindent tudjon. Mindent, haladék nélkül!

Szinte lázas frissességgel ugrott föl fekhelyéről.

A dolog most nevetségesen egyszerűnek látszott.

Ismét föl fogja állítani a padot, fölmászik rá, fölhozódik az ablakra, valaminő jellel fölhívja magára a Hatton figyelmét. Nyilvánvalóan látta, hogy Hatton ugyanolyan módon őrzik, mint őt. E pillanatban tehát, ha gondosan csukott ajtókat mögött is, mégis csak egyedül van. Egyedül, közvetlen őrizet nélkül.

Dibelius néhány pillanat mulva

már fönt állott a falnak támasztott pad tetején. Lábujjhegyre ágaskodva megmarkolta a magas ablak rácsozatát és felhúzózkodott.

Nehezen ment. Izmaiban görcsös fájdalmat és merevséget érzett. Éppen hogy megpillantotta Hatton ablakát, karizmai ernyedten nyultak el, nem bírta magát fentartani, azonnal vissza kellett ereszkednie.

Gyöngesége megdőbentette és lehangolta.

Karjai fáradtan, fájva, öregek tehetetlenségével lógtak alá.

Mit tegyen?

A gyéren beszüremelő holdvilág fényében újra szemügyre vette a magas ablakrácsot, a széket, a padot. Persze más volna a helyzet, ha a padot felállíthatná a székre s úgy mászhatnék fel a tetejére. Akkor könnyelmesen megállhatna rajta, nem kellene gyöngé karjaival tartania magát.

Ez persze hiu álom. A padot nagyon könnyedén ráemelhetheti a székre, még ő maga is melléláthat, de onnan aztán nincs tovább. A pad tetejére sehogyan sem jut fel.

Sehogyan?

Eh, félre a végzetes szavakkal. Ha a célhoz ez az egyetlen út visz, akkor föl fog jutni.

De hogy?

Majd kigondolja.

Most nyugodtan leült a székre. Zugó fejét tenyerébe hajtotta s mint

aki valami furfangos rejtvényen törte a fejét, gondolkodott.

— A padot hiába emelem a székre — gondolta lassan, megfontoltan —, sohasem jutok fel az ablakig. Ha viszont a székről indulok el, följutok a pad tetejére s onnan kinyújtott karal elértem a rostélyt. Föl is tudom magam huzni azon a félméteres távon, de hasztalan, mert a karjaim csak rövid másodpercekig bírnak. Ha ellenben volna valami szilárd pont félméterrel a pad teteje fölött, ahol a lábamat megvethetném, akkor könnyelmesen nézhetnék ki, ameddig akarok.

Hogyan lehet ezt a fix pontot megteremteni a kívánt magasságban?

Legközelebb fekszik az a gondolat, hogy valami módon kivájja a falat s a vajatba a cipője orrával belelép s ott — kezével a rácsba fogózkodva — megáll.

Igen, de hol van erre szerszám?

A zsebében semmi ilyesmi nincs, a tiz körmével hasztalan esne a téglának.

E pillanatban kitünő ötlete támad. Már látja is a megoldást, oly természetes, hogy szinte elmosolyodik.

Gyorsan ledobja kabátját, mellényét s leveti az ingét.

Két-három erőyes mozdulat, azután még kettő-három és az ing széles vászoncsíkokra válva csüng a kezében. A csíkokat most összesodorja, kettésével egybe is fonja, az így nyert darabokat végükön összekötözi.

Most egy erős, körülbelül másfél méter hosszú vászonkötél van a kezében.

Kapja magát, újra felmászik a pad tetejére s kezében a vászonkötéllel, fölhozódik a rácsig. A vászonkötélet ott gyorsan átveti az egyik vasrudon s már hull is vissza a padra. A kötél lelógó két végét összecsomózza és

ballábával belehág, mint a lovas a kengyelbe.

Térdét kiegyenesíti, megáll és könnyelmesen kitekint az ablakon.

A hold még mindig teljes fényvel süti a másik rostélyt. Most nincs mögötte semminő arc, de Dibelius annyira tudja, annyira hiszi, hogy abban a kamrában Hatton fekszik egy pdon, vagy kuporog egy sarokban, hogy szinte ziháló lélekzavétel is halani véli.

Jobbkezevel a rácsba fogózik, balkezevel ellenzőt csinál a szájához.

Sugva, de erőteljesen leheli a szomszéd ablak felé, amely az övétől 4—5 méter távolságra lehet:

— Hatton! Hatton!

Azután feszülten figyel, baltenyérrel támogatva fülét.

Semmi nesz.

Ujra szól!

— Hatton! Mr. Hatton!

Ujra figyel.

Semmi válasz.

Most néhány percig gondolkodik. Azon töpreng, szólhat-e hangosabban. Nem kockáztat-e ezzel sokat? Talán mindent? Nincs-e valaki oly közelben őrzők, ellenségeik közül, hogy meghallhatná szavát?

Az éjszaka csöndes. Messze valahol egy motor ütemes zakatolása halatszik halkan, finoman, mint a szívdobogás. A hold tiszta, hideg ezüstje fűrészi a tájat. Az égen ezernyi csillag. S oldalt ott az az elérhetetlen, vasrostélyos ablak, amely mögött...

Ujra szól.

Most azonban hangosabban, élesekben, izgatottan préselt fogsorokkal.

— Halló! Hatton! Halló!

Figyel.

(Folytatjuk.)